

อภิธานการ

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่



สำนักหอสมุด



สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

20 พ.ย. 2550

วันลงทะเบียน.....

เลขทะเบียน..... 37915-14 C.2

เลขเรียกหนังสือ..... G

165
015
ก611ท
2550
C.2

กำไร โพธิ์ทอง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

คณะกรรมการและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ ของนางสาว
กำไร โพธิ์ทอง เรื่อง “ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่” แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัย
นเรศวร



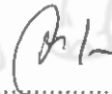
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์



.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์



.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินดา เจียมศรีพงษ์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



.....
(ดร.สิทธิชัย พรหมสุวรรณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

11 พฤษภาคม 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุทินันท์ พรหมสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรพิชัย พรหมสิทธิ์ คอยให้คำชี้แนะแนวทางทางการศึกษา เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการศึกษาและการทำวิจัย ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งตลอดระยะเวลาการศึกษา

รวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย ขอขอบคุณลูกศิษย์ที่คอยช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ขอคุณกำลังใจจากเพื่อน ๆ และคณาจารย์ทุกคน รวมถึงผู้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์สำหรับ งานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่วางรากฐานทางการศึกษา ให้แก่ผู้วิจัยที่ติดตลอดมา รวมถึงพี่ ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและกำลังทรัพย์ในการศึกษาและการทำวิจัย ในครั้งนี้เสมอมา ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

กำไร โพธิ์ทอง



ชื่อเรื่อง : ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
ผู้วิจัย : นางสาวก้ำไร โพธิ์ทอง
ประธานที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ
กรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร
ประเภทสารนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว)
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549

บทคัดย่อ

การศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ t-test , one way ANOVA และการวิเคราะห์ Chi – Square

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 51.50 อายุอยู่ระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.30 จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.80 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

2. ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเพศชายมีทัศนคติในเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง ในด้านการจัดการที่พักแรมและร้านอาหาร การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชายสามารถเดินทางท่องเที่ยวและทำกิจกรรมท่องเที่ยวหลายรูปแบบ สามารถท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ในสภาพที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานได้ ส่วนนักท่องเที่ยวหญิงจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยและมีสิ่งอำนวยความสะดวกรวมอยู่ด้วย หากจำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเชิงบวกมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุสูงกว่า กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มี

อายุสูงกว่านั้นจะมีความรู้และประสบการณ์ต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ดี สามารถวิเคราะห์
ชี้ให้เห็นปัญหาหรือข้อบกพร่องและแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ และเห็นว่า
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีการรักษาสภาพแวดล้อมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว รวมถึงการลด
ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อม และหากจำแนกตามสถานภาพด้านการศึกษา พบว่า
นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่าระดับปริญญาตรี จะมีทัศนคติต่อการจัด
การแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเชิงบวก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
สามารถเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งระดับการศึกษาเป็น
ตัวชี้ให้เห็นคุณภาพของนักท่องเที่ยว ด้วยสมมติฐานว่าการศึกษาสูงมักจะเป็นผู้ที่มีความคิดและ
แสดงออกถึงทัศนคติที่ดี เช่น มีแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยว
เชิงนิเวศพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยว
ชาวไทยกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านเพศ ด้านอายุ และด้านระดับการศึกษา พบว่า ทัศนคติของ
นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นมีความสัมพันธ์กัน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ส่วนข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่นั้น ควรจัดเขตพื้นที่ในการให้บริการทางการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน และ
จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อศักยภาพของ
การรองรับที่ดี นอกจากนี้ควรให้ความรู้และความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติ
ในการให้บริการนักท่องเที่ยวที่ดี เพื่อจะทำให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ในการท่องเที่ยวต่อไป

Title : THAI TOURISTS' ATTITUDE TOWARDS ECOTOURISM
MANAGEMENT FOR KHAO YAI NATIONAL PARK CASE STUDY

Author : Ms Kamrai Phothong

Major Adviser : Assoc. Prof. Dr. Suthinan Promsuwan

Adviser : Assoc. Prof. Dr. Payom Thambucra

Type of Degree : Master of Arts Degree in Hotel and Tourism Management
(M.A. Hotel and Tourism Management)
Naresuan University, 2006

Abstract

The purposes for Khao Yai National Park case study are to search for Thai Tourists' Attitude towards Ecotourism in the Khao Yai National Park area and to search for the trends in managing and improving for Ecotourism's tourist support. The information is gathered from the 400 questionnaires : 51.50 percentage of male tourists, 51.30 percentage of 20-30 years old, and 53.80 percentage of Bachelor's degree graduates. The information is also analyzed by using the statistic; percentage; average; t-test, one way ANOVA, and Chi-square experiment.

When the gender is considered as the important factor, Thai male tourists have more positive attitude on lodging and restaurant than the female ones. The male tourists can travel and do many kinds of activity. They can travel in ecotourism style if there is only the basic facility. As for female tourists, they will choose the place where the safety and facility are included. When the age is considered as the important factor, most Thai tourists that are under the age of 20 have the positive attitude than the older ones, namely, the older tourists know better in tourism management. They can analyze problems or trends in ecotourism improvement. Also, they consider that the environment should be conserved in accordance with the travel. When the educational is considered as the important factor, Thai tourists that graduate more than Bachelor's degree have more positive attitude. They understand how to manage the ecotourism. The educational status is the important pointer for the tourists' quality. The high education always have

the positive thought and expression, for example, they have the trends in environment conservation or the permanent improvement. Moreover, it found that the relationship, between Thai tourists' attitude and personal factors, e.g., gender, age, education towards the ecotourism is .05 for statistic significance.

There are some suggestions from Thai tourists on ecotourism management of Khao Yai National Park. The important one is to allot the exact area for tourism services and prepare the appropriate facility to be in line with the number of tourists. Moreover, the authorities of the National Park should be trained on how to service tourists.



สารบัญ

| บทที่ | หน้า |
|---|------|
| 1 บทนำ..... | 1 |
| ความเป็นมาของปัญหา..... | 1 |
| จุดมุ่งหมายของการวิจัย..... | 8 |
| ขอบเขตของการวิจัย..... | 8 |
| กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย..... | 10 |
| สมมติฐานของการวิจัย..... | 11 |
| นิยามศัพท์เฉพาะ..... | 12 |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... | 12 |
| 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... | 13 |
| แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ..... | 13 |
| แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค..... | 18 |
| แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการจัดการการท่องเที่ยว..... | 23 |
| แนวคิดและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 27 |
| แนวทางในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 49 |
| แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ..... | 52 |
| อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่..... | 56 |
| ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... | 66 |
| 3 วิธีดำเนินการวิจัย | 68 |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... | 68 |
| เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... | 68 |
| วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล..... | 71 |
| วิธีทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 72 |

สารบัญ (ต่อ)

| บทที่ | หน้า |
|--|------|
| 4 ผลการวิจัย..... | 73 |
| ข้อมูลส่วนบุคคล..... | 74 |
| ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่..... | 75 |
| การทดสอบสมมติฐาน..... | 84 |
| ข้อเสนอแนะ..... | 192 |
| 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ..... | 193 |
| สรุปผลการวิจัย..... | 193 |
| ผลการวิจัย..... | 194 |
| ผลการทดสอบสมมติฐาน..... | 204 |
| อภิปรายผล..... | 204 |
| ข้อเสนอแนะ..... | 207 |
| บรรณานุกรม..... | 209 |
| ภาคผนวก..... | 213 |
| ภาคผนวก ก แบบสอบถาม..... | 212 |
| ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ..... | 220 |
| ประวัติผู้วิจัย..... | 225 |

บัญชีตาราง

| ตาราง | หน้า |
|---|------|
| 1 แสดงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... | 9 |
| 2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง..... | 74 |
| 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ..... | 74 |
| 4 แสดงจำนวนและร้อยละการศึกษา..... | 75 |
| 5 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง..... | 75 |
| 6 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านที่พักแรม และอาหาร..... | 76 |
| 7 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว..... | 77 |
| 8 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 78 |
| 9 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริหารจัดการด้านสิ่ง อำนวยความสะดวกและการให้บริการ..... | 79 |
| 10 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้าน สื่อความหมายธรรมชาติ..... | 80 |
| 11 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย..... | 82 |
| 12 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านการตลาด..... | 83 |
| 13 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วม ของคนในท้องถิ่น..... | 84 |
| 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านการคมนาคมขนส่ง..... | 85 |
| 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านที่พักแรมและร้านอาหาร..... | 86 |
| 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านแหล่งท่องเที่ยว..... | 87 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|---|------|
| 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 88 |
| 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ..... | 90 |
| 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านสื่อความหมายธรรมชาติ..... | 91 |
| 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย..... | 92 |
| 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านการตลาด..... | 93 |
| 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น..... | 94 |
| ตารางแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ | |
| 23 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการเดินทางเข้าถึง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีความสะดวก..... | 95 |
| 24 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อบริการยานพาหนะเชื่อม ต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง..... | 95 |
| 25 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อลักษณะของการเดินทางเข้าถึง มีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่..... | 96 |
| 26 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อยานพาหนะที่ใช้ใน การคมนาคมขนส่งปลอดภัย..... | 96 |
| 27 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเส้นทางการเดินทางภายใน อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีความเชื่อมโยงกัน..... | 97 |
| 28 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบของสถานที่ที่มีความ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมร้านอาหาร..... | 97 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|--|------|
| 29 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 98 |
| 30 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหารและสิ่งปฏิกูล..... | 98 |
| 31 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น..... | 99 |
| 32 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัย..... | 100 |
| 33 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น..... | 100 |
| 34 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น..... | 101 |
| 35 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน..... | 102 |
| 36 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสถานที่กางเต็นท์อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ..... | 102 |
| 37 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูดใจ..... | 103 |
| 38 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์..... | 104 |
| 39 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 104 |
| 40 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า..... | 105 |
| 41 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 105 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|---|------|
| 42 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่..... | 106 |
| 43 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความหลากหลาย..... | 107 |
| 44 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษา ธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่..... | 107 |
| 45 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการส่องสัตว์มี ความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่..... | 108 |
| 46 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนกมี ความเหมาะสม..... | 109 |
| 47 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเส้นทางกรูที่จักรยานมีการ จัดระบบไม่บุกรุกธรรมชาติ..... | 109 |
| 48 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการส่องแกมมีความเหมาะสม ในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม..... | 110 |
| 49 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอด โปรแกรมและได้ศึกษาเรียนรู้..... | 111 |
| 50 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม..... | 111 |
| 51 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบ ของนักท่องเที่ยว..... | 112 |
| 52 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว..... | 112 |
| 53 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถ สร้างประสบการณ์และจิตสำนึก..... | 113 |
| 54 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการ ข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม..... | 114 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|---|------|
| 55 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการได้รับบริการมีคุณภาพ นำทางในการท่องเที่ยว..... | 115 |
| 56 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยที่ดี และเต็มใจในการให้บริการ..... | 115 |
| 57 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และ ประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 116 |
| 58 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำ และกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยว..... | 117 |
| 59 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการบริการร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมืองภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่..... | 118 |
| 60 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถ เข้าใจได้ง่าย..... | 119 |
| 61 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมาย มีความ ชัดเจนและถูกต้อง..... | 119 |
| 62 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการวางตำแหน่งที่ตั้งของการ จัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่..... | 120 |
| 63 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถช่วยลด ผลกระทบต่อทรัพยากร..... | 120 |
| 64 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่ม ความเข้าใจในการท่องเที่ยว..... | 121 |
| 65 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วย ปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว..... | 121 |
| 66 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม..... | 122 |
| 67 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้..... | 122 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|--|------|
| 68 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความสำคัญ ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 123 |
| 69 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุก สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ..... | 124 |
| 70 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม ท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม..... | 125 |
| 71 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อห้องสุขาเพียงพอ และถูกสุขอนามัย | 126 |
| 72 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อถังขยะมีจำนวนเพียงพอและ เหมาะสมในพื้นที่..... | 126 |
| 73 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการบำบัดน้ำเสีย..... | 127 |
| 74 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียง..... | 128 |
| 75 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศ..... | 128 |
| 76 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ..... | 129 |
| 77 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือน ภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม | 130 |
| 78 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและ ทรัพย์สิน..... | 130 |
| 79 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน.. | 131 |
| 80 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์..... | 132 |
| 81 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการโฆษณาอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่ผ่านสื่อต่างๆ | 133 |
| 82 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว..... | 133 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|--|------|
| 83 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูล อุทยานฯ ทางเว็บไซต์..... | 134 |
| 84 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการ อย่างสม่ำเสมอ..... | 135 |
| 85 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ..... | 136 |
| 86 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ วางแผนการดำเนินงาน..... | 136 |
| 87 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ ลงมือปฏิบัติงาน..... | 137 |
| 88 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมใน การประเมินผล..... | 137 |
| ตารางแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ | |
| 89 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการเดินทางเข้าถึง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก..... | 138 |
| 90 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อบริการยานพาหนะเชื่อมต่อ ต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง..... | 139 |
| 91 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อลักษณะของการเดินทางเข้าถึง มีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่..... | 139 |
| 92 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อยานพาหนะที่ใช้ใน การคมนาคมขนส่งปลอดภัย..... | 140 |
| 93 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเส้นทางการเดินทางภายใน อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน..... | 141 |
| 94 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบของสถานที่พักที่มีความ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมร้านอาหาร..... | 142 |

บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง | หน้า |
|---|------|
| 95 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 143 |
| 96 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหารและสิ่งปฏิกูล..... | 143 |
| 97 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น..... | 144 |
| 98 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัย..... | 145 |
| 99 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น..... | 146 |
| 100 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น..... | 147 |
| 101 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน..... | 147 |
| 102 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่อย่างเหมาะสมไม่บดกรุกรธรรมชาติ..... | 148 |
| 103 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูดใจ..... | 149 |
| 104 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์..... | 150 |
| 105 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 150 |
| 106 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า..... | 151 |
| 107 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ..... | 151 |

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ในยุคปัจจุบันไปแล้ว เพราะมนุษย์ได้อาศัยธรรมชาติเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจเพื่อการผ่อนคลายจากสภาพสังคมปัจจุบัน จึงอาจกล่าวได้ว่า มนุษย์มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ประกอบกับการเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความสะดวกและรวดเร็วสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวทั่วโลกได้ง่ายขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโต ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยมีระบบการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และจำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น การบริการสถานที่พักแรม (Accommodation) การบริการภัตตาคาร (Restaurant) การบริการคมนาคมขนส่ง (Transportation) การบริการบริษัทนำเที่ยว (Tour Operator) การบริการมัคคุเทศก์ (Guide) การบริการสินค้าที่ระลึก (Souvenirs) การบริการบันเทิง (Entertainment) และระบบการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยเข้ามาเชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปสัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยวตามความต้องการ ผลของการที่ได้ใช้บริการอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งการไปสัมผัสแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถบอกได้ว่าได้รับความประทับใจและพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ทุกประเทศที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่างก็ปรารถนาที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดประโยชน์จากปฏิภนวิถีโลก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวสามารถช่วยขยายผลเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นได้ โดยการชักชวนให้เกิดการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

พิจารณาจากอดีตการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวตามกระแสนิยม แหล่งท่องเที่ยวที่มักได้รับความนิยมมากก็จะมีธุรกิจท่องเที่ยวเข้าไปแบ่งปันผลประโยชน์ เมื่อธุรกิจเข้ามามีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวแล้ว นักท่องเที่ยวต้องรีบเร่งในการเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ตามที่บริษัทนำเที่ยวจัดให้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีเวลาน้อยสำหรับการเดินทางไปเที่ยวในแต่ละครั้ง ส่วนการท่องเที่ยวแบบใหม่นั้นควรเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงประโยชน์ในระยะยาวจึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดผลกระทบในทางลบน้อยที่สุด และในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยุติธรรม ในปัจจุบันรูปแบบการท่องเที่ยวได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากวันหยุดของประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้วมีเพิ่มมากขึ้น รสนิยมที่เปลี่ยนแปลงไปนักท่องเที่ยวต้องการแสวงหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่นอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความตระหนักในปัญหาสภาพแวดล้อมมากขึ้น

ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่นิยมเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง มีการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ มากขึ้น เพื่อแสวงหาประสบการณ์จากธรรมชาติ และมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

จากการศึกษาของ Ingram และ Durst (1988) พบว่าการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา กลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การท่องเที่ยวชมสัตว์ป่า หรือการท่องเที่ยวซาฟารี บริเวณดินแดนของทวีปอาฟริกาตะวันออกโดยเฉพาะประเทศเคนยาและแทนซาเนีย นักท่องเที่ยวเดินทางนับพันไมล์เพื่อชมสิงโตกลิลา ภูเขาในประเทศรวันดา และไปท่องเที่ยวหมู่เกาะกาลาปากอสนอกชายฝั่งของประเทศชิลีเคอร์ดอร์ นอกจากการท่องเที่ยวแบบเดินป่า (Trekking) ก็เป็นที่นิยมกันมากโดยเฉพาะในประเทศเนปาลและเปรู ในหลายประเทศได้มีการจัดทำคู่มือแนะนำการท่องเที่ยว และยังมีกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของสหรัฐอเมริกาจำนวนมากกว่า 30 กลุ่มวิชาชีพต่างๆ ที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในต่างประเทศและมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่งที่สนับสนุนให้นักศึกษา ได้มีโอกาสไปศึกษาทางด้านชีววิทยา พฤกษศาสตร์ และป่าไม้ในบริเวณป่าเขตร้อน นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวอีกมากมายที่สนใจศึกษาสิ่งต่างๆ เป็นงานอดิเรก เช่น ศึกษาผีเสื้อนานาชนิด เห็ด กล้วยไม้ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวและเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในธรรมชาติอย่างใกล้ชิด และสามารถได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ เหล่านี้ นับว่าเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ต้องแก่การดูแลรักษาให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และควบคู่ไปกับการจัดการในแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมและลงตัว นั่นคือเกิดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเวลาต่อมา

แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการสนับสนุนให้มีระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมักพบในเขตอุทยานแห่งชาติ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งทางด้านการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การดูนก การส่องสัตว์ การศึกษาพรรณไม้ หรือการทำกิจกรรมในรูปแบบผจญภัยต่างๆ รวมถึงการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีให้บริการในเขตอุทยานแห่งชาติด้วย

ในการจัดการอุทยานแห่งชาติ มักเน้นการตกแต่งที่เป็นธรรมชาติ ไม่ขัดต่อทัศนียภาพเพื่อลดปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าก่อเกิดประโยชน์สูงสุด ในความเป็นจริงไม่ว่าแหล่งท่องเที่ยวใดจะมีแผนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์แบบและครอบคลุมแล้วก็ตาม หากนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้เข้ามาใช้บริการได้เป็นผู้สัมผัสการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการต่างๆ ย่อมเป็นผู้ที่จะสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่เขาได้รับจากการบริหารจัดการเหล่านั้น ดังนั้นหากจะดำเนินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ประสบผลสำเร็จแต่อยู่บนพื้นฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี จำเป็นต้องให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังนับเป็นประเด็นใหม่ ซึ่งมีการศึกษาวิจัยค่อนข้างน้อย และผู้วิจัยมีความสนใจในแนวทางในการจัดการจึงศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นมีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ (ยศ สันติสมบัติ และคณะ, 2546.) คือ

ประการแรก ปัญหาและข้อจำกัดในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาขาดความเชื่อมั่นของชาวบ้าน ความแตกต่างขัดแย้งของชุมชน ความด้อยประสิทธิภาพของผู้นำและองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการ ไปจนถึงปัญหาการขาดเครือข่ายของชุมชนในละแวกใกล้เคียงในการบริหารจัดการทรัพยากรและการท่องเที่ยวร่วมกัน

ประการที่สอง การประสานงานจากรัฐ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การขาดนโยบายส่งเสริมอย่างชัดเจนจากหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม

ประการที่สาม การประสานงานจากผู้ประกอบการภาคเอกชน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอีกประการหนึ่ง คือ การขาดการประสานงานกับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ บริษัทรถเช่า โรงแรมและธุรกิจบ้านพัก เป็นต้น ผู้ประกอบการหลายส่วนยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในลักษณะคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงและมีทัศนคติที่ไม่สู้ดีนักกับการจัดการการท่องเที่ยวของชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมองว่าการจัดการของชาวบ้านเป็นการเข้ามาแข่งขันลดราคาโปรแกรมทัวร์กับบริษัทนำเที่ยว ซึ่งทำให้บริษัทเอกชนสูญเสียผลประโยชน์ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจและผลประโยชน์ที่เคยเหลื่อมล้ำกันอย่างมากระหว่างบริษัทนำเที่ยวกับชาวบ้าน ทำให้ไกด์นำเที่ยวและภาคเอกชนบางรายมองว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการทำลายอำนาจและผลประโยชน์ของภาคเอกชนโดยตรง

หากอาศัยแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาเป็นหลักการแล้ว ผู้ศึกษาขอกล่าวถึงยุคของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยตามลำดับการพัฒนาดังนี้

1. ยุคแรกใน พ.ศ. 2519 : ยุคเริ่มต้นของแนวคิด Ecotourism ในประเทศไทย

อดีตที่ผ่านมาได้มีการเสนอแนวคิดเรื่อง Ecotourism ในแผนการพัฒนการท่องเที่ยวแห่งชาติแผนการแรกของประเทศไทย (พ.ศ. 2519) การนำเสนอแผนพัฒนาในครั้งนั้นเป็นเพียงการกล่าวถึง Ecotourism อย่างกว้าง ๆ ไม่ปรากฏรายละเอียดและแนวทางที่ชัดเจน สิ่งที่จะระบุไว้ในแผนพัฒนการท่องเที่ยวแห่งชาติ ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาท่องเที่ยวทั้งระบบ โดยผลของการพัฒนานั้นจะพิจารณาในมิติเศรษฐกิจเป็นด้านหลัก

ยุคเริ่มต้นของ Ecotourism ในประเทศไทย คือช่วงปี พ.ศ. 2519 เริ่มมีการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อให้ความสำคัญในการศึกษาหาความรู้ควบคู่ไปกับความเพลิดเพลิน แต่ยังคงมีบางสิ่งที่ยังบกพร่องและยังละเลยต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งส่งผลเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมทำให้ต้นทุนการเจริญเติบโตของธรรมชาติที่สมบูรณ์ สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวคิดในการพัฒนาระบบของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแต่ยังขาดการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

2. ยุคที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2519 – 2535 : ยุคกลางของการพัฒนา Ecotourism

จากช่วงปี พ.ศ. 2519 – 2529 10 ปีของการพัฒนาการท่องเที่ยวกล่าวได้ว่าประสบผลสำเร็จอย่างสูงในเชิงเศรษฐกิจแลในแง่พัฒนาการ นักท่องเที่ยวจากต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้นทุกปี เป็นผลทำให้รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว อัตราการจ้างงาน และอัตราการขยายตัวในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องเติบโต จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2530 ซึ่งประกาศให้ปีการท่องเที่ยวไทยถือว่เป็นการเปิดประเทศสู่สังคมโลก ในปี พ.ศ. 2530 – 2535 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยสูงขึ้น ผลในเชิงเศรษฐกิจ คือ มีรายได้ที่เกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าส่งออกประเภทอื่น

3. ยุคที่สาม ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 – ปัจจุบัน : ยุคบูรณาการ Ecotourism ในประเทศไทย

การบูรณาการ Ecotourism ให้เกิดขึ้นในประเทศไทยจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งสถานการณ์ในปัจจุบันได้มีความตื่นตัวกันอย่างมาก พิจารณาได้จากการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

1. ในปี พ.ศ. 2538-3539 ททท. ได้ผลักดันให้เกิดนโยบายและแนวทางการพัฒนา Ecotourism นโยบายดังกล่าวได้กำหนดทิศทางที่จะดำเนินงานเรื่อง Ecotourism ในทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง อาทิ การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากร การจัดการบริการนำเที่ยว เป็นต้น

2. ในปี พ.ศ. 2538-2539 ททท. ได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบาย Ecotourism ระดับชาติ (National Policy) ซึ่งนโยบายนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นวิธีการที่กำหนด National Policy ททท. จึงได้มุ่งเน้นและให้ความสำคัญในเรื่องกระบวนการ กล่าวคือ แต่ละขั้นตอนจะผ่านการประชุมร่วมกันระหว่างทุกหน่วยงาน ผลที่ได้จากการประชุมหารือจะนำมากำหนดนโยบาย ECOTOURISM แห่งชาติ

3. การสนับสนุนงบประมาณในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา Ecotourism ททท. ได้ดำเนินงานภายใต้งบประมาณของ ททท. จำนวน 66 ล้านบาท (79 โครงการ) เพื่อผลักดันให้เกิด Ecotourism งบประมาณดังกล่าวกระจายลงในหลายกิจกรรม อาทิ การพัฒนาพื้นที่ การศึกษาวิจัยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การรณรงค์สร้างจิตสำนึก พื้นที่ดำเนินการของ ททท. กระจายลงในเกือบทุกจังหวัดทั่วประเทศ

4. การเข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติใน Theme เกี่ยวกับ Ecotourism ททท. ได้สนับสนุนให้พนักงานเข้าร่วมประชุมนานาชาติ เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีความก้าวหน้าตลอดเวลา

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นมีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบเดิม (Conventional Tourism) กล่าวคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะมีขอบข่ายในการพัฒนาที่ลึกซึ้งและให้ความสำคัญ การอนุรักษ์เป็นด้านหลัก ดังนั้นจึงสามารถระบุวัตถุประสงค์ได้ 4 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาจิตสำนึก (Awareness) และความเข้าใจ (Understanding) ของนักท่องเที่ยวในการทำคุณประโยชน์แก่สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ
2. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีคุณภาพหรือคุณค่าสูงแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนแหล่งท่องเที่ยว
3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่
4. เพื่อดูแลรักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากวัตถุประสงค์หลัก ๆ ดังที่ระบุข้างต้น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังมุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการศึกษาเรียนรู้ สร้างความพึงพอใจเกี่ยวกับความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อีกด้วย เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีในการท่องเที่ยวรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในปี 2545 องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้เป็นปีสากลแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งคณะกรรมการของสหประชาชาติได้เรียกร้องให้องค์กรระหว่างประเทศ รัฐบาล และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนปีสากลแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งประเทศไทยโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมอย่างสมดุลมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการกระจายรายได้สู่คนทุกกลุ่มในชุมชนอย่างเป็นธรรม (สินธุ์ สโรบล และคณะ, 2546.) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งนับว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากอีกแห่งหนึ่ง

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่รวม 4 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระบุรี จังหวัดนครนายก เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความสำคัญตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โดยที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีสภาพทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ บรรยากาศร่มรื่น เหมาะแก่การทำกิจกรรมเดินป่า ศึกษาธรรมชาติ เพื่อการพักผ่อนที่ใกล้ชิดธรรมชาติอย่างแท้จริง ธรรมชาติของป่าไม้และระบบนิเวศของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ทำให้คณะกรรมการพิจารณามรดกโลก แห่งองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) มีมติลงความเห็นร่วมกันเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2548 ที่ผ่านมา ให้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็น 1 ใน 8 มรดกโลก แห่งใหม่ของโลก และนับเป็นมรดกโลกแห่งที่ 2 ของประเทศไทย ต่อจากอุทยานแห่งชาติห้วยขาแข้ง นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังเพิ่มความยิ่งใหญ่เข้าไปด้วยกรรมพื้นที่ป่าอีก 4 แห่ง นั่นคือ อุทยานแห่งชาติตาพะยา ทับลาน ปางสีดา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ (Places & Prices, 2006.) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเส้นทางคมนาคมเข้าถึงสะดวก สามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ กอรกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีระยะทางที่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก คือ ห่างออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และสามารถเดินทางท่องเที่ยวภายในวันเดียวได้ (One Day Trip) สภาพภูมิอากาศเหมาะแก่การท่องเที่ยว โดยเฉพาะช่วงปลายฝนต้นหนาว เป็นช่วงที่มีอากาศที่ค่อนข้างเย็นสบาย ซึ่งเป็นช่วงที่เหมาะสมที่สุดในการเดินทางมาทำกิจกรรมรูปแบบใกล้ชิดธรรมชาติ ทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. 2548 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาถึง 870,088 คน โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 839,134 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 30,954 คน (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2548.) จำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าวเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ซึ่งการเข้าไปใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวและการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวก็ขยายกว้างขวางขึ้น เป็นเหตุให้สภาพแวดล้อมบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่พื้นที่บางส่วน เกิดการเปลี่ยนแปลงมีการทำลายทรัพยากรและทัศนียภาพ เป็นสาเหตุให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง จากการใช้ประโยชน์ที่ต้องการเอาใจใส่และการจัดการ การใช้ทรัพยากรอย่างเร่งด่วนจนไม่สามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยไม่มียาก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ต้องการทราบถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งพื้นที่ที่ต้องการศึกษา คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งพันธุ์สัตว์และพันธุ์ไม้เหมาะสำหรับการศึกษา เพื่อศึกษาระบบการจัดการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ควบคู่ไปกับการวางแผนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากทัศนคติและความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มาปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม รวมทั้งเสนอแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการจัดการและพัฒนาก่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อทราบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยนี้มีขอบเขตของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่โดยรวมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระบุรี จังหวัดนครนายก โดยศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เหตุผลของการคัดเลือกพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เนื่องจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่นี้จากรายงานของการสรุปจำนวนนักท่องเที่ยวปี 2548 (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2548) พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสนใจอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นลำดับหนึ่งของอุทยานแห่งชาติทั้งหมดในประเทศไทย และมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ในอัตราที่เพิ่มขึ้น

2. ขอบเขตด้านประชากร

นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งผู้ศึกษา กำหนดเก็บข้อมูลในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (High Season) ในเดือนธันวาคม 2549 ถึง กุมภาพันธ์ 2550 (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2548)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาเป็นการศึกษาถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และพิจารณาถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีอยู่ให้เกิดความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2549 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2550 รวมทั้งสิ้นประมาณ 3 เดือน

ตาราง 1 แสดงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

| ครั้งที่ | ช่วงระยะเวลา | จำนวน | |
|----------|--------------------|-------|--|
| 1 | 3-5 ธ.ค. 49 | 65 | เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตบริการ (Service Zone) |
| 2 | 17-19 ธ.ค. 49 | 65 | - ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว |
| 3 | 1-3 ม.ค. 49 | 100 | - สถานที่กางเต็นท์ลำตะคอง |
| 4 | 8-11 ม.ค. 49 | 70 | - ผากกล้วยไม้ |
| 5 | 29 ม.ค.- 15 ก.พ.49 | 60 | - น้ำตกเหวสุวัต |
| 6 | 20 - 25 ก.พ. 50 | 40 | - จุดชมวิวกม.30 (ปากช่อง) |
| รวม | | 400 | - จุดย่อยอื่นๆ ภายในอุทยานฯ |

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ

1.1 เพศ

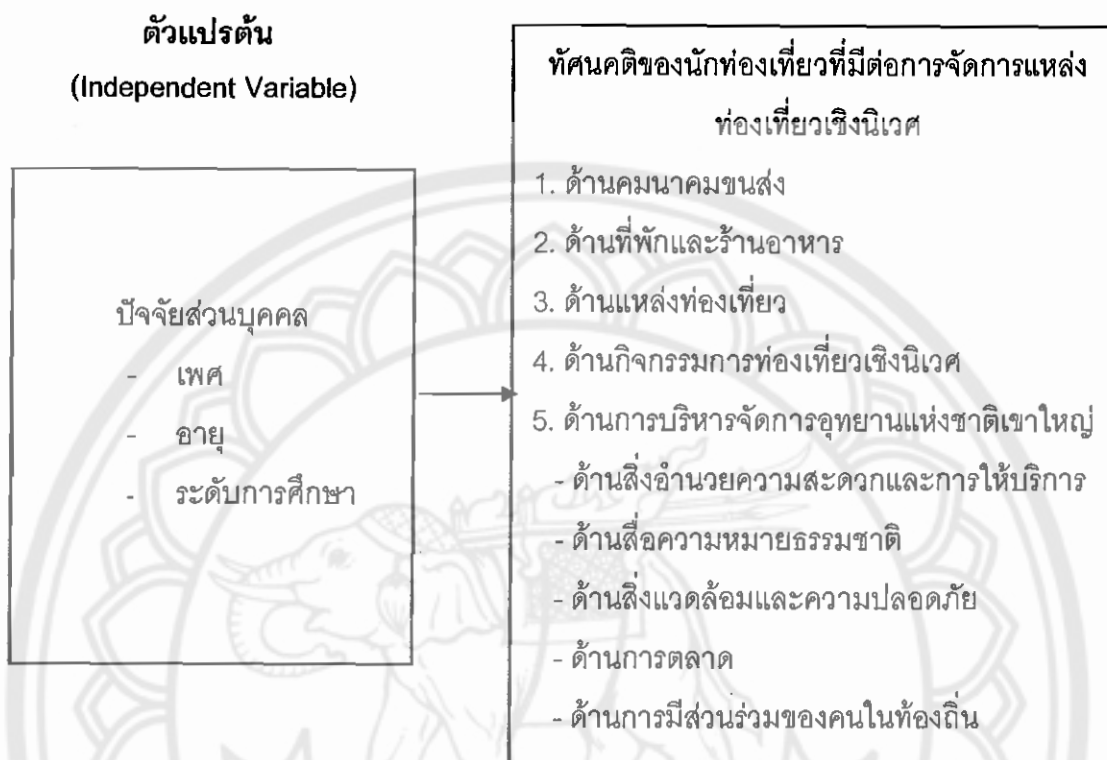
1.2 อายุ

1.3 ระดับการศึกษา

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้แก่ ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านที่พักและร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ ด้านสื่อความหมาย ธรรมชาติ ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

ตัวแปรตาม
(Dependent Variable)



ภาพ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และการศึกษา ของนักท่องเที่ยวชาวไทยแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน
2. ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง ด้านที่พักและร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ ด้านสื่อความหมายธรรมชาติ ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการตลาดและการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้งานวิจัยดังกล่าวจะใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นิยามศัพท์เฉพาะ

การให้คำนิยามศัพท์จะเป็นศัพท์ที่ปรากฏในการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของคำศัพท์บางคำที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่อยู่ในกรอบแนวคิด ดังนี้

1. ทัศนคติของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกชอบไม่ชอบของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งสะท้อนออกมาออกมาโดยการแสดงออกทางพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อเหตุการณ์นั้น

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควบคู่กับการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและความเพลิดเพลินต่อสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยว บนพื้นฐานหลักของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

3. การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การวางแผนและการดำเนินงานในด้านการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ การรักษากฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดสาธารณูปโภคในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4. ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ให้มีความเหมาะสมกับความสามารถรองรับได้ของพื้นที่ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2. เป็นแนวทางด้านการบริหารจัดการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกต้องและเหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสืบไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มุ่งศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยคาดหวังว่า ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน รวมถึงการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ซึ่งจะเป็นส่วนผลักดันในแนวทางนโยบายของรัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว รวมถึงนักท่องเที่ยว ในเรื่องของการให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น และเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราวิชาการ วารสาร สิ่งตีพิมพ์และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียบเรียงเป็นหัวข้อดังนี้

- แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
- แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค
- แนวความคิดเกี่ยวกับระบบและการจัดการการท่องเที่ยว
- แนวความคิดและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- แนวทางในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ
- อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

คำจำกัดความของทัศนคติ

ทัศนคติ (จิตวิทยา สุวรรณชะฎ, 2527) อธิบายไว้ว่า "ทัศนคติ" หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งสะท้อนออกมาโดยการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยทัศนคติจะมีโครงสร้างประกอบด้วย

3 ส่วนคือ ส่วนความเข้าใจ (Cognitive Component) ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) และส่วนของพฤติกรรม (Behavior Component) (Robins and Coulter (1999)

ทัศนคติในความคิดเห็นของนักจิตวิทยา กล่าวว่า ทัศนคดีย่อมแสดงถึงความรู้ความเข้าใจที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งเร้าต่างๆที่บุคคลต้องประเมินคุณค่าของสิ่งนั้นโดยอาศัยความรู้สึกเดิมที่มีก่อนเป็นเครื่องมือช่วย อาจเป็นความเชื่อ (Belief) ความคิดเห็น (Opinion) ความรู้สึก (Feeling) ของบุคคลแต่ละคนไปที่อาจสนับสนุนการแสดงออก หรือความชอบไม่ชอบต่อสิ่งนั้นสิ่งนี้ จึงเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อ ความรู้สึกที่ตนมีออกมา

ทัศนคติ (เสรี วงษ์มณฑา, 2541.) เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีต่อบุคคลสิ่งของ หรือความคิด ทัศนคติที่เป็นสิ่งที่จะชักนำบุคคลให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งนักการตลาด จำเป็นต้องใช้เครื่องมือการตลาดเพื่อกำหนดทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ หรือชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติในทางบวกต่อผลิตภัณฑ์ซึ่งจะมีผลชักนำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อสินค้า

ทัศนคติ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้

ทัศนคติ ในแนวความคิดของ Shaw and Wright (1976) อธิบายว่า ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือจินตนาการต่างๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง

ลักษณะของทัศนคติ (Attitude)

1. ลักษณะของทัศนคติ (Attitude) (วุฒิ พงศ์ชัชวาล, 2533) ได้สรุปลักษณะของทัศนคติ ไว้ดังนี้

- 1.1 ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล
- 1.2 ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของบุคคล
- 1.3 ทัศนคติมีความหมายอ้างอิงถึงบุคคล เหตุการณ์ หรือสิ่งของ คือ ทัศนคติเกิดจากสิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้น ซึ่งสามารถอ้างอิงได้

1.4 ทักษะมีลักษณะมีลักษณะมั่นคงถาวรคงยากแก่การเปลี่ยนแปลงได้ในระยะเวลาอันจำกัด เนื่องจากทัศนคติเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่บุคคลสะสมมาเป็นระยะเวลานาน หากจะเปลี่ยนแปลงได้จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาและกระบวนการในการเปลี่ยนแปลง

คำว่า Attitude ภาษาไทยมีหลายคำ เช่น ทัศนคติ เจตคติ ท่าที ความรู้สึก แต่ในความหมายของศัพท์ คือ ความพร้อมที่จะปฏิบัติ (Readiness to Act) ถ้าเรามีท่าที ความรู้สึกหรือทัศนคติในเชิงบวก เราย่อมปฏิบัติออกมาในทางบวก แต่ถ้าเรามีท่าที ความรู้สึกในเชิงลบ เราก็จะปฏิบัติออกมาในทางลบ ทัศนคติจึงมีลักษณะ

1.1 ทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) การปฏิบัติออกมาในเชิงบวก (Act Positively)

1.2 ทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) การปฏิบัติออกมาในเชิงลบ (Act Negatively)

2. พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากทัศนคติ มีขั้นตอนดังนี้

K = Knowledge เป็นการเกิดความรู้ เช่น ทราบไหมว่าสินค้าชิ้นนี้ขายที่ใด ภาพยนตร์เรื่องนี้ฉายที่ใด ร้านอาหารชื่ออะไรอยู่ที่ใด เมื่อเราทราบ ขั้นตอนต่อไปขอพฤติกรรม คือ

A = Attitude เป็นการเกิดทัศนคติ เมื่อเกิดความรู้ในขั้นตอนต่อมาจะเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เช่น ทราบว่า มัคคุเทศก์คนนี้จะเข้ามาทำหน้าที่นำเที่ยวชอบหรือไม่ ซึ่งความรู้ (Knowledge) และทัศนคติ (Attitude) จะส่งผลไปที่การกระทำ (Practice)

P = Practice เป็นการเกิดการกระทำ หลังจากที่เกิดความรู้และทัศนคติแล้ว ก็จะเกิดการกระทำ เช่น ไปซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวหรือไปซื้อตัวเครื่องเล่นสวนสนุก เป็นต้น

2.1 ทัศนคติที่มีต่อสิ่งหนึ่ง คำว่า สิ่งหนึ่ง (Object) ในความหมายของทัศนคติที่มุ่งสู่ผู้บริโภคจะสามารถตีความอย่างกว้างว่า ประกอบด้วย แนวความคิดการบริโภคเฉพาะอย่าง หรือแนวความคิดที่สัมพันธ์กับการตลาด เช่น ผลิตภัณฑ์ ชนิดของผลิตภัณฑ์ ตราสินค้า บริการ ความเป็นเจ้าของ การใช้ผลิตภัณฑ์ การโฆษณา ราคา สื่อกลาง หรือผู้ค้าปลีก

2.2 ทัศนคติเป็นเรื่องของสิ่งสะสมในสมองที่ได้เรียนรู้มา (Attitude are a Leaned Predisposition) สิ่งที่สมองสะสมมาได้แก่ ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม มีการตกลงกันว่าทัศนคติมีการเรียนรู้ได้ ซึ่งหมายความว่า ทัศนคติเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ เป็นผลจากประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลอื่นและการเปิดรับจากสื่อมวลชน

2.3 **ทัศนคติไม่เปลี่ยนแปลงมีแนวโน้มจะคงเส้นคงวา (Attitude have Consistency)** คือ ทัศนคติในทุกๆ เรื่องมีความสอดคล้องกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ถ้าเชื่อเรื่องความอิสระเสรีก็จะไม่ชอบให้ใครบังคับ และเมื่อใดก็ตามที่ทัศนคติเกิดความไม่สอดคล้องกันเขาจะเกิดความหงุดหงิดถ้าไม่เกิดความหงุดหงิดพฤติกรรมกับทัศนคติต้องสอดคล้องกันและมีผลต่อจิตใจมาก ลักษณะของทัศนคติก็คือความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกแม้ว่าจะมีแนวโน้มคงที่แต่ทัศนคติไม่จำเป็นต้องถาวรเสมอไปสามารถเปลี่ยนแปลงได้

3. **ทัศนคติเกิดขึ้นภายใต้สภาวะแวดล้อม (Attitude Occur Within a Situation)** ทัศนคติเกิดขึ้นภายใต้เหตุการณ์ และสถานการณ์ที่สิ่งแวดล้อมถูกกระทบโดยสถานการณ์ (Situation) หมายถึง เหตุการณ์หรือโอกาสซึ่งมีลักษณะเฉพาะด้านเวลา มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมสถานการณ์เฉพาะอย่างอาจเป็นสาเหตุทำให้ผู้บริโภคมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติได้

แหล่งอิทธิพลซึ่งมีผลต่อการกำหนดทัศนคติ

การกำหนดทัศนคติต่อบุคคล สิ่งของ หรือความคิดใดความคิดหนึ่งนั้น ได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ประสบการณ์โดยตรงและประสบการณ์ในอดีต (Direct and Past Experience) ทัศนคติที่ต่อผลิตภัณฑ์ จะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากประสบการณ์ในการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น ตัวอย่างการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ถือว่าเป็นประสบการณ์โดยตรงของผู้บริโภค ดังนั้น แม้วานักการตลาดจะใช้เครื่องมือสื่อสารการตลาดที่ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ยอดเยี่ยมเท่าใดก็ตาม แต่เมื่อผู้บริโภคได้ทดลองใช้ด้วยตัวเอง แล้วพบว่าผลิตภัณฑ์มีปัญหาผู้บริโภคก็จะไม่ซื้อสินค้าชิ้นนั้นอีก

2. อิทธิพลจากครอบครัวและเพื่อน (Influent of Family and Friends) ครอบครัวและเพื่อนเป็นแหล่งสำคัญต่อการสร้างค่านิยม และความเชื่อถือของบุคคล ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อและการใช้สินค้าโดยเฉพาะในวัยเด็กและวัยรุ่น

3. การตลาดเจาะจง (Direct Marketing) เป็นวิธีการซึ่งนักการตลาดใช้เครื่องมือสื่อสารการตลาดเจาะกลุ่มเป้าหมายส่วนเล็ก เพื่อให้เกิดการตอบสนองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ เช่น การใช้จดหมายตรง โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เครื่องมือนี้จะช่วยให้นักการตลาดสามารถกำหนดกลยุทธ์ได้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและเกิดผลกระทบ (Impact) ได้ดีกว่าการตลาดมวลชน

4. การเปิดรับต่อสื่อมวลชน (Exposure to Mass Media) สื่อมวลชนต่างๆ เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สื่อเหล่านี้เป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทัศนคติ

แหล่งข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภค

(Formation of Consumer Attitude) (เลวี วงษ์มณฑา, 2541.) มีดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากการอ่าน การได้ยินได้ฟังข้อมูล ข่าวสาร การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ต่างๆ
2. ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้บริโภค (Personal Experience) สิ่งที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในแง่ของการใช้หลักประสบการณ์ส่วนตัวของผู้บริโภคนั้น คือ นักการตลาดสามารถใช้การโฆษณา (Advertising) การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) จูงใจให้คนซื้อสินค้าอย่างไรก็ได้ แต่ในแง่ของประสบการณ์ขั้นสุดท้ายแล้วนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริโภคว่ามีความพึงพอใจในสินค้าที่ซื้อไปหรือไม่ ถ้าผู้บริโภคมีความพึงพอใจจะมีทัศนคติที่ดีต่อสินค้า แต่ถ้าผู้บริโภคไม่เกิดความพึงพอใจในสินค้าก็จะทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีกับสินค้า
3. ทัศนคติที่เกิดจากอิทธิพลของผู้ทรงคุณวุฒิ (External Authorities Effect Attitude Formation) บางครั้งการตัดสินใจของผู้บริโภคที่จะซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าอาจจะฟังจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ เช่น นักการเมือง นักวิชาการ แพทย์ พยาบาล นักแสดง เป็นต้น ซึ่งจากอิทธิพลเหล่านี้ทำให้การตลาดมีผู้แสดง (Presenter) มาเป็นผู้ที่นำเสนอสินค้าของบริษัท
4. ทัศนคติที่เกิดจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่มีความสำคัญกับชีวิต (Significance Other Effect Attitude Formation) บุคคลที่มีความสำคัญกับชีวิตคนเรามักเป็นพ่อแม่ สามี ภรรยา บุตร ซึ่งทัศนคติที่เกิดจากปัจจัยข้อนี้เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงอายุ เช่น ถ้าอยู่ในวัยหนุ่มสาวบุคคลที่มีความสำคัญกับชีวิต คือ คู่รัก แต่ถ้าอยู่ในวัยผู้ใหญ่บุคคลที่มีความสำคัญกับชีวิตอาจเป็นลูก เป็นต้น
5. การได้รับวัฒนธรรมของสังคม (Cultural Effect on Attitude Formation) แต่ละประเทศจะมีลักษณะของวัฒนธรรมที่แตกต่าง เช่น สิ่งที่คนไทยชอบชนชาติอื่นอาจจะชอบหรือไม่ชอบก็ได้ เพราะต่างก็เติบโตมาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของวัฒนธรรมไม่ได้มีเพียงแค่วัฒนธรรมระดับชาติ (National Culture) เท่านั้น แต่อาจเกิดขึ้นในวัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subculture) ซึ่งบางครั้งอาจมีความสำคัญยิ่งกว่าวัฒนธรรมระดับชาติ (National Culture) เช่น สิ่งที่ยัยรุ่นชอบ ผู้ใหญ่อาจไม่ชอบ ดังนั้นนักการตลาดจะต้องเข้าใจถึงวัฒนธรรมของแต่ละสังคม เพื่อนำไปกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) ขององค์การได้อย่างถูกต้อง

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

พฤติกรรมของผู้บริโภค (Consumer Behavior) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541.) หมายถึง การกระทำของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าหรือการบริการทางเศรษฐกิจ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นก่อน ระหว่าง และหลังที่เป็นตัวกำหนดการกระทำต่าง ๆ ขึ้น

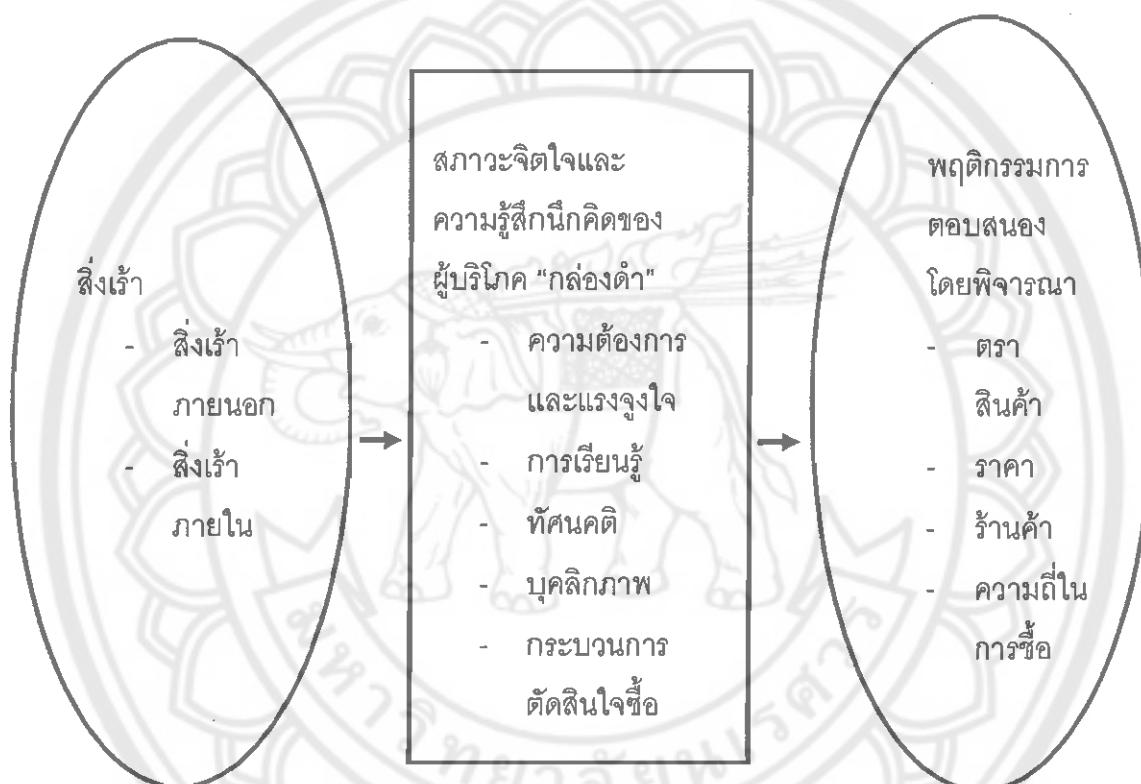
จากความหมายของ พฤติกรรมผู้บริโภคดีังกล่าวนี้ สามารถแยกพิจารณาการกระทำได้ 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค คือ

1. การแสดงออกและการกระทำของแต่ละบุคคล บุคคลแต่ละคนจะมีการกระทำต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกในด้านพฤติกรรมผู้บริโภค ได้แก่ การเดินทางไปซื้อสินค้า การเปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ การอ่านหนังสือพิมพ์ การสนทนากับเพื่อน การสอบถามจากผู้ขาย อื่น ๆ
2. การได้รับหรือได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ และการใช้สินค้าหรือบริการทางเศรษฐกิจ ผู้บริโภคทุกคนที่ดำรงชีวิตอยู่ทุกวันนี้ต้องมีการได้รับและใช้สินค้าหรือบริการ การได้รับสินค้าหรือบริการก็หมายถึง การซื้อสินค้านั้นเอง และยังรวมถึงการได้รับสินค้าหรือบริการโดยที่ไม่ได้ซื้อโดยตรง เช่น เด็กทารกได้ของเล่นโดยที่พ่อแม่เป็นผู้ซื้อมาให้
3. กระบวนการตัดสินใจ ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าได้นั้นจะต้องผ่านขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การตระหนักถึงปัญหา การค้นหา การประเมินผลทางเลือก การเลือกหรือการซื้อสินค้าและผลที่ได้จากการซื้อสินค้า

การศึกษาด้านพฤติกรรมผู้บริโภคจึงมุ่งที่จะอธิบายถึงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของผู้บริโภค การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ ตลอดจนหาวิธีปรับเปลี่ยนหรือหาทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของมนุษย์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค กล่าวคือ เป็นการศึกษาถึงสาเหตุของการมีพฤติกรรมผู้บริโภค การซื้อของผู้บริโภคว่าเกิดจากสาเหตุใด ได้แก่ สาเหตุด้านเหตุผล สาเหตุด้านจิตใจหรืออารมณ์ พฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการเป็นอย่างไร และหาวิธีปรับเปลี่ยนหรือหาทางแก้ปัญหาขัดข้องที่เกิดจากการแสดงออกที่เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริโภค เช่น ความไม่ชอบการต่อต้านมาเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น หันมาชอบ สนับสนุน และสนใจ โดยอาศัยการใช้ข้อมูลข่าวสาร การให้บริการที่ดี ให้สอดคล้องและผสมผสานในการสร้างการโน้มน้าว

รูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภค

ไม่ว่าผู้บริโภคจะอยู่ในตลาดผู้บริโภคหรือตลาดอุตสาหกรรม หรือผู้บริโภคในตลาดบริการ ก่อนที่ผู้บริโภคจะกระทำการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์นั้น จะมีปัจจัยและขั้นตอนที่ใช้พิจารณาอย่างเป็นลำดับและมีความซับซ้อนแตกต่างกันตามเงื่อนไขของผู้บริโภค และจุดมุ่งหมายในการซื้อ ดังแสดงรูปแบบของพฤติกรรมของผู้บริโภคพื้นฐาน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541.)
 ดังภาพ



ภาพ 2 แสดงถึงรูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภค

1. สิ่งเร้า (Stimulus) คือ วัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ต่างๆ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอื่น

1.1 สิ่งเร้าภายใน (Internal Stimulus) คือ สิ่งเร้าที่เกิดจากความต้องการทางกายภาพ เช่น ความหิว กระจาย ความต้องการทางกายภาพ ความกลัว ความรัก เป็นต้น สิ่งเร้าภายในนี้จะเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้ผู้บริโภคแสดงพฤติกรรมต่างๆ ภายในสภาวะแวดล้อมหนึ่งๆ จากการศึกษาพบว่ายิ่งผู้บริโภคได้เรียนรู้มากขึ้นการตอบสนองสิ่งเร้าภายในจะมีอิทธิพลลดลงโดยมีกรอบและเงื่อนไขทางสังคมเป็นสิ่งที่กำหนดขอบเขตการแสดงพฤติกรรมตอบสนองมากขึ้น

1.2 สิ่งเร้าภายนอก (External Stimulus) คือ สิ่งเร้าที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติของบุคคลทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ หู ตา คอ จมูก และการสัมผัส ซึ่งสิ่งเร้าภายนอกนี้มักเกิดจากการดำเนินกลยุทธ์การตลาดของกิจการในด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด รวมทั้งอาจเกิดจากสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย ที่จะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้บริโภคจำสภาวะแวดล้อมนั้น

2. สภาวะจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภค “กล่องดำ” (Black Box) โดยปกติแล้วผู้บริหารงานขาย และนักการตลาดมักไม่เข้าใจในจิตใจและความรู้สึกของผู้บริโภคแต่ละคนทุกๆ อย่างว่า ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์อะไร อย่างไร ทำให้มีการเปรียบเทียบจิตใจผู้บริโภคเป็นกล่องซึ่งยากที่จะเข้าใจอย่างแน่ชัดคือมีสีดำ แต่อย่างไรก็ตามนักการตลาดจะต้องพยายามเข้าใจกล่องดำนี้ ดังนั้น นักการตลาดจึงต้องคาดการณ์กล่องดำนั้นบรรจอะไรไว้บ้างเพื่อที่จะเสนอผลิตภัณฑ์ที่จะตอบสนองความต้องการตามสภาวะจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง พฤติกรรมการซื้อสินค้าได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายใน (ปัจจัยด้านจิตวิทยา) และปัจจัยภายนอก (ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม) ปัจจัยด้านสังคมที่สำคัญ ที่จะกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุคคล ประกอบด้วย ครอบครัว เพื่อน ชั้นสังคม วัฒนธรรมและวัฒนธรรมกลุ่มย่อย

2.1 ปัจจัยเฉพาะบุคคล (Individual) เป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางสรีระ เช่น สูง ต่ำ ดำ ขาว อ้วน ผอม สุขภาพดี สุขภาพไม่ดี หรือปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความต้องการ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ทัศนคติ ความคิดเห็น ค่านิยม โลกทัศน์ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เคยเรียนรู้มา

2.2 ครอบครัว (Family) เป็นสังคมแรกที่มีอิทธิพลต่อบุคคล ผู้ที่มีความสำคัญมากในครอบครัวคือ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูอบรม สั่งสอน จึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดค่านิยมพื้นฐาน (Basic Values) ทัศนคติ (Attitude) โลกทัศน์ (World Views)

2.3 เพื่อน (Friends) เมื่อโตขึ้นเด็กต้องเข้าโรงเรียน ดังนั้นเพื่อนที่โรงเรียน เพื่อนบ้าน และเพื่อนในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดค่านิยมในการแสดงออก (Expressive Values) ทัศนคติ (Attitudes) และพฤติกรรมที่ยอมรับได้ (Acceptable) ของบุคคล

2.4 สังคม (Social Class) ชั้นสังคมระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ ทั้งที่เป็นชั้นสังคมในระดับเดียวกัน หรือต่างระดับกันถือว่ามีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการกำหนดรูปแบบในการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ของบุคคลและการกำหนดบรรทัดฐาน (Norm) ของพฤติกรรมเดียวกัน

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง ปัจจัยที่ถือว่าทำให้กลุ่มอิทธิพล (Reference Group) มีอำนาจเหนือผู้บริโภค มีดังนี้

1. ข้อมูลและประสบการณ์ของกลุ่มอ้างอิง (Information and Experience of The Reference Group) การที่นักการตลาดจะเลือกใช้ใครเป็นกลุ่มอ้างอิงนั้น ต้องถือว่าบุคคลดังกล่าว มีข้อมูลและประสบการณ์ในการใช้สินค้า

2. ความเชื่อถือ การดึงดูดใจ และอำนาจของกลุ่มอ้างอิง (Credibility, Attractiveness and Power of The Reference Group) นักการตลาดจะใช้ใครเป็นกลุ่มอ้างอิงนั้นต้องถือว่าบุคคลนั้นต้องมีความน่าเชื่อถือ สามารถจูงใจกลุ่มเป้าหมาย และมีอิทธิพลเหนือกลุ่มเป้าหมายได้

3. ความเด่นเห็นชัดของผลิตภัณฑ์ (Conspicuous of The Product) อิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงเกิดจากความเด่นชัดของผลิตภัณฑ์ ซึ่งเกิดจากการรับรู้ของผู้บริโภคว่าสมาชิกของกลุ่มอ้างอิงของเขาใช้สินค้าอะไร มีพฤติกรรมการใช้สินค้าอย่างไร ยิ่งสินค้าที่ใช้มีความเด่นชัดเท่าใด การสร้างอิทธิพลเหนือสมาชิกของกลุ่มก็ยิ่งมีมาก

ลักษณะของนักท่องเที่ยว (จริญญา เจริญสุขใส, 2544.) สามารถบอกพฤติกรรมการเดินทางและการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ซึ่งจำแนกตามลักษณะของเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ สถานภาพสมรส และถิ่นพำนัก

1. เพศ นักท่องเที่ยวชายเป็นกลุ่มที่เดินทางได้ตามลำพังหรือเดินทางมาเป็นกลุ่มและไปแทบทุกแหล่งท่องเที่ยว และมักทำกิจกรรมการท่องเที่ยวหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นธรรมชาติ ความตื่นเต้น ความสนุกสนานและบันเทิง เป็นต้น นักท่องเที่ยวหญิงมักเดินทางมาเที่ยวกับเพื่อนหรือบริษัทนำเที่ยว โดยมักจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยและสามารถเดินทางได้สะดวก นักท่องเที่ยวหญิงชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการจับจ่ายซื้อสินค้าหรือของที่ระลึกรวมอยู่ด้วย

2. อายุ บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันก็จะมีความสามารถในการเดินทางได้แตกต่างกัน กล่าวคือ

2.1 กลุ่มวัยเด็ก ช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถเดินทางได้ตามลำพัง หากเดินทางท่องเที่ยวมักจะมากับพ่อแม่ หรือโรงเรียน กิจกรรมการท่องเที่ยวจะเน้นการศึกษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2 กลุ่มวัยรุ่น 15 – 24 ปี เป็นวัยที่กำลังศึกษาอยู่ หรือเพิ่งจบการศึกษาจึงยังไม่มีทุนทรัพย์ในการเดินทางด้วยตนเอง วัยรุ่นกลุ่มนี้ชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ทำทหายความสามารถและความตื่นเต้น

2.3 กลุ่มวัยทำงานตอนต้น ช่วงอายุ 25 – 34 ปี เป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการจ่ายสูง เพราะมีรายได้เป็นของตนเอง ลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวที่เลือกก็ยังสามารถทำได้หลากหลายตามความสนใจเพราะสุขภาพแข็งแรง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การศึกษาศิลปวัฒนธรรมหรือชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น กลุ่มวัยนี้มักมีการเดินทางมากกว่าวัยอื่นๆ

2.4 กลุ่มวัยทำงานตอนกลางและตอนปลาย ช่วงอายุ 35 – 44 ปี และ 45 – 54 ปี เป็นกลุ่มที่มีการเดินทางค่อนข้างสูง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อเข้าร่วมสัมมนาหรือเจรจาธุรกิจ เพื่อประกอบกับฐานะทางการเงินที่ค่อนข้างมั่นคงแล้ว

2.5 กลุ่มวัยเกษียณ ช่วงอายุ 55 ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีเวลาในการท่องเที่ยวมาก เพราะไม่มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบแล้ว หากสุขภาพเอื้ออำนวย กลุ่มนี้จะเดินทางท่องเที่ยวแบบประหยัดแต่ไม่เร่งรีบ กิจกรรมการท่องเที่ยวมักเน้นกิจกรรมเชิงศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

3. อาชีพ กลุ่มบุคคลที่มำงานในระดับผู้บริหาร ตัวแทนชาย หรือกลุ่มนักวิชาชีพที่มีการติดต่อระหว่างประเทศ จะมีโอกาสเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์มากกว่ากลุ่มอื่นๆ

4. ระดับการศึกษา โดยส่วนใหญ่บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะมีอาชีพและรายได้ดี ส่งผลให้เดินทางได้บ่อยครั้ง นอกจากนี้ระดับการศึกษายังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของนักท่องเที่ยว ด้วยสมมติฐานว่าการศึกษาสูงมักจะเป็นผู้ที่มีความคิดและแสดงออกถึงทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ดี เช่น มีแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เป็นต้น

5. ระดับรายได้ บุคคลที่มีรายได้สูงย่อมมีโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวได้ระยะไกลและบ่อยครั้งกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า โดยทั่วไปกลุ่มรายได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มรายได้สูง กลุ่มรายได้ปานกลาง และกลุ่มรายได้ต่ำ ซึ่งช่วงรายได้ที่จะกำหนดระดับฐานะนั้นขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและระดับค่าครองชีพของแต่ละประเทศ

6. สถานภาพสมรส บุคคลโสดจะมีโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวได้บ่อยครั้งและพักผ่อนได้ยาวนานกว่ากลุ่มที่แต่งงานแล้ว เนื่องจากสามารถตัดสินใจได้เพียงลำพังและไม่มีภาระทางครอบครัวที่ต้องดูแลมาก ในขณะที่กลุ่มแต่งงานแล้วมักจะเดินทางเป็นครอบครัวหรือไปเป็นคู่ซึ่งมีผลต่อการทำกิจกรรมท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการจัดการการท่องเที่ยว

แนวคิดและหลักการในการจัดการท่องเที่ยว (มนัส สุวรรณ และคณะ, 2541.) ได้ให้แนวคิดโดยต้องพิจารณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ต้องพิจารณาระบบย่อย และองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วย

ระบบการท่องเที่ยวที่สำคัญจำแนกได้เป็น 3 ระบบ ดังนี้ คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource) ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจน ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) ได้แก่ การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ
3. การตลาดท่องเที่ยว (Tourism Marketing) เป็นส่วนของความต้องการในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรม รูปแบบหรือกระบวนการการท่องเที่ยว

นอกจากหลักการในการจัดการท่องเที่ยวซึ่งกล่าวในเบื้องต้นแล้วแนวทางการบริหารและจัดการการท่องเที่ยว ยังสามารถนำมาวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวได้ อันประกอบไปด้วย

1. แนวทางการบริหารและการจัดการ
2. แนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
3. แนวทางการบริหารและการจัดการด้วยสวัสดิภาพและความปลอดภัย
4. แนวทางการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น
5. แนวทางการให้ประชาชน กลุ่ม และองค์กรอื่นมีส่วนร่วม

การท่องเที่ยวในส่วนต่างๆ นั้นมีองค์ประกอบมากมายที่มีบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน เช่น ลักษณะทางกายภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว ภูมิอากาศ ชุมชน กิจกรรมทางกายภาพทางเศรษฐกิจอื่นๆ ในพื้นที่ ระบบนิเวศ ป่าไม้ แหล่งน้ำ และอากาศ ตลอดจนการบริหารและการจัดพื้นที่ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมนอกระบบเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อ การท่องเที่ยว ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม จำเป็นต้องจัดให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทั้ง ความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานที่ดึงดูดใจ (Attraction) การขนส่งที่เป็นระบบ (Transportation) การจัดการกับข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

(Information) การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) โฆษณา (Promotion) และการให้บริการที่ดี (Service) ซึ่งจะต้องสามารถบริหารจัดการให้ทุกส่วนมีความสอดคล้องและดำเนินอยู่ได้

องค์ประกอบด้านการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การให้บริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจำเป็นต้องคำนึงถึงผู้รับบริการหรือนักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และอีกด้านหนึ่งมักจะถูกมองข้ามซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการให้บริการ นั่นคือการบริหารจัดการองค์ประกอบต่างๆ ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ที่พักแรม (Accommodation) อาหารและเครื่องดื่ม (Food & Beverage) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) หรือนันทนาการ (Recreation) สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การตลาด และการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น รวมถึงการจัดการโครงสร้างพื้นฐานภายในแหล่งท่องเที่ยว (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.) ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้

1. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต้องอาศัยการคมนาคมขนส่งที่มีความสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ การคมนาคมขนส่งเป็นการเคลื่อนย้ายผู้โดยสารและสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยพาหนะขนส่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการท่องเที่ยว การคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยย่อมส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

2. ที่พักแรม (Accommodation) หมายถึง การประกอบธุรกิจการขายบริการที่พักเพื่อคนเดินทางหรือนักท่องเที่ยวที่ต้องพักค้างคืน ซึ่งอาจมีบริการอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการด้วย ที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวแบ่งออกได้หลายประเภท เช่น โรงแรม (Hotel) โมเต็ล (Motel) บ้านแบ่งให้เช่า / โฮมสเตย์ (Bed and Breakfast / Home Stay) รีสอร์ท (Resort) เกสต์เฮาส์ (Guesthouse) ที่พักสำหรับเยาวชน (Youth Hostel) สถานที่พักกลางแจ้ง (Camp Grounds) เป็นต้น

3. อาหารและเครื่องดื่ม (Food & Beverage) การประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มสำหรับคนเดินทาง นักท่องเที่ยว หรือประชาชนทั่วไป โดยที่ผู้บริโภคสามารถรับประทานอาหารภายในสถานที่ให้บริการ หรืออาจนำไปรับประทานที่อื่นได้ หลักสำคัญในการให้บริการนักท่องเที่ยว คือ ความสะอาด ถูกหลักอนามัย ราคาเหมาะสม และบริการมีคุณภาพ การบริการ



อาหารและเครื่องดื่มมีหลายประเภท เช่น ภัตตาคาร ศูนย์อาหาร ร้านอาหารจานด่วน ร้านอาหาร
พื้นเมือง ร้านอาหารนานาชาติ ร้านอาหารทะเล ตลาดใต้รุ่ง เป็นต้น

4. กิจกรรมท่องเที่ยว / นันทนาการ (Activity / Recreation) เป็นการให้บริการเพื่อ
ความบันเทิง และสนุกสนาน เพลิดเพลินสำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ แบ่งออกเป็น 3 หมวด รวม 19 กิจกรรม (ศักดิ์ชาย พัทธกษัตริย์, 2544.)

4.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบเข้มข้น ได้แก่ การเดินป่า การศึกษา
ธรรมชาติ การส่องสัตว์ ดูนก การเที่ยวถ้ำ น้ำตก การตั้งแคมป์ การขี่ม้า การนั่งช้าง การดำน้ำดู
ปะการัง การล่องแพ ล่องเรือยาง และการพายเรือ (เรือแคนู คายัค เรือใบ กระดานโต้คลื่น)

4.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบกึ่งนิเวศ ซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมที่ไม่มี
การศึกษาระบบนิเวศ ได้แก่ การถ่ายรูป บันทึกภาพ การบันทึกเสียง การไต่เขา ปีนเขา การศึกษา
ท้องฟ้าและดวงดาว ดารตกปลาและการขี่จักรยานเสือภูเขา

4.3 กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบส่งเสริมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ได้แก่
การชมความงาม ความเก่าแก่ ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์ การศึกษาเรียนรู้ประวัติ
ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์ การศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม
การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้พฤติกรรมของผู้คน และการศึกษาเรียนรู้การผลิตของที่ระลึกและสินค้า
พื้นเมือง นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมเพื่อความเพลิดเพลินและเป็นการเสริมแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ เช่น การพักผ่อนปิกนิก การชมทิวทัศน์ การล่องเรือชมธรรมชาติ การเล่นน้ำ การว่ายน้ำ
 เป็นต้น

5. โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว (Infrastructure) เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุน
ให้การท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้ด้วยดีและทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ
เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภคที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทาง
ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางได้อย่างสะดวกปลอดภัย ได้แก่ ระบบ
คมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า ประปา สาธารณสุข การสื่อสาร การระบายน้ำและการกำจัดน้ำเสีย และการ
กำจัดขยะ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของ
นักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือ
แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ที่โครงสร้างพื้นฐานยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ดังนั้น ความไม่สมบูรณ์ของ
ระบบโครงสร้างพื้นฐานอาจเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปถึงได้เช่นกัน ในทางตรงกัน

ข้ามรัฐบาลหลายประเทศเห็นความจำเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพราะจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมา (ราณี อธิชัยกุล, 2544.)

6. การตลาด (Marketing) เมื่อต้องการให้เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ดูแลพื้นที่ต้องพยายามจัดให้มีสิ่งดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยวสนใจอยากเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และบริการการท่องเที่ยวแต่ละการท่องเที่ยวจะประสบผลสำเร็จดังกล่าวได้จำเป็นต้องอาศัยการตลาดการท่องเที่ยวเข้าช่วย ซึ่งการตลาดท่องเที่ยวหมายถึง ความพยายามทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการ และการใช้บริการท่องเที่ยว โดยแนวคิดทางการตลาดมุ่งเน้นถึงความพยายามเสาะหาแหล่งท่องเที่ยว และการบริการการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้รับความพอใจ อาจสามารถทำได้โดยการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ทางสื่อต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ นิตยสาร คู่มือนักท่องเที่ยว โทรทัศน์ หรือการสื่อสารออนไลน์ ทางเว็บไซต์ (Website) เป็นต้น

7. การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น (Community) ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยว ดังนั้น ชุมชนจึงจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ มีส่วนตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง (Blank (1989)

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงมีนัยสำคัญอยู่ที่การเปิดโอกาสให้องค์กรชุมชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนการท่องเที่ยว และสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนงาน การบริหารจัดการทรัพยากร และกระจายอำนาจการตัดสินใจ โดยเน้นความสำคัญของการจัดการธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน

ชุมชนท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนใกล้เคียงจะต้องเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และต้องเน้นความสำคัญของการวางแผน การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเน้นการสร้างหลักประกันว่า จำนวนนักท่องเที่ยวจะต้องอยู่ภายในขอบเขตของศักยภาพในการรองรับ (Carrying Capacity) ตามธรรมชาติของระบบท้องถิ่น นอกจากนี้ รายได้ส่วนใหญ่จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องตกอยู่กับประเทศผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้เอง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเน้นการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ (ยศ สันตสมบัติ และคณะ, 2544.)

แนวความคิดและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) (ธุรกิจท่องเที่ยว, 2537.) เน้นการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจนิเวศวิทยา รักษาวัฒนธรรมชุมชน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (วท.การศึกษากำหนดแนวทางควบคุมพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะเต่าและเกาะนางยวน, 2537.) (Ecotourism มาจาก Ecology + Tourism) มีความหมายลักษณะเดียวกัน โดยมีความหมายคือ การท่องเที่ยวโดยเข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติซึ่งต้องการให้ความรู้ทางนิเวศวิทยาจากผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริง เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้าไปมีความรู้เพิ่มขึ้น รวมถึงสัมผัสกับสภาพทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น (Endemic) ที่ต้องรักษาไว้การท่องเที่ยวแบบ Ecotourism จึงมุ่งเน้นการสัมผัสธรรมชาติอย่างแท้จริง

The Eco-tourism Society (1991) ให้ความจำกัดความสั้นๆ ว่า Ecotourism คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบไปยังแหล่งธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และปรับปรุงสวัสดิภาพของผู้คนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น

Ross Dowling จาก University of Notre Dame ประเทศออสเตรเลีย ได้นิยามศัพท์ Ecotourism ว่า :

1. อยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ (Nature-Based)
2. ได้รับการจัดการดูแลแบบยั่งยืน (Sustainably Managed)
3. มีลักษณะเพื่อการศึกษาเรียนรู้สำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น
4. มีผลผลิตเป็นของแท้ มีลักษณะเฉพาะและควบคุมดูแลได้

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2541) หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชม เพลิดเพลินกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาการท่องเที่ยวได้อย่างมาก

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.) ซึ่งคาเตอร์ (Cater) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบใหม่ (Alternative Tourism) ซึ่งเน้นในเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกเดินทาง ส่วนอัลลอคค์ โจนส์ เลนซ์ และเกินท์ (Allock Jones Lanes & Grant) เห็นว่าควรให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นจะมีองค์รวมของประสบการณ์ซึ่งอาจจะมาจากสิ่งที่มีพื้นที่มีให้ (Supply Factors) หรือสิ่งที่ผู้ซื้อต้องการ (Demand Factors) สิ่งที่มีพื้นที่มีนั้นอาจเป็นทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมของชุมชนพื้นถิ่น ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวก และรายการท่องเที่ยว ส่วนสิ่งที่ผู้ซื้อต้องการ เช่น ประสบการณ์และกิจกรรมต่างๆ ระดับของความสนใจในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เป็นต้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่า หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540) ได้ให้นิยาม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและมีการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน คำว่า ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ยังครอบคลุมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ส่วนคำว่า การรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนนั้น หมายถึง การบันผลประโยชน์ต่างๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญ 5 ประการ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย

1. ความยั่งยืน (Sustainability) ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติได้รับการยอมรับจากรัฐบาลแหล่งชาติและแห่งรับว่าเป็นกุญแจนำไปสู่หลักการจัดการกิจกรรมของมนุษย์ Ecotourism คือ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเชิงนิเวศ ซึ่งดำเนินในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ แรงกระตุ้นสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรัฐควีนส์แลนด์ ก็เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการท่องเที่ยวของรัฐ รวมทั้งปริมาณผลผลิตโดยไม่เกิดผลร้ายต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งช่วยเกื้อกูลและหล่อเลี้ยงการท่องเที่ยวไว้ นอกจากนี้ยังต้องสร้างความเชื่อมั่นว่า รูปแบบ สถานที่และระดับของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ใช้จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่ธรรมชาติของควีนส์แลนด์

2. องค์ประกอบสำคัญทางธรรมชาติ (Significant Natural Component) และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบังเกิดขึ้นและอยู่กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ นอกจากนี้ยังอาจรวมถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินับเป็นปัจจัยหลักในการวางแผนพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. การศึกษาและการสื่อความหมาย (Education and Interpretation) การศึกษาและการสื่อความหมายด้านสภาวะแวดล้อม นับเป็นอุปกรณ์สำคัญในการเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ) อันนำภริมย์และแผ่ด้วยความหมาย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศดึงดูดใจบรรดาผู้ปรารถนาจะร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะพัฒนาความรู้ ความสำนึกและความชื่นชมต่อสภาพแวดล้อมเหล่านั้น หากขยายกว้างออกไป การท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็นำไปสู่การปฏิบัติการเชิงบวกเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มพูนจิตสำนึกของการอนุรักษ์ ความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถโน้มน้าวพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ชุมชนและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังช่วยยึดกิจกรรมนักท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไปอีกนานๆ การศึกษายังสามารถใช้ประโยชน์เป็นเครื่องมือสำหรับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การสื่อความหมาย (Interpretation) ช่วยให้นักท่องเที่ยวมองเห็นภาพรวมของสภาวะอื่นๆ ด้วย เช่น การจัดการทรัพยากร

4. ชุมชนท้องถิ่น (Local Community) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น มีเพียงก่อประโยชน์แก่ชุมชนและสภาพแวดล้อม แต่ยังไม่ปรับปรุงคุณภาพด้านประสบการณ์นักท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งจัดเตรียมข้อมูลความรู้ การบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และผลผลิต การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถสร้างรายได้สำหรับการอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรนอกเหนือไปจากผลประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรม

5. ความพึงพอใจของผู้ใช้หรือผู้มาเยือน (User / Visitor Satisfaction) ความพึงพอใจของผู้มาเยือนได้สัมผัสการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบบนี้ (Ecotourism Industry) ในระยะยาว ข้อมูลของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรจะถูกตั้งโดยกำหนดจุดมุ่งหมายที่เจาะจงของการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความเหมาะสมที่ปรากฏอยู่ ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวควรเท่าเทียม หรือเกินกว่าความคาดหวังจริงๆ ของพวกเขา การบริการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าควรเป็นรองการอนุรักษ์และปกป้องสิ่งที่พวกเขามาเยือน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548.) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติกับความพอใจในการเรียนรู้ และสัมผัสกับระบบนิเวศซึ่งแตกต่างอย่างชัดเจนกับความสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อันเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) แม้จะมีความคาบเกี่ยวในเชิงพื้นที่ก็ตาม เว้นแต่จะรวมลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติเข้าเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาตินั้น

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการ คือ

1. เพื่อมุ่งเน้นคุณค่าของธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มากกว่าการเสริมแต่งสภาพธรรมชาติ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
2. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดูแลรักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
3. เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมโดยตรง อันจะเป็นการสร้างความพึงพอใจและช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เพื่อให้ประโยชน์กลับสู่ธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในขณะเดียวกันก็เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งปรับปรุงคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้น

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เติบโตและทำให้เกิดรายได้จำนวนมาก แต่ไม่มีผลกระทบทางด้านลบก็คือ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีการพัฒนาหรือการจัดการที่ดีเสื่อมโทรมลง ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและอย่างจริงจัง เพราะจะเป็นการพัฒนาประเทศในหลายด้าน แต่ต้องให้นักท่องเที่ยวและบุคคลในท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจ และมีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาสภาพแวดล้อมหรือแหล่งท่องเที่ยวให้เอื้อประโยชน์ต่อกันด้วยความยุติธรรม เพื่อมุ่งให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติ รวมทั้งทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัย ได้สรุปแนวคิดและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวเน้นการศึกษาเรียนรู้ และสัมผัสกับทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมกับมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติควบคู่กับการท่องเที่ยว เน้นอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เป็นหลัก มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม และการให้การศึกษแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ขอบเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงครอบคลุมลักษณะพื้นฐานขององค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542.)

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ
 - 1.1 เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับแหล่งธรรมชาติเป็นหลัก
 - 1.2 มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ของแหล่งนั้น
2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน
 - 2.1 เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ
 - 2.2 ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม
 - 2.3 มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 2.4 การป้องกันและกำจัดมลพิษ และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต
3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา
 - 3.1 เชื้อต่อกระบวนการเรียนรู้
 - 3.2 มีการให้การศึกษเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบของแหล่งท่องเที่ยว
 - 3.3 เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และความประทับใจ
 - 3.4 เป็นการสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง
4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 4.1 คำนี้ถึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมเกือบตลอดทั้งกระบวนการ
 - 4.2 ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

4.3 ท้องถิ่นมีการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ โดยเริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจรวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

แหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ประกอบครบสมบูรณ์ทั้ง 4 ประการ ถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สมบูรณ์ หากขาดหรือปราศจากข้อใดข้อหนึ่งไปความสมบูรณ์จะลดน้อยลง จนอาจจะต้องเป็นการจัดการที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ และการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย เป็นต้น

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (พระมหาสุทิตย, 2541.) สรุปได้ดังนี้

1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนั้นเพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศดำรงอยู่ได้ การสร้างจิตสำนึกจะต้องมุ่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยว ราษฎรท้องถิ่น มัคคุเทศก์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำหรับวิธีการสร้างจิตสำนึกอาจทำได้โดยการใช้โปรแกรมการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ จัดนิทรรศการ รวมถึงการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่หรือมัคคุเทศก์

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งองค์ประกอบนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มนี้มักไม่สนใจความสะดวก และมีความสนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมชาติและเรียบง่าย ดังนั้นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจึงเป็นในเรื่องการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ ทั้งระดับกว้างและลึกซึ้ง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวและได้รับความพึงพอใจกลับไป

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและการกระจายรายได้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ เพราะผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม จะเป็นประโยชน์ในระยะยาวมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการอยู่รอดได้ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การจำหน่ายสินค้าศิลปกรรมพื้นบ้าน มัคคุเทศก์ หรือการจ้างงานในสวนบริการอื่นๆ เป็นต้น

องค์ประกอบสำคัญที่ยังมิได้กล่าวถึงแต่มีความสำคัญมากคือ นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้การท่องเที่ยวพัฒนาไปอย่างยั่งยืน กล่าวคือ ในการท่องเที่ยวนั้น จะต้องพยายามให้เกิด "ความรู้" และ "รับผิดชอบ" วิธีการที่จะก่อให้เกิดทั้งความรู้และรับผิดชอบต่อต้องดำเนินการผ่านระบบการศึกษา ผ่านเยาวชน โดยต้องมุ่งให้เกิดการปรับ

ทัศนคติขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มจริยธรรมทางสิ่งแวดล้อม การปรับแบบแผนการดำเนินชีวิต และการจัดระเบียบสังคมให้สอดคล้องกับธรรมชาติ เป็นต้น

ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548.)

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งแวดล้อมด้านชีวภาพ ภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมประเพณี โดยยึดหลักที่ต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ให้ดีที่สุด เพื่อให้สามารถสืบต่อถึงอนุชนรุ่นหลัง
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักที่ว่า ต้องไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือให้น้อยที่สุด เพื่อส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่สังคมและวัฒนธรรม โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอันหลากหลาย
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีจิตสำนึกในอันที่จะทะนุถนอมไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีประโยชน์ โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การกระจายรายได้
6. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่คำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของพื้นที่ โดยยึดหลักที่ว่าต้องไม่เกินขีดความสามารถรองรับพื้นที่ทุกๆ ด้าน ทั้งด้านจำนวนนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชน และสภาพแวดล้อมโดยรวม
7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่มีการตลาดของการบริการท่องเที่ยวครบตามเกณฑ์แห่งการอนุรักษ์อย่างแท้จริง โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเน้นในเรื่องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ
8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ต้องการเข้ามาท่องเที่ยว หรือกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีก โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้นักท่องเที่ยวตรงตามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 8 ประการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) ได้กล่าวถึงมาตรฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 8 ประการ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีระบบการจัดการที่ดี 4 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านการให้ข้อมูลล่วงหน้า เพื่อทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยว
 - 1.2 ด้านการเจ้าหน้าที่ที่เน้นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.3 ด้านข้อกำหนดการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยว
 - 1.4 ด้านการตลาดท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การวางแผนและการจัดการ
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีโครงการร่วมกับคนในชุมชนท้องถิ่นเพื่อคืนกำไรกลับไปสู่แหล่งท่องเที่ยว
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีระบบการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีระบบสร้างคุณภาพ โดยจัดอบรมด้านความรู้ และทักษะแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง
6. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีระบบการรักษาความปลอดภัย ทั้งนี้เนื่องจากมีความเสี่ยงสูง
7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ โดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมในการลดมลพิษ และการใช้อย่างคุ้มค่า
8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีการร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ยุพดี เสดตพรรณ, 2548) สรุปไว้ดังนี้

1. ต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมให้ดีที่สุด เพื่อให้นักท่องเที่ยวรุ่นหลังๆ ได้มีโอกาสท่องเที่ยวสืบต่อกันไป ต้องให้ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ
2. ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม จึงต้องจัดการหรือให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับทั้งด้านจำนวนนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชนและสภาพแวดล้อมโดยรอบ

3. คงสภาพวิถีชีวิตทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้ให้เป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปศึกษา

4. ต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว รวมทั้งให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การนำสินค้าที่ระลึกที่เป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมาขาย การเป็นมัคคุเทศก์ การขายอาหาร หารให้เช่าเต็นท์ การให้เช่าห้องพัก การจ้างงานในสวนบริการต่างๆ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ และนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

5. ต้องให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ต้องการเข้ามาท่องเที่ยวหรือกลับมาท่องเที่ยวซ้ำๆ ซึ่งหมายถึงนักท่องเที่ยวจะต้องได้รับความรู้เพื่อประสบการณ์ มากกว่าความบันเทิงอย่างเดียว ดังนั้น จึงต้องให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งนักท่องเที่ยว ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่น

การบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. สถานที่พัก ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท แพที่พัก บังกะโล บ้านพักรับรอง บ้านอยู่อาศัย ฟาร์มหรือสวน เป็นต้น โดยสถานที่พักแบบนี้ควรมีสิ่งบริการเท่าที่จำเป็น แต่มีการจัดการดีพอสมควร มีการจ้างคนท้องถิ่น ประหยัดพลังงาน และสภาพกลมกลืนธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องการที่พักที่เหมาะสมกับที่ตั้งและระบบนิเวศด้วย โดยสถานที่พักที่ท้องถิ่นดำเนินการเองได้รับความสนใจมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากโรงแรมขนาดใหญ่ แม้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี มีลักษณะเป็น Green Hotel แต่อาจไม่ได้เป็นบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สถานที่พักของอุทยานแห่งชาติบางแห่งมีเต็นท์และค่ายพัก ให้บริการนักท่องเที่ยวซึ่งเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการบริการที่จำเป็น ประหยัดพลังงาน มีการใช้วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น มีการลดผลกระทบ ส่วนในด้านคุณภาพอาจแตกต่างตามพื้นที่และขีดความสามารถในการจัดการ

2. ร้านอาหาร ร้านค้า และนันทนาการ รวมถึงร้านขายของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมืองต้องเป็นการดำเนินการโดยประชาชนในท้องถิ่น และเป็นแหล่งผลิตหรือจำหน่ายที่เป็นเอกลักษณ์เพื่อเป็นการกระจายรายได้และสร้างความภาคภูมิใจ หวงแทนทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่วนการบริการอาหารส่วนใหญ่ผูกพันกับบริการที่พัก มีอาหารไทยเป็นหลักในการให้บริการในชุมชนต่างๆ มีร้านอาหารเปิดให้บริการนักท่องเที่ยวทั่วไป

3. การคมนาคมขนส่ง มีการบริการทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ เพื่อการขนส่งนักท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหรือภายในแหล่งท่องเที่ยวเอง ซึ่งการจัดการขึ้นอยู่กับศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับ

4. การเผยแพร่และโฆษณา เป็นกระบวนการทางการตลาดประกอบด้วย การวิจัยตลาด การจัดทำแผนตลาด การจัดทำอุปกรณ์เผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการตลาด

5. กิจกรรมและบริการ

5.1 มีกิจกรรมให้การศึกษาสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นจุดขาย โดยสร้างความตระหนัก ให้พิจารณาด้านรูปแบบแสดงถึงความพยายามที่มีอยู่

5.2 มีการให้การศึกษาสอดคล้องกับโปรแกรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เพื่อให้ครอบคลุมและให้การศึกษาอย่างสมบูรณ์

5.3 มีมัคคุเทศก์เฉพาะและจัดให้บริการตลอดเส้นทาง

5.4 มีบริการอำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม และสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว โดยพิจารณาว่าเป็นการบริการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวด้วย

จากการบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม หากจะให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น จำเป็นต้องมีการป้องกันและร่วมกันอนุรักษ์ในขณะเดินทางท่องเที่ยว เพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวให้น้อยที่สุด ตามหลักการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การลดผลกระทบในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นการท่องเที่ยวในพื้นที่เฉพาะ มีจำนวนนักท่องเที่ยวไม่มาก ลักษณะของนักท่องเที่ยวเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ ดังนั้นการป้องกันผลกระทบในการท่องเที่ยวประเภทนี้จึงควรมีลักษณะเน้นการป้องกันก่อนที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งวิธีการที่ใช้ในการป้องกันผลกระทบ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นไปได้ คือ

1. การควบคุมกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. การจำกัดพื้นที่ / ควบคุมขนาดการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยว
3. การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว / ผู้มาเยือน
4. การควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
5. การจำกัดเวลาท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามมาตรการดังกล่าวควรจะต้องปฏิบัติควบคู่กับมาตรการการป้องกันและ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้สอดคล้องกับการดำเนินการของรัฐในปัจจุบัน และควรมีการ กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนนาการท่องเที่ยว เชิงนิเวศในประเทศไทยต่อไป

นโยบายการพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

(บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548. อ้างอิงจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ผลักดันให้เกิดนโยบายและแนวทางการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ปี พ.ศ. 2538 – 2539 ขึ้น ซึ่งนโยบายและแนวทาง ดังกล่าวได้กำหนดทิศทางที่จะดำเนินงานเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากร การจัดบริการนำเที่ยว เป็นต้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 – 2540 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้เล็งเห็นความจำเป็นที่ต้องกำหนดนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ระดับชาติและได้รับความเห็นชอบจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นการพัฒนนาการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) จึงมุ่งหมายในการวางแผนพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นสำคัญ และต่อเนื่องใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) โดยมีการกำหนดนโยบาย การพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทยไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. นโยบายหลักในการพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย

1. การพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องมีการควบคุมดูแลรักษาและจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติให้คงสภาพเดิมแท้ไว้ให้มากที่สุด หลีกเลี่ยงหรืองดเว้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ อ่อนไหวง่ายต่อการถูกรบกวนและพื้นตัวยากของสิ่งแวดล้อม
2. การพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องคำนึงถึงศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่มี การจัดการกิจกรรมที่เหมาะสม และการปรับปรุงให้เกิดความสมดุลกับรูปแบบและกิจกรรมเดิมที่มีอยู่ พึ่งหลีกเลี่ยงความขัดแย้งอย่างรุนแรงต่อการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ จะต้องเน้นการแปรรูป ผลประโยชน์จากการพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การพัฒนนาการท่องเที่ยวโดยรวม
3. การพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาสร้างจิตสำนึกที่ดีใน การรักษาระบบนิเวศร่วมกัน มากกว่าการมุ่งเน้นความเจริญทางเศรษฐกิจ และการมีรายได้เพียง อย่างเดียว
4. การพัฒนนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของ ประชาชน และองค์กรท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร การบริการ การแลกเปลี่ยนความรู้และ

วัฒนธรรมชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหรือให้ประชาชนมีตัวแทนเป็นคณะกรรมการร่วมในทุกระดับ

5. ให้ความสำคัญของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นความจำเป็นอันดับต้น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทั้งนี้ให้องค์กรต่างๆ กำหนดบทบาทที่ชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และกำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสม

6. นำแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เข้าสู่แผนพัฒนาระดับต่างๆ อย่างมีความสำคัญ ได้แก่ แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาภาค พร้อมทั้งให้การจัดสรรและกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

7. สนับสนุนการศึกษา วิจัย และประเมินผลการพัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการ การแก้ไขปัญหาและการปรับปรุงแผนอย่างเป็นขั้นตอน

8. มีการใช้กฎหมายในการควบคุม ดูแล รักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด โดยเน้นการแนะนำ ตักเตือน และสร้างวิสัยการท่องเที่ยวควบคู่กันไปด้วย

9. จัดทำแนวปฏิบัติ หรือคู่มือการจัดการ (Code of Conduct) แก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกต้อง

10. จัดให้มีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งในแนวตั้งและแนวนอนโดยให้มีการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารและการจัดกันทุกระดับ

2. นโยบายด้านต่างๆ ในการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย

1. นโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

1.1 กำหนดกรอบการพัฒนากการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยมีมาตรฐานที่ชัดเจนให้ยกเลิกการท่องเที่ยวในพื้นที่เปราะบาง สนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในเขตอนุรักษ์

1.2 สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศนอกเขตอนุรักษ์ ในเขตพื้นที่พหุธรรมชาติ พื้นที่เอทิกนและเขตชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.3 วางแผนการพัฒนากการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามขอบเขตของขีดความสามารถที่รองรับได้ โดยการกำหนดเขตพื้นที่ท่องเที่ยว เขตสงวนเพื่อการศึกษาและรักษาสิ่งแวดล้อม เขตกันชน และเขตพื้นที่

1.4 สนับสนุนการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยว และโครงข่ายการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ระดับกลุ่มพื้นที่ให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยให้มีการกระจายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับที่สามารถทดแทนแหล่งท่องเที่ยวที่เกินขีดความสามารถในการรองรับ

1.5 สนับสนุนการจัดระบบข้อมูลข่าวสารในการเดินทาง เพื่อใช้ในการจัดการการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวให้สมดุลกับความสามารถในการรองรับแต่ละพื้นที่ และการถ่ายเทนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงอย่างเป็นระบบ

1.6 กำหนดมาตรการการป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เข้มงวดมากขึ้นและให้การสนับสนุนการประกอบการที่มีมาตรการถูกต้องเหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม

1.7 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบ และการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว

1.8 สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร ในการวางแผนและจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. นโยบายด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก

2.1 จัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยให้เป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ถือเอาการปฏิบัติในสนามเป็นบทเรียนของการศึกษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

2.2 จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2.3 สนับสนุนสื่อมวลชนและสื่อข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่ส่งเสริมการศึกษา ธรรมชาติและวัฒนธรรมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.4 สนับสนุนงบประมาณในการจัดสื่อความหมายธรรมชาติที่มีคุณภาพในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

2.5 ให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่มาสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

2.6 ขยายการให้การศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

3.1 พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ตลอดจนรวมถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น เอกชน และประชาชนทั่วไปในด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการ

3.2 สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปขององค์กร หรือคณะกรรมการระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นโดยมีเครือข่ายครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนและทุกระดับ

3.3 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการ ตัดสินใจ และติดตามประเมินผล ตลอดจนได้รับประโยชน์จากการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.4 ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาชนที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล

3.5 แก้ไข ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย และระบบงบประมาณของภาครัฐให้สามารถส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ชุมชนมีโอกาสในการควบคุม กำกับดูแล และจัดการทรัพยากรด้วยตนเอง

3.6 เพิ่มความรู้ ทักษะ และการมีจิตสำนึกในด้านการจัดการพัฒนาในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

3.7 สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีอิสระ และสามารถจัดเก็บรายได้เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟูการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง โดยมีการพัฒนาทักษะและการจัดการที่ถูกต้อง

3.8 สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทางสังคมให้มีโอกาสในการเข้าช่วยเหลือและยกระดับการมีส่วนร่วม ตลอดจนการจัดตั้งองค์กรชุมชนและองค์กรจัดการธุรกิจของประชาชน

4. นโยบายด้านการส่งเสริมการตลาดและการนำเที่ยว

4.1 กำกับกับการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพทรัพยากร และขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว อีกทั้งละเว้นหรือชะลอการส่งเสริมตลาดในพื้นที่ที่ยังไม่มีความพร้อม

4.2 สนับสนุนตลาดในรูปแบบที่ประสานการท่องเที่ยวเป็นเครือข่ายที่เหมาะสม ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลอดโปรแกรม และผสมผสานกับการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้มีการกระจายนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

4.3 ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาและกิจกรรมเชิงนิเวศสำหรับกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเน้นในกลุ่มเยาวชน กลุ่มแรงงาน และเกษตรกรเป็นพิเศษ ทั้งนี้รวมถึงการศึกษาและกิจกรรมตอบสนองตลาดต่างประเทศด้วย

4.4 ส่งเสริมการบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้พัฒนาอย่างมีคุณภาพมุ่งเน้นการให้การศึกษา การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมชาติกับชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการใช้มาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบริการอย่างเต็มที่

4.5 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริการนำเที่ยว มาตรฐานการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในลักษณะที่มีความเข้มงวดมากเป็นพิเศษ ภายใต้การจัดให้มีค้ำประกันแก่นักท่องเที่ยวในระดับที่เหมาะสม

4.6 ส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้ขอบเขตการพัฒนา โดยการใช้สื่อที่หลากหลายและมุ่งเน้นการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค

5. นโยบายด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการท่องเที่ยว

5.1 จัดระบบการเดินทางเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวให้มีความสะดวกตามควรให้เหมาะสมกับพื้นที่และกิจกรรม โดยเน้นด้านความปลอดภัยเป็นหลัก

5.2 สนับสนุนให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัดเหมาะสมตามความจำเป็น และตามขนาดพื้นที่ท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หมดเปลืองในกิจกรรมท่องเที่ยว

5.3 สนับสนุนระบบการสื่อสารโทรคมนาคมสร้างโครงข่ายที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ที่ท่องเที่ยวและชายการมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อการติดต่อสื่อสาร การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยว และการบรรเทาสาธารณภัยในยามฉุกเฉิน

5.4 สนับสนุนให้การบริการท่องเที่ยวดำเนินการโดยภาคเอกชนหรือองค์กรหรือประชาชนภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยองค์กรของรัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกในการกำหนดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรองรับ ทั้งนี้ให้มีกรอบการพัฒนาด้านการบริการที่มีขนาด รูปแบบ และคุณภาพการบริการตามแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.5 การจัดบริการของรัฐในพื้นที่ที่จำเป็นในขนาดที่พอเหมาะ โดยมุ่งเน้นการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับรูปแบบและกิจกรรมของการท่องเที่ยวนั้นๆ ซึ่งการจัดบริการต้องไม่เป็นการแสวงหากำไรหรือแข่งขันกับภาคเอกชน แต่ควรให้เป็นรายได้เสริมสำหรับการฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว

5.6 การจัดบริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้คำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมและการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชนและประชาชนท้องถิ่น

5.7 กำหนดมาตรฐานและมาตรการในการควบคุม พร้อมทั้งส่งเสริมการบริการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยการสร้างมาตรฐานการจูงใจ การให้การรองรับมาตรฐานการบริการ และการให้รางวัล เป็นต้น

6. นโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน

6.1 สนับสนุนการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถพัฒนาระบบบริการที่มีคุณภาพ โดยใช้มาตรการทางภาษี การสร้างสิ่งจูงใจ การตอบแทนในรูปแบบรางวัล เป็นต้น

6.2 สนับสนุนการลงทุนของชุมชนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กรประชาชน

6.3 ส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจเอกชนสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กรประชาชน

6.4 สนับสนุนด้านงบประมาณและสิทธิประโยชน์แก่องค์กรพัฒนาเอกชนในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการสนับสนุนการพัฒนาของประชาชนท้องถิ่น

6.5 ส่งเสริมการลงทุนผลิตสินค้า อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดการ กิจกรรมเชิงนิเวศ การจัดบริการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวขึ้น ภายในประเทศ หรือลดต้นทุนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

จากนโยบายของรัฐดังกล่าว หากจะให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้นนั้น คงไม่ได้ขึ้นอยู่กับแผนการ นโยบาย แต่หากต้องพิจารณาถึงศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งซึ่งจะเป็นผลดีต่อการวางแผนและดำเนินการต่อไป

7. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คุณลักษณะและความเหมาะสมที่จะจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับที่แตกต่างกันตามศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมสูงสุดควรได้รับการจัดการที่ถูกต้อง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมน้อย หรือไม่มีความเหมาะสมนั้นควรได้รับการพิจารณาในด้านรูปแบบและการจัดการ เพื่อให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ มีระบบการจัดการที่เอื้อประโยชน์และตอบสนองความต้องการและต้องพิจารณาถึงทิศทางที่จะพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนด้วย

7.1 เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้พิจารณาจากปรัชญาและแนวความคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามคำจำกัดความที่ตั้งไว้ว่า เป็น"แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่" ดังนั้น ความสำคัญของระบบนิเวศจึงเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ พิจารณาคุณสมบัติของแหล่งท่องเที่ยวในด้านการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการที่ให้การศึกษาร่วมกัน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการ และมีการจัดการและจัดระบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งในแต่ละแห่งจะจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความสำคัญสูงมากน้อยตามลำดับ

การพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ คือ

1. ชนิดของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศค่อนข้างสมบูรณ์ มีลักษณะความเดิมแท้ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีโอกาสเป็นกิจกรรมศึกษา และเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสูง

คะแนน 4 เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่มีการปรับปรุงแก้ไขสภาพของพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพียงเล็กน้อย หรือเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่มีสภาพธรรมชาติในพื้นที่ชัดเจน และโดดเด่น

คะแนน 3 เป็นแหล่งธรรมชาติที่ปรับปรุง ดัดแปลง หรือตกแต่งที่ยังคงความเป็นสภาพธรรมชาติไว้เป็นส่วนใหญ่ อาจมีการแต่งเติมความเป็นธรรมชาตินอกแบบระบบนิเวศดั้งเดิม หรือเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่มีสภาพธรรมชาติ หรือมีการจัดสภาพทางธรรมชาติค่อนข้างดี

คะแนน 2 เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีการปรับปรุง ดัดแปลง ตกแต่ง แต่ไม่ได้รักษาลักษณะที่ถูกต้องของระบบนิเวศอย่างแท้จริง หรือเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่มีสภาพธรรมชาติตกแต่งบางส่วน

คะแนน 1 เป็นแหล่งธรรมชาติ หรือวัฒนธรรมที่มีสภาพธรรมชาติน้อยมาก ไม่ได้ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ หรือเป็นการสร้างเลียนแบบที่ไม่เป็นจริง

2. ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณา 3 ปัจจัย คือ

2.1 ระบบนิเวศภายในแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากความดั้งเดิมที่เป็นความเดิมแท้ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพที่ปรากฏอยู่ในแหล่งท่องเที่ยววันั้น

2.2 ความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่พิจารณาในด้านการมีส่วนร่วมกระตุ้นและดึงดูดใจ เช่น มีลักษณะเฉพาะ มีความสวยงาม มีความน่าสนใจ และมีความเป็นเอกลักษณ์ เป็นต้น

2.3 การมีองค์ประกอบท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น มีลักษณะทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี หรือมีโบราณสถานภายในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีลักษณะธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะต่อการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม เป็นต้น

จากเกณฑ์พิจารณาดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศย่อมมีความแตกต่างกัน มีความสมบูรณ์ของธรรมชาติมากน้อยไม่เท่ากัน แต่สิ่งสำคัญที่เกณฑ์การพิจารณาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรคำนึงถึงคือ การได้รับประโยชน์จากการจัดการและการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกันทุกฝ่าย ทั้งผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวรวมถึงคนในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย เพื่อส่งผลการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

8. แนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากประชาชนภายในชุมชนกับหน่วยงานอื่นๆ ในการร่วมกันวางแผน การจัดการ แก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อพัฒนาปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนนั้นๆ ให้ดีขึ้นและมีความพร้อมในทุกด้าน เพื่อความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

นอกจากการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ แล้ว สิ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยเลยคือการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ขึ้นในพฤติกรรมของคนในชุมชนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และมูลเหตุจูงใจ เพื่อช่วยให้ประชาชนในชุมชนสามารถนำความรู้ที่มีมาปฏิบัติได้

8.1 ความหมายของการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง ความสามารถของประชาชนในชุมชนในการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพ 9 ประการ คือ

1. ความพร้อม หมายถึง ชุมชนต้องมีความพร้อมตลอดเวลาในการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเต็มที่ ทั้งได้เตรียมตัวที่จะให้การต้อนรับและให้บริการอยู่เสมอ
2. การเข้าถึงได้ หมายถึง ชุมชนต้องเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้อย่างสะดวกสบาย
3. ความสามารถ หมายถึง ชุมชนต้องมีทักษะและความรู้ในการต้อนรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างประทับใจ
4. ความไว้ใจได้ หมายถึง ชุมชนต้องมีการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างคงเส้นคงวาและไว้ใจได้
5. ความเชื่อถือได้ หมายถึง ชุมชนต้องมีความซื่อสัตย์ และเชื่อถือได้ในการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
6. ความปลอดภัย หมายถึง ชุมชนต้องให้ความดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
7. ความเข้าใจ หมายถึง ชุมชนต้องมีความเข้าใจถึงความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
8. อธิปไตย หมายถึง ชุมชนต้องมีความสุภาพ อ่อนน้อม เป็นมิตร และเข้าใจถึงความรู้สึกของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

9. การสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารด้วยภาษาที่นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์เข้าใจ เพื่อสร้างสัมพันธภาพและรับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์

8.2 ความหมายของการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์

การพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากประชาชนภายในชุมชนร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ในการปรึกษาหารือ และตัดสินใจเกี่ยวกับการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ที่มีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างพึงพอใจ ซึ่งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์มี 3 ระดับ คือ

1. การตอบสนองความต้องการพื้นฐานของนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ มี 4 ประการ ได้แก่

1.1 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

1.2 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวตรงกับความต้องการหลักของนักท่องเที่ยว

1.3 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีราคาเหมาะสมกับคุณภาพ

1.4 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี

2. การคาดหวังของนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ มี 3 ประการ ได้แก่

2.1 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวตามคุณภาพที่คาดหวัง

2.2 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวตามเวลาที่คาดหวัง

2.3 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวตามวิถีทางที่คาดหวัง

3. การตอบสนองมากเกินไปที่นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์จะคาดหวัง มี 3 ประการ ได้แก่

3.1 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับบริการพิเศษเกินกว่าที่จะคาดหวัง

3.2 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับของที่ระลึกเกินกว่าที่จะคาดหวัง

3.3 การตอบสนองให้นักท่องเที่ยวนิวเวิลด์ได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกินกว่าที่จะคาดหวัง

8.3 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุมชนเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวนิวเวิลด์

การพัฒนาชุมชนเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สำคัญมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. เพื่อให้มีการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในชุมชนซึ่งได้รับการจัดการอย่างมีความรับผิดชอบในการฟื้นฟูและรักษาระบบนิเวศแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ที่มีกำหนดเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมโดยรวม
3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งก่อประโยชน์อย่างเหมาะสมกับชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และเพิ่มชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ชุมชน
4. เพื่อให้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน รักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและสังคมชุมชน และมีบรรยากาศทางการท่องเที่ยวที่ให้ความมั่นใจและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
5. เพื่อให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังชุมชนมากขึ้น

8.4 แนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1. แนวทางการพัฒนาชุมชนให้เกิดทรัพยากรท่องเที่ยวขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งมีแนวทางที่สำคัญ 2 แนวทาง ได้แก่

1.1 แนวทางการพัฒนาสถานที่ที่เป็นธรรมชาติสวยงามให้เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ โดยปรับปรุงแต่งเติมเพิ่มจากสถานที่ที่เป็นธรรมชาติในบางส่วนให้มีผลดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การพัฒนาให้เกิดทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทภูมิอากาศ ประเภททิวทัศน์สวยงาม ประเภทสัตว์ป่า เป็นต้น

1.2 แนวทางการพัฒนาสถานที่เป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุให้เป็นทรัพยากรท่องเที่ยว ประเภทโบราณสถานและโบราณวัตถุในชุมชน เพื่อให้มีผลดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานสัญลักษณ์แห่งชาติ ประเภทอนุสาวรีย์แห่งชาติ ประเภทชุมชนประวัติศาสตร์ ประเภทพิพิธภัณฑ์ชุมชน เป็นต้น

2. แนวทางการพัฒนาชุมชนให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งมีแนวทางที่สำคัญ 2 แนวทาง ได้แก่

2.1 แนวทางการพัฒนาให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวประเภทโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนและเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย เช่น การสื่อสาร น้ำ ประปา ไฟฟ้า สุขาภิบาล การขนส่ง การสาธารณสุข การศึกษา และการอบรม เป็นต้น

2.2 แนวทางการพัฒนาให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัย เพื่ออำนวยความสะดวกต่อความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนและนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย เช่น ความปลอดภัยจากการโจรกรรม ความปลอดภัยจากการใช้บริการการท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ความปลอดภัยจากการหลงทาง ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนให้เกิดการบริการท่องเที่ยวขึ้น เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งมีแนวทางสำคัญ 5 ประการ คือ

3.1 แนวทางการพัฒนาให้เกิดบริการขนส่งแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้

3.2 แนวทางการพัฒนาให้เกิดบริการที่พักแรมแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สามารถพักค้างคืนชั่วคราวในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างสะดวกสบายและปลอดภัย

3.3 แนวทางการพัฒนาให้เกิดบริการอาหารและบันเทิงแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สามารถมีอาหารรับประทานขณะเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัย และมีแหล่งบันเทิงให้ความเบิกบานรื่นเริงใจในขณะเดินทางท่องเที่ยว

3.4 แนวทางการพัฒนาให้เกิดบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์แก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวในชุมชนได้อย่างสะดวกและได้รับความรู้ที่ถูกต้อง

3.5 แนวทางการพัฒนาให้เกิดบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สามารถซื้อสินค้าที่ระลึกของชุมชนกลับไปเป็นของฝากจากการท่องเที่ยวได้

แนวทางในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.)

คำว่า "การจัดการ" (Management) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ เช่น Carl R. Anderson ได้ให้ความหมายของคำนี้ว่า หมายถึง กระบวนการของการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การและการตัดสินใจใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพื่อให้องค์การได้รับผลการปฏิบัติงานที่สูง

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาจให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการของการทำงานและการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยวิธีการในการดำเนินการจะประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การและงาน การนำและการชักจูง และการควบคุม และกระบวนการในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวนี้จะเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่สำคัญคือต้องสอดคล้องกับหลักการและแนวทางในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ยั่งยืน และคำนึงถึงสภาพการณ์ที่แท้จริง ตลอดจนข้อจำกัดต่างๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อมประกอบด้วย ไม่เช่นนั้นแล้วการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะดำเนินไปอย่างไม่ถูกต้องไร้ทิศทาง ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และประสบความสำเร็จในที่สุด

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อนุรักษ์

(พจนา สอนศรี, ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ และ เสรี เวชชบุษกร, 2547.)

การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ (เช่น อุทยานแห่งชาติ) จะต้องบรรลุเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ

1. เพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของราษฎรในท้องถิ่น
3. เพื่อปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและบริการให้มีคุณภาพ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อนุรักษ์ ดังนี้

1. ประเมินสถานการณ์ของการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยศึกษาประเด็นต่างๆ เช่น ศักยภาพขององค์กร สถานภาพของพื้นที่ อุปสงค์ (Demand) ของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติ เช่น ระดับของการพัฒนา การปรับวิธีการ วิธีการส่งเสริมประสบการณ์ วิธีลดผลกระทบ และวิธีการสื่อความหมายสำหรับนักท่องเที่ยว

3. การวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

3.1 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.2 การสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

3.3 การจัดระบบการติดตามผลในด้านระบบนิเวศ

3.4 การพิมพ์เอกสารเผยแพร่

3.5 การจัดตั้งกลุ่มผลิตงานฝีมือในชุมชน

3.6 การดำเนินการเพื่อขออนุมัติรายได้มาใช้จ่ายในพื้นที่

3.7 การคัดเลือกผู้ประกอบการท่องเที่ยวมาดำเนินการในพื้นที่

4. การวางแผนกลยุทธ์การท่องเที่ยว และเริ่มปฏิบัติตามแผนต่อไป นอกจากนี้แล้ว จะต้องตั้งระบบตรวจสอบเพื่อประเมินผล และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็น

การจัดการพื้นที่อนุรักษ์หมายถึง การจัดการทรัพยากรทุกอย่างในพื้นที่รวมทั้งมนุษย์ ดังนั้นจะต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับระบบนิเวศ และต้องยอมรับว่าการจัดการพื้นที่อนุรักษ์คือ รูปแบบหนึ่งของการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การจัดการพื้นที่อนุรักษ์ในอดีตจะเน้นหนักการป้องกันทรัพยากร แต่ปัจจุบันนอกจากจะพิจารณาในแง่ระบบนิเวศแล้ว ยังต้องคำนึงถึงเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม รวมถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพ (Aesthetic)

Driver , 1991. อ้างอิงจาก Ceballos – Lascurain (1996) กล่าวว่าในปัจจุบันมีแนวคิดในการจัดการท่องเที่ยวและนันทนาการในพื้นที่อนุรักษ์ ดังนี้

1. การจัดการที่เน้นกิจกรรม ได้แก่ การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรมต่างๆ เช่น การตกปลา ดำน้ำดูปะการัง นอนเต็นท์และเดินป่า เป็นต้น จุดประสงค์ของการจัดการประเภทนี้ ก็เพื่อกำหนดกิจกรรมด้านนันทนาการให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

2. การจัดการที่เน้นประสบการณ์ เป็นการจัดการที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ประทับใจ โดยให้โอกาสนักท่องเที่ยวสามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจมากที่สุด ได้แก่ การแสวงหาความสงบ การเรียนรู้ หรือการอยู่ร่วมกัน

3. การจัดการที่เน้นผลกำไร คือ การจัดการพื้นที่อนุรักษ์เพื่อให้ได้รับประโยชน์หลายด้านด้วยกัน และต้องการให้มีรายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในงานจัดการพื้นที่นั้น

Driver กล่าวเสริมว่า การจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีความเข้าใจหลายด้านด้วยกัน เช่น

1. นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์อะไร
2. เหตุผลของการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคืออะไร
3. สิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและมีคุณภาพหรือไม่
4. นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์เป็นที่น่าพอใจหรือไม่

ข้อมูลดังกล่าว มีประโยชน์ในการวางแผนเมื่อทราบวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวแล้ว ก็สามารถจัดการเพื่อสนองความต้องการได้ การจัดการพื้นที่อนุรักษ์มิใช่เพียงความเข้าใจในด้านทรัพยากรเท่านั้น แต่จะต้องเข้าใจลักษณะและความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นด้วย โดยวิธีนี้นักท่องเที่ยวจะได้รับตอบสนองสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือไปขัดแย้งกับกิจกรรมอื่นๆ

ตามหลักการดังกล่าว (พจนา สอนศรี, ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ และ เสรี เวชบุษกร, 2547.) จุดประสงค์ของการจัดตั้งพื้นที่อนุรักษ์ก็เพื่อป้องกันรักษาพันธุ์พืชและสัตว์ แต่การพัฒนาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการยอมรับว่า อุทยานแห่งชาติ คือ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ความเชื่อที่ว่านักท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้แก่อุทยานแห่งชาติจนสามารถเลี้ยงตัวเองได้ จึงเป็นที่ยอมรับกัน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาที่มีรายได้ต่ำ จึงพยายามพัฒนาอุทยานแห่งชาติเพื่อใช้เป็นเครื่องมือป้องกันรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

การแบ่งเขตการจัดการ (Zoning) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ

1. เขตหวงห้าม (Strict Protection Zones) คือ เขตที่ไม่อนุญาตให้เข้าไปท่องเที่ยว
2. เขตธรรมชาติหรือเขตป่าเปลี่ยว (Wilderness Zones) คือ เขตที่อนุญาตให้เข้าไปท่องเที่ยวได้โดยการเดิน หรือพายเรือ เขตดังกล่าวจะไม่อนุญาตให้ใช้พาหนะที่ติดเครื่องยนต์เข้าไป

3. เขตการใช้ประโยชน์ท่องเที่ยวปานกลาง (Moderate Tourism Use Zones) เป็นเขตที่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวสามารถประกอบกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ได้โดยไม่ก่อผลกระทบต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จึงอาจต้องจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว และให้มีกิจกรรมที่ก่อผลกระทบน้อย สิ่งอำนวยความสะดวกที่อนุญาตให้ก่อสร้าง ได้แก่ ลานจอดรถ ห้องสุขา ศาลา นิทรรศการ ข้างทาง และเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

4. เขตพัฒนา (Development Zones) เป็นเขตที่มีขนาดเล็ก ซึ่งเป็นที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้แก่

ที่ทำกร บ้านพัก โรงวัสดุ โรงซ่อม ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่พัก เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติ หมายถึง "ที่ดินซึ่งรวมทั้งพื้นที่ทั่วไป ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และชายฝั่งที่ได้รับการกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ลักษณะที่ดินดังกล่าวเป็นที่ที่มีสภาพธรรมชาติที่น่าสนใจและมีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง ทั้งนี้การกำหนดดังกล่าวก็เพื่อให้คงอยู่ในสภาพเดิม เพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและความรื่นรมย์ของประชาชนสืบไป" (พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504)

สุรเชษฐ์ (ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล, 2541.) ได้ให้ความหมายของพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ตามหลักการในการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ของสหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ หรือ The World Conservation Union (IUCN เดิมย่อมาจาก International Union for Conservation of Nature Resources) ว่า เป็นพื้นที่ที่มีขนาดกว้างใหญ่ ประกอบด้วยระบบนิเวศสำคัญที่เป็นตัวแทนของภูมิภาค มีลักษณะเด่นตามธรรมชาติ หรือทิวทัศน์ที่งดงามมีแหล่งพืชพรรณและสัตว์ป่า ธรณีสันถาร และเป็นถิ่นที่อาศัยของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ มีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์ การ การศึกษา และนันทนาการของมนุษย์ โดยมีให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติของนานาชาติ คือ เพื่อคุ้มครองรักษาแหล่งธรรมชาติและทัศนียภาพที่มีความสำคัญระดับชาติหรือระดับนานาชาติ สำหรับประโยชน์ด้านวิทยาศาสตร์ การศึกษา และนันทนาการของมนุษย์ และเพื่อการคงไว้ซึ่งความเป็นตัวแทนของระบบนิเวศของภูมิภาค สิ่งมีชีวิตที่มีชีวิต และทรัพยากรพันธุกรรม ตลอดจนชนิดพันธุ์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงและความหลากหลายทางนิเวศวิทยา

ในท้ายประกาศของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ได้ระบุถึงเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ของการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติไว้ว่า "เพื่อคุ้มครองรักษาสภาพธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พรรณไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่า และภูเขา ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนสืบไป" (ธนิจ เขียวพานิช, 2544.)

อุทยานแห่งชาติ คือ พื้นที่ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศวิทยา ซึ่งมีความสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็นทัศนียภาพที่งดงาม น้ำตก ถ้ำ และภูเขา หรือดอกไม้ และสัตว์นานาชนิดที่มีความสำคัญยิ่ง

กรมป่าไม้ โดยส่วนอุทยานแห่งชาติ และส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล ภายใต้สังกัดของสำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในฐานะผู้ได้รับภารกิจและหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติทั่วประเทศไทย ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งและบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. เพื่อรักษาทรัพยากรในพื้นที่ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติดั้งเดิมอย่างถาวรตลอดไป หรือเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพธรรมชาติ
2. เพื่อรักษาพื้นที่ที่มีความสวยงามเป็นพิเศษไว้ สำหรับประโยชน์ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว
3. เพื่อเป็นแหล่งในด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านธรรมชาติวิทยา

อุทยานแห่งชาติของประเทศไทยถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์ที่มีคุณค่าในเชิงวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ และเชิงนิเวศวิทยา อุทยานแห่งชาติของไทยส่วนใหญ่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทั้งทางความสวยงามทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์ ความสวยงามทางธรรมชาติ ภูมิประเทศหรือภูมิศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติ และหากพิจารณาอุทยานแห่งชาติในแง่ของการเป็นพื้นที่อนุรักษ์แล้ว ถือว่ามีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการรักษาเสถียรภาพเชิงนิเวศวิทยา และการอนุรักษ์ในความหลากหลายด้านวิทยา พื้นที่อนุรักษ์เหล่านี้ ยังเป็นสถานที่พิเศษสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งความรู้ทางการศึกษาอีกด้วย

เนื่องจากความจำเป็นในการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรที่มีความหลากหลายทั้งในด้านชีวภาพและระบบนิเวศ ที่อยู่ภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่มีความสำคัญจึงทำให้พื้นที่อุทยานแห่งชาติไทยถูกประกาศให้ครอบคลุมพื้นที่กระจายอยู่ทุกภาคของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติของประเทศไทย

1. เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ คือต้องการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติของพื้นที่ให้คงอยู่ตามธรรมชาติ ป้องกันการรบกวนโดยมนุษย์ โดยเฉพาะทรัพยากรที่สำคัญ เช่น สัตว์ป่า พืชพรรณ และลักษณะธรรมชาติที่สวยงามเป็นพิเศษรวมทั้งแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมที่สำคัญ

2. เพื่อการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนใจ เนื่องจากในเขตอุทยานแห่งชาติมีทิวทัศน์ทางธรรมชาติที่สวยงามเหมาะกับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสุขทางกาย สุขใจ และช่วยผ่อนคลายความเครียดจากการปฏิบัติงานประจำ

3. เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย พื้นที่อุทยานแห่งชาติสามารถจัดเป็นห้องทดลองทางธรรมชาติกลางแจ้ง ที่สามารถวิจัยไม่สิ้นสุดของนักศึกษา นักวิทยาศาสตร์และประชาชนทั่วไป อุทยานแห่งชาติของไทยทุกแห่งมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10 ตารางกิโลเมตร ซึ่งจัดตามหลักสากลของการจัดการอุทยานแห่งชาติ มีการบริหารโดยอำนาจรัฐที่เป็นส่วนกลาง โดยผ่านคณะกรรมการในระดับชาติ เรียกว่าคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติอันประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายสาขาอาชีพและหลายหน่วยงาน

ในการจัดการอุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่จะไม่ตบแต่งพื้นที่ด้วยพันธุ์ไม้ต่างถิ่น แต่จะจัดบริเวณให้มีความร่มรื่นด้วยไม้ท้องถิ่น และดูแลให้บริเวณท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว แต่การดำเนินการดังกล่าวจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติ เช่น การทำทางเดินเท้า ทางลำเลียง วางท่อน้ำจืดเร็ว ทำหอดูสัตว์ บันไดเดินขึ้นลง น้ำตก สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ได้จัดทำไว้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าขณะที่ท่านได้รับความเพลิดเพลินจากการเข้าใช้อุทยานแห่งชาติแล้ว ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในอุทยานแห่งชาติจะได้รับความปลอดภัยจากการเข้าใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยวเช่นกัน และเนื่องจากอุทยานแห่งชาติส่วนใหญ่ตั้งอยู่ไกลจากตัวเมือง การเดินทางเข้าถึงไม่สะดวกและใช้เวลานาน จึงเป็นหน้าที่ที่จะต้องเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องของการเดินทางเข้าถึง ที่ทางเดินเท้า ที่พักและระบบสาธารณูปโภคไว้ด้วย

นอกจากสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้แล้ว ยังมีหน้าที่ในการศึกษาแก่นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษาตลอดจนผู้สนใจทั่วไป เกี่ยวกับเรื่องรวมทางธรรมชาติวิทยา และการอนุรักษ์ทรัพยากรด้วย อย่างไรก็ตามด้วยความสำคัญของจำนวนเจ้าหน้าที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบางแห่งจึงอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ซึ่งจะได้ปรับปรุงพัฒนาต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพดั้งเดิมของธรรมชาติให้คงอยู่ และในขณะเดียวกันต้องมีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่โดยเกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด ดังนั้น หลักในการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดเขตบริการบริหารให้ชัดเจน (สุรเชษฐภฏ และดรรรชนี, 2539.) ได้จำแนกเขตการบริหารจัดการในพื้นที่อุทยาน

แห่งชาติ ไว้เป็น 5 เขต ได้แก่ 1) เขตบริการ 2) เขตนันทนาการกลางแจ้ง 3) เขตสงวนธรรมชาติ 4) เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ และ 5) เขตการใช้ประโยชน์ในกรณีพิเศษ

ขอบเขตงานบริการในอุทยานแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมป่าไม้ สรุปจากการสัมมนาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทางทะเล ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน สรุปได้ว่า งานบริการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ประกอบด้วย

1. กลุ่มงานบริการที่กรมป่าไม้ควรดำเนินการเอง ได้แก่ งานบริการข้อมูลข่าวสาร งานบริการให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและอุทยานแห่งชาติ และงานบริการด้านความปลอดภัย
2. กลุ่มงานกรมป่าไม้ควรสนับสนุนให้เอกชนหรือชุมชนเข้าไปดำเนินกิจการได้ ได้แก่ งานบริการนำเที่ยว งานบริการบ้านพัก งานบริการด้านการขนส่ง งานบริการด้านอาหาร

คุณค่าของอุทยานแห่งชาติ

1. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจุบันสถานการณ์ป่าไม้โดยเฉพาะในประเทศไทยกำลังพัฒนาถูกทำลายอย่างมาก เนื่องจากความต้องการที่ดินเพื่อการเกษตร การประกาศจัดตั้งพื้นที่เป็นอุทยานแห่งชาติก็เพื่อช่วยคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญไว้ เป็นมาตรการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีกฎหมายที่เข้มงวด มีบทลงโทษที่รุนแรง มีการบริหารมีอัตราค่าสิ่งและงบประมาณที่จะดูแลอย่างใกล้ชิด
2. ด้านเศรษฐกิจ อุทยานแห่งชาติมีวัตถุประสงค์หลักอย่างหนึ่งคือ เพื่อการการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ ทำให้เกิดธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งเป็นที่มาของรายได้ของราษฎรในท้องถิ่น และเกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีการใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นหลัก ทำให้มีการกระจายรายได้ นอกจากนี้พื้นที่อุทยานแห่งชาติยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์พันธุกรรมดั้งเดิมที่สามารถนำไปใช้ในการผสมพันธุ์พืชและสัตว์ เพื่อให้ได้พันธุ์แท้ที่ทนทานต่อโรคและแมลง และให้ผลผลิตสูง ทั้งช่วยรักษาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเกษตร บางแห่งเป็นต้นน้ำที่สำคัญที่ระบายน้ำลงสู่ลุ่มน้ำท่าตอนล่าง
3. ด้านการศึกษา ค้นคว้า วิจัย อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่ไม่ถูกรบกวน จึงเป็นที่นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านนิเวศวิทยาต้องการเพื่อการศึกษาวิจัยทางธรรมชาติ และเลือกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเป็นสถานีวิจัยในโครงการวิจัยที่สำคัญๆ ระดับชาติ และระดับโลก

4. ด้านสังคมและวัฒนธรรม อุทยานแห่งชาติเป็นแหล่งที่มีคุณค่าทางด้านนันทนาการที่ประชาชนสามารถใช้เวลาว่างเที่ยวพักผ่อน ทำให้ร่างกายและจิตใจดีขึ้น เป็นที่มาของสติปัญญาทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมไปในทางที่ดี ดังจะพบว่านักประพันธ์ นักกวี นักแต่งเพลง หรือแม้แต่พระพุทธเจ้าได้ใช้ป่าเป็นแหล่งผลิตผลงานอันอมตะ

อุทยานแห่งชาติได้นำความเจริญสู่พื้นที่ใกล้เคียงทำให้มีถนน ไฟฟ้า ประปา อุทยานแห่งชาติเป็นแหล่งอนุรักษ์โบราณวัตถุโบราณสถานให้คงอยู่เพื่อเตือนใจประชาชนให้เห็นความสำคัญและบทเรียนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต นอกจากนี้กิจกรรมการท่องเที่ยวยังช่วยเผยแพร่วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นให้แพร่หลาย ทำให้ประชาชนสำนึกถึงความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม บางครั้งการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่จากการเกษตรมาเป็นการค้าขายและนำเที่ยวมากขึ้น

ด้านสิ่งแวดล้อม อุทยานแห่งชาติจัดขึ้นเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมากที่สุด อุทยานแห่งชาติจึงเป็นพื้นที่ที่ช่วยรักษาสสมดุลของสิ่งแวดล้อม จึงเกิดความมั่นคงแก่กระบวนการทางอุทกวิทยา ช่วยป้องกันการพังทลายของดิน ช่วยควบคุมสภาพภูมิอากาศ ช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ต่อสิ่งมีชีวิตช่วยคุ้มครองรักษาประสิทธิภาพของระบบนิเวศให้ได้ผลผลิตยั่งยืนตลอดไป และเป็นแหล่งช่วยพัฒนาจิตของมนุษย์ส่งผลให้ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมทางด้านสังคมวิทยาตามมา ด้านความมั่นคงของประเทศ พื้นที่อุทยานแห่งชาติเหมือนคลังมหาสมบัติของประเทศ บางแห่งประกอบด้วยป่าไม้และแร่ธาตุอย่างสมบูรณ์ ในยามวิกฤติเมื่อชาติต้องการ

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นอุทยานแห่งชาติที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย ดังในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 79 ตอนที่ 86 ลงวันที่ 18 กันยายน 2505 ตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาพนมดงรักหรือบริเวณขอบด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่ราบสูงโคราช มีเนื้อที่ประมาณ 2,168 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,350,000 ไร่ มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ 11 อำเภอ ของ 4 จังหวัด คือ อำเภอมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา อำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอประจันตคาม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอปากพลี อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติในอันดับต้นๆ ของประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจ นอกจากนี้ อุทยานแห่งชาติเขา

ใหญ่ยังได้รับการยอมรับจากกลุ่มประเทศอาเซียน องค์การยูเนสโก (UNESCO) ให้เป็น “อุทยานมรดกของอาเซียน” เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2548 ที่ผ่านมา ให้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็น 1 ใน 8 มรดกโลกแห่งใหม่ของโลก และนับเป็นมรดกโลกแห่งที่ 2 ของประเทศไทย ต่อจากอุทยานแห่งชาติห้วยขาแข้ง นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังเพิ่มความยิ่งใหญ่เข้าไปด้วยการรวมพื้นที่ป่าอีก 4 แห่ง นั่นคือ อุทยานแห่งชาติตาพะยา ทับลาน ปางสีดา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ ทำให้ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีพื้นที่รวมทั้งหมดถึง 3.87 ล้านไร่ (Places & Prices, 2006.)

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ตั้งอยู่ในเทือกเขาพนมดงรัก เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารที่สำคัญหลายสาย เช่น แม่น้ำนครนายก และแม่น้ำมูล อุดมไปด้วยพันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิด เช่น ช้างป่า กวางป่า เก้ง กระต๊อ เสือ ตลอดจนมีลักษณะทางธรรมชาติที่สวยงาม

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพทั่วไปของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นพื้นที่ด้านตะวันตกของเทือกเขาพนมดงรัก ซึ่งโดดเด่นขึ้นมาจากที่ราบภาคกลางแล้วก่อตัวเป็นแนวเขตของที่ราบสูงของโคราช มีเขาร่มเป็นยอดเขาที่สูงที่สุด 1,351 เมตร เขาแหลมสูง 1,326 เมตร เขาเขียวสูง 1,292 เมตร เขาสามยอดสูง 1,142 เมตร เขาฟ้าผ่าสูง 1,078 เมตร เขากำแพงสูง 875 เมตร เขาสมอปูนสูง 805 เมตร และเขาแก้วสูง 802 ซึ่งวัดความสูงจากระดับน้ำทะเลเป็นเกณฑ์ และยังประกอบด้วยทุ่งกว้างสลัป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ด้านทิศเหนือและตะวันออกพื้นที่จะลาดลง ทางทิศใต้และตะวันตกเป็นที่สูงชันไปเรื่อย ๆ

นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ ถึง 5 สาย ได้แก่ แม่น้ำปราจีนบุรี และแม่น้ำนครนายก อยู่ในพื้นที่ทางทิศใต้ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งมีความสำคัญต่อการเกษตรกรรม และระบบทางเศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคนี้ แม่น้ำทั้งสองสายนี้ มาบรรจบกันที่จังหวัดฉะเชิงเทรา กลายเป็นแม่น้ำบางปะกงแล้วไหลลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำลำตะคอง และแม่น้ำพระเพลิง อยู่ในพื้นที่ทางทิศเหนือไหลไปหล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรมของที่ราบสูงโคราช ไปบรรจบกับแม่น้ำซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของภาคอีสานตอนล่างไหลลงสู่มแม่น้ำโขง ห้วยมวกเหล็ก อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีปริมาณน้ำไหลตลอดทั้งปีและให้ประโยชน์ทางด้านการเกษตรโดยเฉพาะการปศุสัตว์ของภูมิภาคนี้ ไหลลงสู่มแม่น้ำป่าสักที่อำเภอมวกเหล็ก

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพป่าเป็นที่รกทึบและได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ทำให้เกิดฝนตกชุกตามฤดูกาล อากาศไม่ร้อนจัดและหนาวจัดจนเกินไป จัดอยู่ในประเภทเย็นสบายตลอดทั้งปี เหมาะแก่การเดินทางท่องเที่ยวและประกอบกิจกรรมนันทนาการชนิดต่างๆ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 23 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน แม้ว่าอากาศจะร้อนอบอ้าวกว่าในฤดูอื่น แต่ที่เขาสูงบนเขาใหญ่อากาศเย็นสบาย เหมาะแก่การพักผ่อน เล่นน้ำในลำธาร และนำอาหารไปรับประทาน ไม้ป่ามีดอกหลากสีบานสะพรั่งออกผลตามฤดูกาล

ฤดูฝน เป็นช่วงหนึ่งของปีที่สภาพบนเขาใหญ่ชุ่มฉ่ำ ป่าไม้ทุ่งหญ้าเขียวขจี น้ำตกทุกแห่งไหลแรงส่งเสียงดังก้องป่าให้ชีวิตชีวาแก่ผู้มาเยือน แม้การเดินทางจะลำบากกว่าปกติแต่จำนวนนักท่องเที่ยวก็ไม่ลดน้อยลงเลย

ฤดูหนาว ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นฤดูที่นิยมเดินทางไปเขาใหญ่มากที่สุด สีเขียวขจีของธรรมชาติ ท้องฟ้าสดใส มีอากาศหนาวเย็นในเวลากลางวัน

พืชพรรณและสัตว์ป่า

สภาพป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แบ่งออกได้เป็น ป่าเบญจพรรณ ป่าดงดิบแล้ง ป่าดงดิบชื้น ป่าดิบเขา ทุ่งหญ้า และป่ารุ่นหรือป่าเหล่า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ป่าเบญจพรรณแล้ง

ลักษณะของป่าชนิดนี้ อยู่ทางด้านทิศเหนือ ซึ่งมีระดับความสูงระหว่าง 200 - 600 เมตร จากระดับน้ำทะเล ประกอบด้วยไม้ยืนต้นประเภทผลัดใบ เช่น มะค่าโมง ประดู่ ตะแบก ตะเคียนหนู แดง นนทรี ช้อ ปออีแก้ง สมอพิภพ ตะคล้า เป็นต้น พืชชั้นล่างมีไม้ไผ่และหญ้าต่างๆ รวมทั้งกล้วยไม้ด้วย ในฤดูแล้งป่าชนิดนี้จะมีไฟลุกลามเสมอ และตามพื้นป่าจะมีหินปูนผุดขึ้นอยู่ทั่วไป

2. ป่าดงดิบแล้ง

ลักษณะป่าชนิดนี้อยู่ทางทิศตะวันออก ซึ่งเป็นที่ราบลูกเนินในระดับความสูง 200 - 600 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ไม้ชั้นบน ได้แก่ ยางนา พันจ่า เคี่ยมคะนอง ตะเคียนทอง ตะเคียนหิน ตะแบก สมพง สองสลึง มะค่าโมง ปออีแก้ง สะตอ ชาก และคอแลน เป็นต้น ไม้ยืนต้น

รอง ได้แก่ กะเบาหลัก หลวงซ้อาย และกั๊ดลัน เป็นต้น พืชจำพวกปาล์ม เช่น หมากลิง และลาน พืช
ชั้นล่างประกอบด้วยพืชจำพวกมะพร้าว นกคุ้ม พวกชิง ข่า กล้วยป่า และเตย เป็นต้น

3. ปาดงดิบชื้น

ลักษณะป่าชนิดนี้เป็นป่าที่อยู่ในระดับความสูง 400 – 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล
ปานกลาง จะมีชนิดไม้คล้ายคลึงกับปาดงดิบแล้ง เพียงแต่ว่าไม้วงศ์ยางขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น
ยางกล่อง ยางขน ยางเสี้ยน และกระบาก โดยเฉพาะพื้นที่ถูกรบกวนจะพบ ชมพูป่า และกระทุ่มน้ำ
ขึ้นอยู่ทั่วไป พรรณไม้ผลัดใบ เช่น ปออีแก้ง สมพง และกั่วว แพบจะไม่พบเลย บริเวณริมลำธาร
มักจะมีไผ่ลำใหญ่ๆ คือ ไผ่ลำมะลอกขึ้นอยู่เป็นกลุ่ม ปาดงดิบชื้นบนที่สูงขึ้นไปจะมียางปายและยาง
ควน นอกจากนี้ไม้ยางแล้วไม้ขึ้นบนชนิดอื่นๆ ยังมี เคี่ยมคะนอง ปรง บรมมือ จำปีป่า พะดง และทะเลใต้
ไม้ชั้นรอง ได้แก่ กอน้ำ ก่อรัก ก่อต่าง และก่อด้อย ขึ้นปะปนกัน

4. ปาดิบเขา

ป่าชนิดนี้พบอยู่ในที่ที่มีอากาศเย็นบนภูเขาสูง ที่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,000
เมตรขึ้นไป สภาพป่าแตกต่างไปจากปาดงดิบชื้นอย่างเห็นได้ชัด ไม่มีไม้วงศ์ยางขึ้นอยู่เลย พรรณไม้
ที่พบเป็นไม้เนื้ออ่อน เช่น พญาไม้ มะขามป้อมดง ชุนไม้ และสนสามพันปี และไม้ก่อดิบต่างๆ ที่
พบขึ้นในปาดงดิบชื้น นอกจากนี้กอน้ำและก่อด่างๆ ความสูงจากระดับน้ำทะเล 600 – 900 เมตร
เท่านั้น ตามความสูงจะพบต้นกำลังเสือโคร่ง ขึ้นกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ไม้ชั้นรองได้แก่ เกิดล้าน
ส้มแปะ แกนหมอ เพลาจันทน์ และหว้า พืชชั้นล่าง ได้แก่ ต่างผา กำลังกาสาตัวผู้ กูด และกล้วยไม้ดิน

5. หุ่นหญ้าและป่ารุ่นหรือป่าเหล่า

ลักษณะป่าชนิดนี้เป็นผลเสียเนื่องจากการทำไร่เลื่อนลอยในอดีต ก่อนมีการจัดตั้งป่า
เขาใหญ่เป็นอุทยานแห่งชาติได้มีราษฎรอาศัยอยู่และได้แผ้วถางป่าทำไร่ เมื่อมีการอพยพราษฎรลง
ไปสู่ที่ราบบริเวณไร้ดังกล่าวถูกปล่อยทิ้ง ต่อมาสภาพเป็นหุ่นหญ้าคาเสียส่วนใหญ่ บางแห่งมีหญ้า
แซม หญ้าพง หญ้าขนตาข้างเสา และตองกง และยังมีกูดชนิดต่างๆ ขึ้นปะปนอยู่ด้วย เช่น โขน
ใหญ่ กูกบี่ด โขนผี กูดงอดแงด และกูดตีนกวาง

เนื่องจากในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีการป้องกันไฟป่าเป็นอย่างดี พื้นที่ป่าหญ้า
หรือป่าเหล่านี้จึงไม่ถูกรบกวนจากไฟป่าเลย ดังนั้น จึงมีพันธุ์ไม้จำนวนไม่น้อยแพร่พันธุ์กระจาย
กระจายทั่วไป เช่น สอยดาว บรมมือ ลำพูป่า เสี้ยน ปอหนู ตลงตบ ฯลฯ ปัจจุบัน พื้นที่ป่าหุ่นหญ้าบาง
แห่งได้กลับฟื้นคืนสภาพเป็นป่าละเมาะบ้างแล้ว

การแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีการแบ่งพื้นที่ในการจัดการออกเป็น 6 เขต คือ

1. **เขตบริการ (Intensive Zone)** เป็นบริเวณที่มีสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งประเภทไปเช้าเย็นกลับ และประเภทที่พักค้างแรม ลักษณะเด่นของเขตนี้ คือ สิ่งก่อสร้าง ได้แก่ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ บ้านพัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์อาหาร ที่จอดรถ และส่วนประกอบอื่นๆ ที่จำเป็นในการบริหารและบริการนักท่องเที่ยว เนื้อที่ของเขตบริการมีประมาณ 39 ตร.กม. หรือประมาณ 1.8 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

2. **เขตท่องเที่ยวและนันทนาการ (Outdoor Recreation Zone)** เป็นบริเวณที่เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณสองข้างทางถนนสายหลักที่มีจุดเด่นและสิ่งที่น่าสนใจตามธรรมชาติ อยู่ห่างจากขอบถนนประมาณ 1 กม. ทั้งนี้รวมถึงน้ำตกที่สำคัญ เช่น น้ำตกเหวสุวัต น้ำตกเหวนรก น้ำตกสาริกา และลำธารต่างๆ ตลอดจนบริเวณที่กางเต็นท์ เขตนี้มีเนื้อที่ประมาณ 260 ตร.กม. หรือ 12 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกจะอนุญาตให้มีได้ก็ต่อเมื่อจำเป็นสำหรับการท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ที่จอดรถ ทางเท้าบริเวณที่กางเต็นท์ และอุปกรณ์ในการสื่อความหมาย

3. **เขตหวงห้าม (Strict Nature Reserve Zone)** พื้นที่หวงห้ามที่สำคัญ ได้แก่ หนองซิง หนองผกชี โป่งสัตว์ต่างๆ ทุ่งหญ้าบางแห่ง และสังคมพืชชนิดพิเศษบริเวณเขาเขียว คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 45 ตร.กม. หรือ 2.1 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พื้นที่นี้จะไม่เปิดให้มีการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ยกเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากทางอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

4. **เขตการใช้พื้นที่เพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ (Special use Zone)** เป็นพื้นที่ที่ส่วนราชการอื่นเข้าไปใช้ประโยชน์ตามข้อตกลงพิเศษ ได้แก่ สถานีเรดาร์เขาเขียว เนื้อที่ประมาณ 25 ตร.กม. หรือ 1.2 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นพื้นที่เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

5. **เขตฟื้นฟูสภาพ (Recovery Zone)** เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่บริเวณที่เสื่อมโทรมจากการทำลายป่า คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 92 ตร.กม. หรือประมาณ 4.3 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พื้นที่เหล่านี้ได้มีการดำเนินการปลูกป่าไปแล้วโดยหน่วยงานของกรมป่าไม้ และตามโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ฯ

6. เขตป่าเปลี่ยว (Primitive Zone) เป็นพื้นที่ส่วนที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ และมีลักษณะแตกต่างไปจากเขตอื่นอย่างเห็นได้ชัด คือ มีลักษณะเป็นธรรมชาติ ไม่มีการพัฒนาใดๆ ที่สังเกตเห็นได้ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ มีความงดงามและมีคุณค่าทางการศึกษา มีเนื้อที่ประมาณ 1,707 ตร.กม. หรือประมาณ 78.9 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกจะคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยและความจำเป็นสำหรับการเดินทางไกล เช่น ทางเท้า

แหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการ

แหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการ คือ บริเวณที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้ โดยบริเวณที่สำคัญๆ เช่น น้ำตกเหวสุวัต น้ำตกผากล้วยไม้ น้ำตกเหวนรก น้ำตกสาริกา น้ำตกนางรอง น้ำตกผากล้วยไม้ ทุ่งหญ้าหนองผักชี แก่งหินเพิง ผาเดียวดาย เขาสมอปูน ลำตะคอง รวมถึงบริเวณกางเต็นท์อื่นๆ ด้วย

กิจกรรมการท่องเที่ยว

ส่องสัตว์ เป็นกิจกรรมที่ใช้ไฟส่องสัตว์ในเวลาากลางคืนไปตามถนนสองข้างทาง เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมมาก มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากกว่า 200 ชนิด สัตว์ที่พบบ่อยคือ กวาง เก้ง หมูป่า นกนานาชนิด ช้าง สถานที่ส่องสัตว์เริ่มต้นจากการอุทยานฯ ไปตามถนนธนรัชต์ แล้วเลี้ยวซ้ายบริเวณอ่างเก็บน้ำมอสิงโต ผ่านค่ายเยาวชนสนามกอล์ฟเก่า และเข้าถนนธนรัชต์ผ่านศูนย์ฝึกอบรมการป่าไม้เขาใหญ่ เส้นทางเป็นวงกลม ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีเส้นทางเดินป่าระยะสั้นและเส้นทางเดินป่าประเภทท่องเที่ยว สามารถสอบถามรายละเอียดการเดินป่าและติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางได้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น

เส้นทางเดินป่า 10 เส้นทาง บนเขาใหญ่ (Places & Prices, 2006.) ได้แก่

สายที่ 1 ศูนย์บริการ-น้ำตกกองแก้ว-น้ำตกเหวประทุน-น้ำตกเหวไทร-น้ำตกเหวสุวัต ระยะทาง 8 กิโลเมตร

สายที่ 2 ผากล้วยไม้-น้ำตกเหวประทุน-น้ำตกเหวไทร-น้ำตกเหวสุวัต หรือที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ระยะทาง จากผากล้วยไม้-ที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 6.1 กิโลเมตร และจากผากล้วยไม้-น้ำตกเหวสุวัต 6.7 กิโลเมตร

สายที่ 3 ผากล้วยไม้-น้ำตกเหวสุวัต ระยะทาง 3.1 กิโลเมตร

สายที่ 4 น้ำตกเหวสุวัต-หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาแหลม ระยะทาง 4 กิโลเมตร

สายที่ 5 ที่ทำการอุทยานฯ-หนองผักชี ระยะทาง 4.5 กิโลเมตร

สายที่ 6 ศูนย์บริการฯ ดงตั่ว-มอสิงโต ระยะทาง 2.7 กิโลเมตร

สายที่ 7 กม.33-หอดูสัตว์หนองผักชี ระยะทาง 3 กิโลเมตร

สายที่ 8 น้ำตกกองแก้ว-ค่ายเขาวงกตและสนามกอล์ฟเก่า ระยะทางจากน้ำตกกองแก้วไปค่ายเขาวงกต 1 กิโลเมตร จากน้ำตกกองแก้วไปสนามกอล์ฟเก่า 1.3 กิโลเมตร

สายที่ 9 จุดชมวิวกาเหว ระยะทาง 1.4 กิโลเมตร

สายที่ 10 ลานจอดรถ-น้ำตกเหวนรก ระยะทาง 1 กิโลเมตร

ดูนกและผีเสื้อ เขาใหญ่เป็นแหล่งดูนกที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง มีนกว่า 340 ชนิด เส้นทางดูนกจะอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เส้นทางเดินป่า สองข้างทางถนน และบริเวณสนามกอล์ฟเก่า ตลอดทางไปจนถึงหอดูสัตว์หนองผักชี บริเวณเส้นทางเดินไปหอดูสัตว์มอสิงโต และบริเวณที่พบผีเสื้อคือ บริเวณรอบที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผากล้วยไม้ และบริเวณน้ำตกเหวสุวัต

ขี่จักรยาน เขาใหญ่จัดทำเส้นทางขี่จักรยาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีจักรยานให้เช่า สามารถขี่จักรยานผ่านได้มีอ่างเก็บน้ำมอสิงโต ไม่ไกลจากที่ทำการอุทยานฯ เส้นทางที่เหมาะสมขี่จักรยานมากที่สุดคือ จากหอดูสัตว์มอสิงโตกลับมาทางถนนใหญ่จะมีป้อมกั้นรถไว้ ถนนสายนี้จะไปยังค่ายพักเขาวงกตและจุดชมวิวกาเหว ผ่านสนามกอล์ฟเก่า มีสัตว์และทิวทัศน์ที่สวยงามให้ชม นอกจากนี้ยังมีอีกเส้นทางหนึ่งคือ เป็นเส้นทางไปยังจุดชมวิวกาเหว บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของบ้านพักเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และบ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว ด้านบนจะเห็นบรรยากาศของป่าเขาและเทือกเขาที่สวยงาม

ล่องแก่ง ที่แก่งหินเพิงหน่วย ขญ. 9 (ใสใหญ่) อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ฤดูฝนกระแสน้ำจะไหลหลากอย่างรุนแรงมีเกาะแก่งกลางลำน้ำมากมายระยะทางยาวประมาณ 7 กิโลเมตร เหมาะกับการล่องเรือยาง มีระดับความยากในการล่องแก่งในระดับ 3-5 ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

บ้านพักในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

1. บ้านพักของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ถึงแม้ความสะดวกสบายของบ้านพักในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จะน้อยกว่าของเอกชน แต่สิ่งที่ได้เปรียบคือบรรยากาศที่ใกล้ชิดธรรมชาติ อากาศที่บริสุทธิ์ โดยมีบ้านพักที่ให้บริการ ดังนี้

โซนที่ 1 (ศูนย์บริการฯ - บ้านเขาใหญ่ - ค่ายเขาใหญ่) ได้แก่ กองแก้ว พนาสันต์ ชัยพฤกษ์ และค่ายพักเขาใหญ่

โซนที่ 2 (บนเขา - บ้านเขาใหญ่) ได้แก่ ทิวทัศน์ และอรพิม

โซนที่ 3 (ค่ายสุรสวัสดิ์ - บ้านเขาใหญ่) ได้แก่ ค่ายสุรสวัสดิ์

โซนที่ 4 (บ้านธนารัตน์ - บ้านเขาใหญ่) ได้แก่ สำนักนายก รัฐมนตรี ผู้ติดตาม

2. รีสอร์ทในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ส่วนใหญ่อยู่บนถนนราชภัฏ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่

- | | |
|---------------------------------|---------|
| 1. อีสเทรช ฟาร์มแอนด์ รีสอร์ท | |
| 2. ซ่อมะม่วง ฟอเรสฮิลล์ รีสอร์ท | กม.4 |
| 3. ภูหินสวย | กม.4 |
| 4. เขาใหญ่ วิลล่า | กม.4 |
| 5. คีรีมายา | กม.7 |
| 6. โบนนัชาแรนซ์ เขาใหญ่ | กม.7 |
| 7. เมาน์เทิน วิว รีสอร์ท | กม.7 |
| 8. เขาใหญ่การ์ณเด้นลอร์ดจ | กม.7 |
| 9. สักภูเดือน | กม.9 |
| 10. บ้านเขาใหญ่นาสวรรค์ | กม.14 |
| 11. บ้านพักเขาใหญ่ | กม.16 |
| 12. จุลดิศเขาใหญ่ รีสอร์ท | กม.17 |
| 13. ไร่เพชรน้ำหนึ่ง | กม.18.5 |
| 14. ไกลเด็นวันเลย์ รีสอร์ท | กม.19.5 |
| 15. เดอะจิงเกิลเฮาส์ | กม.19.5 |
| 16. แมนดาริน ไกลเด็น | กม.19.5 |
| 17. วิลเลย์ รีสอร์ท | |
| 18. บ้านดวงพรรีสอร์ท | กม.20 |

19. คลองทราย รีสอร์ท กม.20

20. กมลฟาร์ม กม.20

3. สถานที่กางเต็นท์ มี 2 แห่ง คือ

1. สถานที่กางเต็นท์ลำตะคอง สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ 600 คน

2. สถานที่กางเต็นท์ผากล้วยไม้ สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ 800 คน

ร้านอาหาร

ร้านอาหารที่ให้บริการในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ บริเวณต่างๆ ได้แก่ บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บริเวณลานกางเต็นท์ผากล้วยไม้ บริเวณลานกางเต็นท์ลำตะคอง บริเวณน้ำตกเหวนรก บริเวณน้ำตกเหวสุวัต

ร้านค้า

ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าที่จำเป็นในอุทยานแห่งชาติแห่งชาติ เช่น น้ำดื่ม ขนมขบเคี้ยว ตั้งอยู่บริเวณลานกางเต็นท์ผากล้วยไม้ ลำตะคอง และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

เป็นแหล่งข้อมูลของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อยู่ใกล้กับที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ภายในมีการจัดนิทรรศการ บรรยายให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว ก่อนที่นักท่องเที่ยวจะเข้าชมในแหล่งท่องเที่ยว

ขอบเขตงานบริการในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

จากแนวคิดเรื่องงานบริการอุทยานแห่งชาติ (ธนิจ เอียวพานิช, 2544.) สรุปได้ว่า งานบริการในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. งานบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บ้านพัก ค่ายพักแรม หอประชุม ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องสุขา ถึงขยะ ฯลฯ

2. งานบริการเพื่อรักษาความปลอดภัยในบริเวณที่พักแรม และแหล่งนันทนาการ

3. งานบริการด้านข้อมูลและการสื่อความหมายธรรมชาติ เช่น ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ในอาคารที่ทำการ และการนำเดินศึกษาธรรมชาติรวมถึงดำเนินกิจกรรมต่างๆ
4. งานบริการอื่นๆ เช่น เก็บเงินค่าธรรมเนียม จัดค่ายเยาวชน รับเรื่องร้องเรียน

เขตการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

1. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 1(ด้านตรวจศาลเจ้าพ่อ) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
2. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 2(ผากระดาด) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
3. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 16(มวกเหล็กใน) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
4. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 17(กลางดง) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
5. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 3(ตะเคียนงาม) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
6. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 4(คลองปลากั้ง) อำเภอปากช่องและอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
7. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 5(กม.80) อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี
8. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 10(ประจันตคาม) อำเภอประจันตคามและอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
9. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 11(คลองเพกา) อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
10. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 12(เนินหอม) อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีและอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
11. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 20(น้ำตกเหวนรก) อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีและอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
12. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 13(นางรอง) อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

13. ฐานเฉพาะกิจเชื่อมคลองท่าด่าน อำเภอเมืองและอำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก
14. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 14(วังรี) อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
15. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 15(ชะอม) อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
16. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 18(เจ็ดคต) อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
17. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ขญ. 19(ผากล้วยไม้)
18. สถานที่ทางเดินที่ลำตะคอง
19. น้ำตกเหวสุวัต

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุวดี ไวยโชติ (2535) ศึกษาความรู้และทัศนคติต่อทรัพยากรป่าไม้ของประชาชน ในเขตพืงป่า พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนแหล่งข้อมูลที่ได้รับข่าวสารและการพืงพืงป่า ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ของประชาชน คือ จำนวนแหล่งข้อมูลที่ได้รับข่าวสาร ระดับการศึกษาและการพืงพืงป่า

อุษา เขียวรอด (2537) ศึกษา ทัศนคติของประชาชนต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ศึกษาเฉพาะกรณี ประชาชนในพื้นที่โครงการ มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (สปท.) จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าผู้ที่จบการศึกษาต่ำ ผู้ที่มีที่ดินมากกว่าจะมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าผู้ที่ไม่มที่ดินและผู้ที่มีที่ดินน้อย ผู้ที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ ที่เกิดจากป่าไม้ถูกทำลายจะมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ผู้ที่ไม่เคยร่วมกิจกรรมเปรียบเทียบกับผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่นาน (เกิน 25 ปี) เปรียบเทียบกับไม่นาน (ไม่เกิน 25 ปี) ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเปรียบเทียบกับผู้ที่ใช้ประโยชน์จากป่าไม้น้อย ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

ยรรยง ศรีเจริญ (2539) ศึกษาของความเห็นของชาวเขาต่อการจัดการน้ำและการอนุรักษ์ธรรมชาติในเขตลุ่มน้ำแพลมตามโครงการพัฒนาที่สูงจากหัวน้ำคร้วเรือนชาวเขา ผลการศึกษาพบว่า อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา ประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรม และการดูงานมีความสัมพันธ์กับความเห็นต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่สูง

เดชา ไต้สูงเนิน (2543) ศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะถึงแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ จะต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเกษตรแก่บุคลากรที่เข้ามาดำเนินงาน ต้องมีการวางแผนเพื่อจัดระบบการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้านเพื่อให้เป็นการท่องเที่ยวแบบครบวงจร มีการจัดแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ในการศึกษาดูงานและการท่องเที่ยวตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยจัดให้เป็นสัดส่วนตามขีดความสามารถของพื้นที่และชุมชนที่สามารถรองรับได้ ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่รองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ต้องการให้สนับสนุนและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรหรือสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพสูงขึ้น สามารถแข่งขันกับตลาดภายนอกได้

ประมวล ชวนจิต (2547) ศึกษาความรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความรู้มากในเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ ผลกระทบจากการไม่มีป่าไม้ของมนุษย์ ชนิดของไม้ชนิดใดที่ขึ้นอยู่ในที่กรรมสิทธิ์ก่อนตัดฟันต้องขออนุญาตจากทางราชการ และมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีระดับทัศนคติระดับบวกเกี่ยวกับการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนและโรงเรียน การสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ และควรได้รับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยประชาชนอย่างคุ่มค้ำ คือ การใช้ประโยชน์จากทุกส่วนรวมทั้งการดูแลบำรุงรักษา การเพิ่มพื้นที่ป่า และคนส่วนใหญ่สนับสนุนให้มีการประกาศให้พื้นที่ป่าเป็นอุทยานแห่งชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นพื้นที่ในการศึกษา การศึกษานี้ได้ใช้ตัวแทนเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ในประเด็นหลักของการวิจัย และในบางประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาเสริม เพื่อให้การศึกษานี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมองสภาพการณ์ และปัญหารวมถึงแนวทางที่สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในเดือนธันวาคม 2549 – กุมภาพันธ์ 2550 (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2548) ประกอบกับเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (High Season) ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน 400 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ลักษณะของคำถามในแบบสอบถามจะมีการสอบถามทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยในประเด็นดังนี้

1. ระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและความเหมาะสมกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อทราบถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. แนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยนำปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านอายุ และด้านระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขและเลือกเฉพาะข้อความที่มีความเที่ยงตรง แล้วนำไปสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจริง

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบความเชื่อถือได้ โดยนำไปทดลองใช้ (Pre-Test) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จำนวน 20 กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Statistics) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) มีค่าเท่ากับ 0.98

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษานี้เป็นงานวิจัย โดยสอบถามทัศนคติโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดขึ้นมา ประกอบกับข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1.1 ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด (Open- ended question) และคำถามปลายปิด (Close – ended question) จากกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดในแบบสอบถามคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อค้นหาทัศนคติของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยแบ่งทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านคมนาคมขนส่ง
2. ด้านที่พักและร้านอาหาร
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยว
4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
5. การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
 - 5.1 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ
 - 5.2 ด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ
 - 5.3 ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 - 5.4 ด้านการตลาด
 - 5.5 ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

คำถามในตอนที่ 2 นี้เป็นคำถามแบบลิเคิร์ต (Likert 's Scale) มาตรฐานกำหนดให้มี 5 ระดับ และลักษณะข้อความที่ใช้มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

| ระดับทัศนคติ | ข้อความเชิงบวก | ข้อความเชิงลบ |
|--------------|----------------|---------------|
| มากที่สุด | 5 | 1 |
| มาก | 4 | 2 |
| ปานกลาง | 3 | 3 |
| น้อย | 2 | 4 |
| น้อยที่สุด | 1 | 5 |

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้เกณฑ์การให้คะแนน ของค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แบ่งระดับทัศนคติออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

| | | |
|--------------------------|---------|----------------------------|
| คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.80 | หมายถึง | มีทัศนคติในเชิงลบอย่างมาก |
| คะแนนระหว่าง 1.81 – 2.60 | หมายถึง | มีทัศนคติในเชิงลบ |
| คะแนนระหว่าง 2.61 – 3.40 | หมายถึง | มีทัศนคติเป็นกลาง |
| คะแนนระหว่าง 3.41 – 4.20 | หมายถึง | มีทัศนคติในเชิงบวก |
| คะแนนระหว่าง 4.21 – 5.00 | หมายถึง | มีทัศนคติในเชิงบวกอย่างมาก |

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ผลงานวิจัย วารสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการค้นคว้าวิจัย web-site ต่างๆ ประกอบการอธิบายร่วมกับข้อมูลที่ได้จากข้อมูลแบบปฐมภูมิ ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือและมีความถูกต้องมากขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสำคัญต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากที่สุด จึงจำเป็นต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่

2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะใช้ตารางสำหรับ Yamane (1967) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ และค่าความคลาดเคลื่อน .05

เปอร์เซ็นต์ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 839,134 คน (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2548)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณได้จากสูตรของ Yamane (1967) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549) คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

| | | | |
|-------|---|-----|---|
| เมื่อ | n | คือ | ขนาดของตัวอย่าง |
| | N | คือ | ขนาดประชากรที่ใช้ในการวิจัย |
| | e | คือ | ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (.05) |
| | n | = | $\frac{839,134}{1 + 839,134 (.05)^2}$ |
| | | = | 399.968 คน |

จากการคำนวณโดยใช้สูตรดังกล่าว ปรากฏว่า จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้นอย่างน้อย 400 คน

วิธีทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการของวิธีการทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เพศ อายุ และระดับการศึกษา ของทัศนคตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้วิเคราะห์และอธิบายระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
 3. ค่า t-test ใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
 4. ค่า F – test หรือ Analysis of Variance (One-Way ANOVA) ใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และใช้วิธี Post Hoc ใช้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe
 5. ค่า Pearson Correlation หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
- ทั้งนี้ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะคิดของนักท่องเที่ยวยุวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรรณศึกษา : อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีทั้งแบบสอบถามปลายปิด (Close – ended question) และปลายเปิด (Open - ended question) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน แบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทั้งสิ้นได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของการรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อันจะนำไปสู่แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมสามารถสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ การศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวยุวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวยุว

ข้อมูลส่วนบุคคล

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

| เพศ | จำนวน (คน) | ร้อยละ (%) |
|------|------------|------------|
| ชาย | 206 | 51.50 |
| หญิง | 194 | 48.50 |
| รวม | 400 | 100.00 |

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชายจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และหญิงจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

| อายุ | จำนวน (คน) | ร้อยละ (%) |
|---------------|------------|------------|
| ต่ำกว่า 20 ปี | 51 | 12.80 |
| 20 – 30 ปี | 205 | 51.30 |
| 31 – 40 ปี | 84 | 21.00 |
| 41 – 50 ปี | 46 | 11.50 |
| 51 ปี ขึ้นไป | 14 | 3.50 |
| รวม | 400 | 100.00 |

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 รองลงมาคืออายุ 31 – 40 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21 และอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละการศึกษา

| ระดับการศึกษา | จำนวน (คน) | ร้อยละ (%) |
|------------------|------------|------------|
| มัธยมศึกษา ปวช. | 112 | 28.00 |
| อนุปริญญา ปวส. | 43 | 10.80 |
| ปริญญาตรี | 215 | 53.80 |
| สูงกว่าปริญญาตรี | 30 | 7.50 |
| รวม | 400 | 100.00 |

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาขั้นสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28 และระดับอนุปริญญา ปวส. จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง | Mean | S.D. | ระดับ ความคิดเห็น |
|--|------|------|----------------------|
| การเดินทางเข้าถึงอุทยานฯ เขาใหญ่มีความสะดวก | 3.86 | 0.73 | มาก |
| มีบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง | 3.13 | 1.74 | ปานกลาง |
| ลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ | 3.48 | 0.82 | มาก |
| ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัย | 3.11 | 0.90 | ปานกลาง |
| เส้นทางในการเดินทางภายในอุทยานฯ มีความเชื่อมโยงกัน | 3.47 | 0.88 | มาก |

จากตาราง 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับมาก คือ การเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 ลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 เส้นทาง การเดินทางภายในอุทยานฯ มีความเชื่อมโยงกันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.88 ตามลำดับ

ระดับปานกลาง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุด รถประจำทางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.74 ยานพาหนะที่ใช้ใน การคมนาคมขนส่งปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านที่พักแรม และอาหาร

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักแรมและอาหาร | Mean | S.D. | ระดับ ความคิดเห็น |
|---|------|------|----------------------|
| รูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม | 3.34 | 0.92 | ปานกลาง |
| สถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.21 | 0.97 | ปานกลาง |
| ร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูล | 3.01 | 0.97 | ปานกลาง |
| รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น | 2.85 | 0.95 | ปานกลาง |
| การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย | 3.03 | 0.92 | ปานกลาง |
| การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น | 2.96 | 0.93 | ปานกลาง |
| รูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น | 2.99 | 0.98 | ปานกลาง |
| มีการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน | 2.99 | 0.99 | ปานกลาง |
| มีการจัดสถานที่กางเต็นท์อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ | 3.36 | 1.00 | ปานกลาง |

จากตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักแรมและอาหาร ใน แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับปานกลาง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีการจัดสถานที่กางเต็นท์อย่างเหมาะสม ไม่บุกรุกธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 รูปแบบของ

สถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 สถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 ร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 มีการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 รูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว | Mean | S.D. | ระดับ ความคิดเห็น |
|---|------|------|----------------------|
| อุทยานฯ เขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูดใจ | 3.77 | 0.91 | มาก |
| ทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ | 3.60 | 0.96 | มาก |
| ทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.65 | 0.94 | มาก |
| อุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า | 3.80 | 0.88 | มาก |
| มีการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.47 | 0.95 | มาก |
| มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ | 3.14 | 1.07 | ปานกลาง |

จากตาราง 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับมาก คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูดใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

0.91 ทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 ทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ตามลำดับ

ระดับปานกลาง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | Mean | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|---|------|------|------------------|
| กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย | 3.34 | 0.88 | ปานกลาง |
| การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ | 3.32 | 0.88 | ปานกลาง |
| การจัดกิจกรรมการส่องสัตว์ มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ | 3.20 | 0.95 | ปานกลาง |
| การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสม | 3.16 | 0.89 | ปานกลาง |
| เส้นทางกรรเชียงจักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติ | 3.27 | 0.92 | ปานกลาง |
| การล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม | 3.04 | 0.94 | ปานกลาง |
| กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้ | 3.10 | 0.97 | ปานกลาง |
| กิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม | 3.19 | 1.03 | ปานกลาง |
| มีการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว | 2.97 | 1.03 | ปานกลาง |
| มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว | 3.14 | 0.98 | ปานกลาง |
| ทัศนคติต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | Mean | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
| กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก | 3.20 | 1.05 | ปานกลาง |

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับปานกลาง คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 เส้นทางจักรยาน มีการจัดระบบ ไม้ปลูกธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 การจัดกิจกรรมการส่องสัตว์ มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 กิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 การล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 มีการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริหารจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ | Mean | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|---|------|------|------------------|
| ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม | 2.95 | 1.04 | ปานกลาง |
| ได้รับการบริการมีคุณภาพดีทั้งทางในการท่องเที่ยว | 2.72 | 1.02 | ปานกลาง |
| เจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยดีและเต็มใจในการให้บริการ | 3.02 | 1.12 | ปานกลาง |
| เจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.03 | 1.06 | ปานกลาง |
| เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ | 2.96 | 1.10 | ปานกลาง |
| ภายในอุทยานฯ มีบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง | 2.77 | 1.01 | ปานกลาง |

จากตาราง 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการบริหารจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับปานกลาง คือ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 เจ้าหน้าที่ที่มีอัธยาศัยดีและเต็มใจในการให้บริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12 เจ้าหน้าที่ที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 ภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 ได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านสื่อความหมายธรรมชาติ

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านสื่อความหมายธรรมชาติ | Mean | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|---|------|------|------------------|
| สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย | 3.28 | 0.92 | ปานกลาง |
| สื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้อง | 3.21 | 1.00 | ปานกลาง |
| ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ | 3.27 | 0.94 | ปานกลาง |
| สื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร | 3.18 | 0.95 | ปานกลาง |
| สื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว | 3.25 | 0.94 | ปานกลาง |
| สื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว | 3.20 | 0.98 | ปานกลาง |
| สื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม | 3.27 | 0.99 | ปานกลาง |
| สื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ | 3.26 | 0.98 | ปานกลาง |
| สื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.28 | 0.99 | ปานกลาง |

จากตาราง 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านสื่อความหมาย
ธรรมชาติในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับปานกลาง คือ สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 และมีค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 สื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.28 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความ
สอดคล้องกับพื้นที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 สื่อความหมาย
มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99
สื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และมีค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.98 สื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25
และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 สื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้องมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.21 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 สื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นัก
ท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 สื่อความหมาย
สามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ
0.95

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย | Mean | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|--|------|------|------------------|
| การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ | 3.40 | 0.95 | ปานกลาง |
| อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม | 3.24 | 0.93 | ปานกลาง |
| ห้องสุขาเพียงพอ และถูกสุขอนามัย | 3.10 | 1.04 | ปานกลาง |
| ถึงขะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ | 2.85 | 1.00 | ปานกลาง |
| มีการบำบัดน้ำเสีย | 2.86 | 0.95 | ปานกลาง |
| มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง | 3.01 | 0.97 | ปานกลาง |
| มีการจัดการมลพิษทางอากาศ | 3.07 | 0.94 | ปานกลาง |
| มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ | 3.27 | 0.92 | ปานกลาง |
| มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม | 3.08 | 0.95 | ปานกลาง |
| นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน | 3.21 | 0.95 | ปานกลาง |

จากตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับปานกลาง คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ห้องสุขาเพียงพอ และถูกสุขอนามัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัย

ภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 มีการจัดการมลพิษทางอากาศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 มีการบำบัดน้ำเสียมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ถึงขณะนี้จำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านการตลาด

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาด | Mean | S.D. | ระดับ ความคิดเห็น |
|--|------|------|----------------------|
| มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน | 2.98 | 0.90 | ปานกลาง |
| มีการประชาสัมพันธ์ | 2.96 | 0.97 | ปานกลาง |
| มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ | 2.94 | 0.93 | ปานกลาง |
| มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว | 2.96 | 0.95 | ปานกลาง |
| มีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ (website) | 3.17 | 0.89 | ปานกลาง |
| มีการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ | 2.88 | 0.93 | ปานกลาง |

จากตาราง 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาดของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับปานกลาง คือ มีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ทางเว็บไซต์ (website) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 มีการประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 มีการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

| ทัศนคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น | Mean | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|---|------|------|------------------|
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ | 2.96 | 0.96 | ปานกลาง |
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน | 3.00 | 0.98 | ปานกลาง |
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงาน | 2.93 | 0.96 | ปานกลาง |
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล | 2.90 | 0.98 | ปานกลาง |

จากตาราง 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังต่อไปนี้

ระดับปานกลาง คือ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และการศึกษา ของนักท่องเที่ยวชาวไทยแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน

1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านคมนาคมขนส่ง | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|--|--------|------|---------|-------|-------|------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| การเดินทางเข้าถึงอุทยานฯ เขาใหญ่มีความสะดวก | 3.91 | .765 | 3.81 | .695 | 1.267 | .206 |
| มีบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง | 3.11 | .954 | 3.16 | 2.304 | -.330 | .742 |
| ลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ | 3.52 | .872 | 3.44 | .747 | .968 | .334 |
| ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัย | 3.08 | .938 | 3.13 | .865 | -.565 | .573 |
| เส้นทางการเดินทางภายในอุทยานฯ มีความเชื่อมโยงกัน | 3.52 | .911 | 3.42 | .843 | 1.131 | .259 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่งจำแนกตามเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติในด้านการเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง ลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัยปลอดภัย เส้นทางการเดินทางภายในอุทยานฯ มีความเชื่อมโยงกัน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ

สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักแรม
และร้านอาหารจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านที่พักแรมและร้านอาหาร | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|---|--------|-------|---------|------|-------|-------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| รูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม | 3.38 | .870 | 3.30 | .978 | .881 | .379 |
| สถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.24 | .937 | 3.19 | .969 | .549 | .583 |
| ร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูล | 3.09 | .983 | 2.93 | .933 | 1.662 | .097 |
| รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น | 2.91 | .991 | 2.78 | .902 | 1.354 | .176 |
| การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย | 3.15 | .935 | 2.92 | .878 | 2.571 | .011* |
| การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น | 3.05 | .976 | 2.87 | .871 | 2.022 | .044* |
| รูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น | 3.04 | 1.047 | 2.94 | .894 | .984 | .326 |
| มีการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน | 3.02 | 1.022 | 2.95 | .957 | .713 | .476 |
| มีการจัดสถานที่กางเต็นท์อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ | 3.37 | 1.033 | 3.36 | .952 | .051 | .960 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติในด้านการจัดการรูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูล รายการอาหารสะท้อน

ความเป็นท้องถิ่น รูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น มีการใช้พลังงานจากธรรมชาติ เพื่อประหยัดพลังงาน มีการจัดสถานที่ทางเดินที่อย่างเหมาะสมไม่บุงกกรธรรมชาติ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ 1) การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย 2) การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการต่อแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านแหล่งท่องเที่ยว | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|---|--------|-------|---------|-------|-------|------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| อุทยานฯ เขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูดใจ | 3.79 | .902 | 3.75 | .917 | .414 | .679 |
| ทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ | 3.61 | .967 | 3.59 | .957 | .176 | .860 |
| ทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.65 | .967 | 3.65 | .917 | -.007 | .994 |
| อุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า | 3.77 | .892 | 3.82 | .878 | -.551 | .582 |
| มีการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.43 | .966 | 3.53 | .928 | -1.02 | .310 |
| มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ | 3.16 | 1.014 | 3.12 | 1.125 | .396 | .692 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความตั้งใจ ทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า มีการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|---|--------|-------|---------|-------|-------|------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย | 3.40 | .911 | 3.29 | .833 | 1.275 | .203 |
| การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ | 3.34 | .897 | 3.29 | .859 | .542 | .588 |
| การจัดกิจกรรมการส่องสัตว์ มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ | 3.19 | .988 | 3.22 | .890 | -.330 | .741 |
| การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสม | 3.20 | .927 | 3.13 | .833 | .860 | .390 |
| เส้นทางกรรชี่จักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติ | 3.26 | .980 | 3.28 | .855 | -.162 | .871 |
| การล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม | 3.07 | 1.010 | 3.02 | .867 | .614 | .540 |
| กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และ ได้ศึกษาเรียนรู้ | 3.17 | .973 | 3.03 | .954 | 1.448 | .148 |
| กิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม | 3.26 | 1.014 | 3.11 | 1.027 | 1.468 | .143 |
| มีการควบคุมพฤติกรรมทางลบนักท่องเที่ยว | 3.02 | 1.078 | 2.91 | .975 | 1.087 | .278 |

ตาราง 17 (ต่อ)

| ตัวแปรด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|--|--------|-------|---------|-------|-------|------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว | 3.22 | 1.004 | 3.06 | .947 | 1.664 | .097 |
| กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก | 3.29 | 1.080 | 3.11 | 1.020 | 1.708 | .088 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ การจัดกิจกรรมการส่องสัตว์มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนกมีความเหมาะสม เส้นทางการขี่จักรยานมีการจัดระบบไม่บุกรุกธรรมชาติ การล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรมและได้ศึกษาเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|---|--------|-------|---------|-------|-------|-------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม | 3.04 | 1.066 | 2.86 | 1.006 | 1.716 | .087 |
| ได้รับการบริการมัคคุเทศก์ในการท่องเที่ยว | 2.84 | 1.075 | 2.61 | .939 | 2.279 | .023* |
| ตัวแปรด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| เจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการ | 3.09 | 1.123 | 2.96 | 1.098 | 1.2.4 | .229 |
| เจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.11 | 1.075 | 2.96 | 1.025 | 1.362 | .174 |
| เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ | 3.00 | 1.100 | 2.93 | 1.103 | .610 | .542 |
| ภายในอุทยานฯ มีบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง | 2.91 | 1.011 | 2.63 | 1.001 | 2.812 | .005* |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ พบว่า ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม เจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการ เจ้าหน้าที่มีความรู้และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับราย

ข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ 1) ได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว 2) ภายในอุทยานแห่งชาติมีบริการร้านอาหารของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการจัดการภายในอุทยานแห่งชาติให้มีบริการร้านอาหารของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|---|--------|-------|---------|-------|-------|------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย | 3.33 | .938 | 3.22 | .898 | 1.196 | .232 |
| สื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้อง | 3.27 | 1.030 | 3.15 | .964 | 1.137 | .256 |
| ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ | 3.31 | .928 | 3.23 | .955 | .854 | .394 |
| สื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร | 3.23 | .926 | 3.13 | .960 | 1.115 | .265 |
| สื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว | 3.30 | .905 | 3.21 | .960 | 1.031 | .303 |
| สื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว | 3.27 | .952 | 3.13 | 1.002 | 1.476 | .141 |
| สื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม | 3.35 | .996 | 3.19 | .969 | 1.633 | .103 |
| สื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ | 3.26 | .965 | 3.27 | .983 | -.100 | .920 |
| สื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | 3.31 | .990 | 3.26 | .990 | .549 | .583 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ พบว่า สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย สื่อความหมายมีความชัดเจน และถูกต้อง ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมายมีความสอดคล้องกับพื้นที่ สื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร สื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว สื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว สื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สื่อความหมายมีความน่าสนใจควรแก่การศึกษาเรียนรู้ สื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|--|--------|-------|---------|-------|-------|-------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ | 3.43 | .956 | 3.37 | .947 | .715 | .475 |
| อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม | 3.27 | .915 | 3.21 | .938 | .722 | .471 |
| ห้องสุขาเพียงพอ และถูกสุขอนามัย | 3.22 | 1.014 | 2.98 | 1.041 | 2.332 | .020* |
| ถังขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ | 2.95 | .969 | 2.74 | 1.026 | 2.092 | .037* |
| มีการบำบัดน้ำเสีย | 2.96 | .987 | 2.76 | .902 | 2.038 | .042* |
| มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง | 3.06 | .953 | 2.96 | .976 | 1.033 | .302 |
| มีการจัดการมลพิษทางอากาศ | 3.14 | .955 | 3.01 | .910 | 1.352 | .177 |
| มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ | 3.33 | .932 | 3.21 | .900 | 1.258 | .209 |
| มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม | 3.14 | .942 | 3.03 | .944 | 1.171 | .242 |
| นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน | 3.27 | .946 | 3.14 | .955 | 1.353 | .177 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง มีการจัดการมลพิษทางอากาศ มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ คือ 1) ห้องสุขาเพียงพอ และถูกสุขอนามัย โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการจัดการห้องสุขาเพียงพอ และถูกสุขอนามัย 2) ถึงขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการจัดการถึงขยะในจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ 3) มีการบำบัดน้ำเสีย โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการจัดการบำบัดน้ำเสีย

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาดจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านการตลาด | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|--|--------|-------|---------|------|-------|-------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน | 3.10 | .915 | 2.86 | .870 | 2.758 | .006* |
| มีการประชาสัมพันธ์ | 3.08 | 1.023 | 2.83 | .880 | 2.642 | .009* |
| มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ | 3.05 | .956 | 2.82 | .889 | 2.529 | .012* |
| มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือ นักท่องเที่ยว | 3.08 | .977 | 2.85 | .903 | 2.467 | .014* |
| มีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ (website) | 3.22 | .938 | 3.11 | .842 | 1.303 | .193 |
| มีการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ | 2.94 | .948 | 2.82 | .899 | 1.260 | .208 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านการตลาด พบว่า มีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ (website) มีการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ คือ 1) มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน 2) มีการประชาสัมพันธ์ โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการประชาสัมพันธ์ 3) มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ 4) มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิงต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

| ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น | เพศชาย | | เพศหญิง | | t | P |
|---|--------|-------|---------|------|-------|------|
| | Mean | S.D. | Mean | S.D. | | |
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ | 3.03 | .954 | 2.89 | .959 | 1.489 | .137 |
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน | 3.09 | 1.020 | 2.91 | .917 | 1.856 | .064 |
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงาน | 2.96 | .987 | 2.91 | .934 | .508 | .612 |
| คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล | 2.98 | 1.026 | 2.83 | .926 | 1.486 | 1.38 |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น พบว่า คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงาน และคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 23 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 5.642 | 1.411 | 2.672 | .032* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 208.518 | .528 | | |
| รวม | 400 | 214.16 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธี Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|----------|-------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.401 | 2.850 | .938 | .442 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 1200.576 | 3.039 | | |
| รวม | 400 | 1211.977 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อลักษณะของการเดินทางเข้าถึงที่มีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 1.981 | .495 | .742 | .564 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 263.769 | .668 | | |
| รวม | 400 | 265.75 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อลักษณะของการเดินทางเข้าถึงที่มีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดมลพิษ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 2.173 | .543 | .664 | .618 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 323.417 | .819 | | |
| รวม | 400 | 325.59 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 1.291 | .323 | .416 | .797 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 306.349 | .776 | | |
| รวม | 400 | 307.64 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 28 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบของสถานที่พักมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมร้านอาหาร จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 5.843 | 1.461 | 1.728 | .143 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 333.917 | .845 | | |
| รวม | 400 | 339.76 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อรูปแบบของสถานที่พักมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 29 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 3.422 | .855 | .906 | .460 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 372.938 | .944 | | |
| รวม | 400 | 376.36 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหารและสิ่งปฏิกูล จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 6.143 | 1.536 | 1.658 | .159 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 365.817 | .926 | | |
| รวม | 400 | 371.96 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อร้านอาหารที่มีการจัดการกับเศษอาหารและสิ่งปฏิกูล จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.702 | 3.676 | 4.176 | .003* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 347.688 | .880 | | |
| รวม | 400 | 362.39 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี

ตาราง 32 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด
ถูกสุขอนามัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 13.068 | 3.267 | 3.989 | .003* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 323.509 | .819 | | |
| รวม | 400 | 336.577 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 33 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 9.030 | 2.258 | 2.629 | .034* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 339.247 | .859 | | |
| รวม | 400 | 348.277 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี

ตาราง 34 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.847 | 4.212 | 4.544 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 366.090 | .927 | | |
| รวม | 400 | 382.937 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี

ตาราง 35 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติ เพื่อประหยัดพลังงาน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.143 | 4.036 | 4.220 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 377.767 | .956 | | |
| รวม | 400 | 393.91 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 36 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสถานที่กางเต็นท์อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 3.060 | .765 | .765 | .548 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 394.818 | 1.000 | | |
| รวม | 400 | 397.878 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อมีการจัดสถานที่ทางเดินที่
 อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติ
 ต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการ
 จัดการแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 37 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มี
 เอกลักษณะเฉพาะ และความดึงดูดใจ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 12.770 | 3.193 | 3.990 | .003* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 316.070 | .800 | | |
| รวม | 400 | 328.84 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่
 มีเอกลักษณะเฉพาะ และความดึงดูดใจ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มี
 ทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีเอกลักษณะเฉพาะและความดึงดูดใจแตกต่างกัน อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ
 Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่ม
 อายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีเอกลักษณะเฉพาะ และความดึงดูดใจแตกต่าง
 กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิง
 บวกต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีเอกลักษณะเฉพาะ และความดึงดูดใจมากกว่า กลุ่มอายุ 41 -
 50 ปี

ตาราง 38 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวที่ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 6.168 | 1.542 | 1.673 | .155 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 364.029 | .922 | | |
| รวม | 400 | 370.197 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 38 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวที่ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 39 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 8.078 | 2.019 | 2.295 | .059 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 347.512 | .880 | | |
| รวม | 400 | 355.59 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 40 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 7.824 | 1.956 | 2.547 | .039* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 303.366 | .768 | | |
| รวม | 400 | 311.19 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 40 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่ออุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่ออุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 41 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 7.431 | 1.858 | 2.083 | .082 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 352.267 | .892 | | |
| รวม | 400 | 359.698 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 42 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.969 | 3.742 | 3.356 | .010* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 440.468 | 1.115 | | |
| รวม | 400 | 455.437 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่มากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 43 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
มีความหลากหลาย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 5.239 | 1.310 | 1.720 | .145 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 300.838 | .762 | | |
| รวม | 400 | 306.077 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลายไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.468 | 2.617 | 3.471 | .008* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 297.842 | .754 | | |
| รวม | 400 | 308.31 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการส่องสัตว์มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 9.318 | 2.330 | 2.648 | .033* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 347.472 | .880 | | |
| รวม | 400 | 356.79 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการส่องสัตว์มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการส่องสัตว์มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 46 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนกมีความเหมาะสม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 9.380 | 2.345 | 3.036 | .017* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 305.058 | .772 | | |
| รวม | 400 | 314.438 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 46 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนกมีความเหมาะสมจำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนกมีความเหมาะสมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 47 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเส้นทางกรงชีวิตการมีกรงจัดระบบไม่บุกรุกธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 6.032 | 1.508 | 1.792 | .130 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 332.345 | .841 | | |
| รวม | 400 | 338.377 | | | |

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 47 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดเส้นทางกรรขีจักรยานมีการจัดระบบไม่บูรณาการตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางกรรขีจักรยานมีการจัดระบบไม่บูรณาการตามสถานภาพด้านอายุ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 48 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 24.746 | 6.187 | 7.416 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 329.531 | .834 | | |
| รวม | 400 | 354.277 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 48 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดการการล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการการล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ ที่มีทัศนคติต่อการจัดการการล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการการล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการการล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุ 20 - 30 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการการล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 49 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรมและได้ศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 12.457 | 3.114 | 3.391 | .010* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 362.741 | .918 | | |
| รวม | 400 | 375.198 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 49 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้มากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 50 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 4.902 | 1.225 | 1.165 | .326 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 415.408 | 1.052 | | |
| รวม | 400 | 420.31 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 50 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 51 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 15.958 | 3.990 | 3.848 | .004* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 409.552 | 1.037 | | |
| รวม | 400 | 425.51 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 51 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 52 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อบริการสิ่งอำนวยความสะดวกคล้อยกับกิจกรรมท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.717 | 3.679 | 3.947 | .004* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 368.161 | .932 | | |
| รวม | 400 | 382.878 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 52 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี และกลุ่มอายุ 20 - 30 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 53 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.666 | 3.666 | 3.389 | .010* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 427.334 | 1.082 | | |
| รวม | 400 | 442.000 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 53 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและการให้บริการ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 54 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 25.142 | 6.285 | 6.074 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 408.756 | 1.035 | | |
| รวม | 400 | 433.898 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 54 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

ตาราง 55 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 34.004 | 8.501 | 8.832 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 380.193 | .963 | | |
| รวม | 400 | 414.197 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 55 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

ตาราง 56 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มัคคุเทศก์ที่ดีและเต็มใจในการให้บริการ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 17.773 | 4.443 | 3.670 | .006* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 477.024 | 1.211 | | |
| รวม | 400 | 494.97 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 56 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีธัญชาติที่ดี และเต็มใจในการให้บริการ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีธัญชาติที่ดีและเต็มใจในการให้บริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีธัญชาติที่ดีและเต็มใจในการให้บริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่มีธัญชาติที่ดีและเต็มใจในการให้บริการมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 57 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และ ประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 25.392 | 6.348 | 5.982 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 419.186 | 1.061 | | |
| รวม | 400 | 444.578 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 57 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และ ประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี

ตาราง 58 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำ และกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 35.195 | 8.799 | 7.705 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 451.083 | 1.142 | | |
| รวม | 400 | 486.278 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 58 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

ตาราง 59 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการบริการร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมืองภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 17.258 | 4.315 | 4.336 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 393.039 | .995 | | |
| รวม | 400 | 410.297 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 59 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการสื่อความหมายธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 60 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.490 | 2.873 | 3.478 | .008* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 326.260 | .826 | | |
| รวม | 400 | 337.75 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 60 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่ายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 61 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมาย มีความชัดเจนและถูกต้อง จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 7.670 | 1.917 | 1.939 | .103 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 390.690 | .989 | | |
| รวม | 400 | 398.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 61 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายมีความชัดเจน และถูกต้อง จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้องไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 62 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการวางตำแหน่งที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.099 | 2.525 | 2.901 | .022* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 343.811 | .870 | | |
| รวม | 400 | 353.91 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 62 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการวางตำแหน่งที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการวางตำแหน่งที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 63 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 12.344 | 3.086 | 3.522 | .008* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 346.054 | .876 | | |
| รวม | 400 | 358.398 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 63 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 64 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.828 | 2.707 | 3.143 | .015* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 340.172 | .861 | | |
| รวม | 400 | 351.000 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 64 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 65 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.870 | 3.717 | 4.000 | .003* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 367.130 | .929 | | |
| รวม | 400 | 382.000 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 65 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 66 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 13.450 | 3.363 | 3.547 | .007* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 374.460 | .948 | | |
| รวม | 400 | 387.91 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 66 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 67 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ
ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 18.229 | 4.557 | 4.956 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 363.208 | .920 | | |
| รวม | 400 | 381.437 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 67 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้มากกว่า กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้มากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี

ตาราง 68 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความสำคัญ
ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.544 | 2.636 | 2.711 | .030* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 384.096 | .972 | | |
| รวม | 400 | 394.64 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 68 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ ตาราง 69 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.009 | 3.502 | 3.978 | .004* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 347.789 | .880 | | |
| รวม | 400 | 361.798 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 69 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิง

บวกต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี

ตาราง 70 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.814 | 5.703 | 7.048 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 319.624 | .809 | | |
| รวม | 400 | 342.38 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 70 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี

ตาราง 71 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อห้องสุขาเพียงพอ และถูก
 สุขอนามัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.061 | 5.515 | 5.356 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 406.736 | 1.030 | | |
| รวม | 400 | 428.797 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 71 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อห้องสุขาที่มีจำนวน
 เพียงพอ และถูกสุขอนามัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อ
 ห้องสุขาที่มีจำนวนเพียงพอ และถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่ม
 อายุต่างๆ มีทัศนคติต่อห้องสุขาที่มีจำนวนเพียงพอ และถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อห้องสุขาที่มี
 จำนวนเพียงพอ และถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี และกลุ่มอายุ 20 - 30 ปี มี
 ทัศนคติเชิงบวกต่อห้องสุขาที่มีจำนวนเพียงพอ และถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี
 ตาราง 72 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อถังขยะมีจำนวนเพียงพอและ
 เหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.462 | 4.116 | 4.212 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 385.928 | .977 | | |
| รวม | 400 | 402.39 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 72 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อถังขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการถังขยะให้มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการถังขยะให้มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการถังขยะให้มีต่อถังขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่มากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี

ตาราง 73 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.923 | 3.731 | 4.235 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 347.955 | .881 | | |
| รวม | 400 | 362.878 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 73 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการบำบัดน้ำเสีย ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการบำบัดน้ำเสียแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการบำบัดน้ำเสียมากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี

ตาราง 74 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียง
จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.950 | 3.737 | 4.112 | .003* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 359.040 | .909 | | |
| รวม | 400 | 372.99 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 74 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงจำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงมากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี

ตาราง 75 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศ
จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.229 | 2.807 | 3.284 | .012* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 337.668 | .855 | | |
| รวม | 400 | 348.897 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 75 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศจำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการมลพิษทางอากาศมากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี

ตาราง 76 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 12.597 | 3.149 | 3.860 | .004* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 322.243 | .816 | | |
| รวม | 400 | 683.737 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 76 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพจำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่า กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตาราง 77 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.937 | 2.734 | 3.109 | .015* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 347.340 | .879 | | |
| รวม | 400 | 482.77 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 77 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 78 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 20.280 | 5.070 | 5.889 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 340.080 | .861 | | |
| รวม | 400 | 360.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 78 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากกว่า กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากกว่า กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากกว่า กลุ่มอายุ 20 – 30 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาด จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 79 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.484 | 2.621 | 3.273 | .012* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 316.314 | .801 | | |
| รวม | 400 | 326.798 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 79 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจนมากกว่า กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตาราง 80 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.133 | 4.033 | 4.462 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 357.057 | .094 | | |
| รวม | 400 | 699.988 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 80 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ด้านการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ด้านการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการประชาสัมพันธ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ด้านการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตาราง 81 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการโฆษณาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ผ่านสื่อต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.377 | 2.844 | 3.334 | .011* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 336.933 | .853 | | |
| รวม | 400 | 348.31 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 81 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการโฆษณาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ผ่านสื่อต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการโฆษณาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ผ่านสื่อต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 82 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้ายแผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 9.771 | 2.443 | 2.744 | .028* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 351.589 | .890 | | |
| รวม | 400 | 361.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 82 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

ตาราง 83 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 17.294 | 4.323 | 5.658 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 301.816 | .764 | | |
| รวม | 400 | 319.11 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 83 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์มากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์มากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์มากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

ตาราง 84 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 17.379 | 4.345 | 5.250 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 326.861 | .827 | | |
| รวม | 400 | 344.24 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 84 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

ตาราง 85 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.468 | 5.617 | 6.453 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 343.810 | .870 | | |
| รวม | 400 | 366.278 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 85 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

ตาราง 86 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 37.815 | 9.454 | 10.94 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 341.182 | .864 | 5 | |
| รวม | 400 | 378.997 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 86 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน

มากกว่า กลุ่มอายุ 51ปีขึ้นไป และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

ตาราง 87 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงาน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 20.836 | 5.209 | 5.926 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 347.204 | .879 | | |
| รวม | 400 | 368.04 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 87 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงาน จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานมากกว่า กลุ่มอายุ 41 50 ปี

ตาราง 88 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 34.386 | 8.596 | 9.735 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 348.812 | .883 | | |
| รวม | 400 | 383.198 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 88 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

3. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการคมนาคมขนส่ง จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 89 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 4.243 | 1.414 | 2.668 | .047* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 209.917 | .530 | | |
| รวม | 400 | 214.16 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 89 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 90 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง เข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|----------|-------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 3.936 | 1.312 | .430 | .732 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 1208.041 | 3.051 | | |
| รวม | 400 | 1211.977 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 90 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง เข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง เข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 91 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|------|------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 1.487 | .496 | .743 | .527 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 264.263 | .667 | | |
| รวม | 400 | 265.75 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 91 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 92 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.132 | 5.377 | 6.881 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 309.458 | .781 | | |
| รวม | 400 | 591.29 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 92 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัยมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัยมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 93 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 9.363 | 3.121 | 4.144 | .007* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 298.277 | .753 | | |
| รวม | 400 | 307.64 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 93 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกันมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักและร้านอาหาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 94 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบของสถานที่พัก
มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.868 | 5.623 | 6.896 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 322.892 | .815 | | |
| รวม | 400 | 339.76 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 94 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อรูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อรูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 95 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 12.986 | 4.329 | 4.717 | .003* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 363.374 | .918 | | |
| รวม | 400 | 376.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 95 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อสถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 96 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหารและสิ่งปฏิกูล จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 21.315 | 7.105 | 8.024 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 350.645 | .885 | | |
| รวม | 400 | 371.955 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 96 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อร้านอาหารซึ่งมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูล จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อร้านอาหารซึ่งมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อร้านอาหารซึ่งมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อร้านอาหารซึ่งมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูลมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อร้านอาหารซึ่งมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูลมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 97 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 24.157 | 8.052 | 9.428 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 338.233 | .854 | | |
| รวม | 400 | 362.39 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 97 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่า

ปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 98 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 28.682 | 9.561 | 12.29 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 307.896 | .778 | 6 | |
| รวม | 400 | 336.578 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 98 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 99 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารที่มีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|--------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 30.592 | 10.197 | 12.771 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 317.685 | .802 | | |
| รวม | 400 | 348.277 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 99 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักทองเที่ยวชาวไทยต่อการก่อสร้างตัวอาคารที่มีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารที่มีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการก่อสร้างตัวอาคารที่มีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการก่อสร้างตัวอาคารที่มีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการก่อสร้างตัวอาคารที่มีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการก่อสร้างตัวอาคารที่มีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 100 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่ง
สะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.730 | 5.577 | 6.030 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 366.207 | .925 | | |
| รวม | 400 | 382.937 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่นมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 101 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติ
เพื่อประหยัดพลังงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.381 | 7.460 | 7.952 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 371.529 | .938 | | |
| รวม | 400 | 393.91 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 101 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงานมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 102 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 18.825 | 6.275 | 6.555 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 379.053 | .957 | | |
| รวม | 400 | 416.703 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 102 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่ม การศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่เหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับ อนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่เหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิง บวกต่อการจัดสถานที่ทางเดินที่เหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับ ปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดสถานที่ทาง เดินที่เหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการ จัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 103 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มี เอกลักษณ์เฉพาะ และความตั้งใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 12.535 | 4.178 | 5.231 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 316.305 | .799 | | |
| รวม | 400 | 328.84 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 103 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความตั้งใจ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความ ดึงดูดใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่ม การศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูดใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความ
ตั้งใจมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 104 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวที่ได้รับการ
ดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.624 | 3.541 | 3.900 | .009* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 359.573 | .908 | | |
| รวม | 400 | 370.197 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 104 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อ
ทรัพยากรท่องเที่ยวที่ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่ม
การศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวที่ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post
Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบ
กลุ่มระดับการศึกษาใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 105 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยาน
แห่งชาติเขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 3.844 | 1.281 | 1.442 | .230 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 351.746 | .888 | | |
| รวม | 400 | 355.59 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 105 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยาวไทยต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน

ตาราง 106 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 3.818 | 1.273 | 1.640 | .180 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 307.372 | .776 | | |
| รวม | 400 | 311.19 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 106 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยาวไทยต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่ออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 107 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 6.714 | 2.238 | 2.511 | .058 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 352.983 | .891 | | |
| รวม | 400 | 359.697 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 107 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยาวไทยต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน

ตาราง 108 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|--------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 30.453 | 10.151 | 9.459 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 424.984 | 1.073 | | |
| รวม | 400 | 455.437 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 108 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยาวไทยต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 109 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 26.431 | 8.810 | 12.476 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 279.646 | .706 | | |
| รวม | 400 | 306.077 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 109 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลายมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลายมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลายมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 110 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษา
ธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 25.135 | 8.378 | 11.717 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 283.175 | .715 | | |
| รวม | 400 | 308.31 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 110 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 111 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริม
มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 26.409 | 8.803 | 10.552 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 330.381 | .834 | | |
| รวม | 400 | 356.79 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 111 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริม มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริม มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริม มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริม มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริม มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับปริญาตรี มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริม มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญาตรี

ตาราง 112 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก
มีความเหมาะสม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 18.063 | 6.021 | 8.045 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 296.374 | | | |
| รวม | 400 | 314.437 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 112 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 113 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเส้นทางการที่จักรยาน
มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 19.048 | 6.349 | 7.874 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 319.330 | .806 | | |
| รวม | 400 | 338.378 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 113 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดเส้นทางการที่จักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางการที่จักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางการที่จักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางการที่จักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางการที่จักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางการที่จักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 114 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 24.470 | 8.157 | 9.794 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 329.807 | .833 | | |
| รวม | 400 | 354.277 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 114 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดเส้นทางล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดเส้นทางล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดเส้นทางล่องแก่ง มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 115 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 20.990 | 6.997 | 7.822 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 354.207 | .894 | | |
| รวม | 400 | 375.197 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 115 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 116 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 25.627 | 8.542 | 8.571 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 394.683 | .997 | | |
| รวม | 400 | 420.31 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 116 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 117 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.027 | 7.342 | 7.206 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 403.483 | 1.019 | | |
| รวม | 400 | 425.51 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 117 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 118 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 19.157 | 6.386 | 6.952 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 363.720 | .918 | | |
| รวม | 400 | 382.877 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 118 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกคล้อยกับกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกคล้อยกับกิจกรรมท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกคล้อยกับกิจกรรมท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 119 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 23.562 | 7.854 | 7.433 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 418.438 | 1.057 | | |
| รวม | 400 | 442.000 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 119 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึกมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาดและการบริการ ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 120 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|--------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 31.845 | 10.615 | 10.455 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 402.052 | 1.015 | | |
| รวม | 400 | 433.897 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 120 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 121 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการได้รับการบริการ
มัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.494 | 7.498 | 7.580 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 391.704 | .989 | | |
| รวม | 400 | 414.198 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 121 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 122 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยดีและ
เต็มใจในการให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 26.344 | 8.781 | 7.404 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 468.453 | 1.186 | | |
| รวม | 400 | 494.797 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 122 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อเจ้าหน้าที่มีอรรถาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีอรรถาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีอรรถาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่มีอรรถาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่มีอรรถาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 123 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และ ประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 20.753 | 6.918 | 6.464 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 423.824 | 1.070 | | |
| รวม | 400 | 444.577 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 123 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสิทธิภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 124 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 18.347 | 6.116 | 5.176 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 467.930 | 1.182 | | |
| รวม | 400 | 486.277 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 124 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถ

แนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 125 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อบริการร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.963 | 5.654 | 5.693 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 393.334 | .993 | | |
| รวม | 400 | 410.297 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 125 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 126 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 12.429 | 4.143 | 5.043 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 325.321 | .822 | | |
| รวม | 400 | 337.75 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 126 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ต่อการจัดสื่อความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่าย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่ายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่ายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดสื่อความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่ายมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 127 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมาย มีความชัดเจนและถูกต้อง จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.540 | 3.513 | 3.587 | .014* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 387.820 | .979 | | |
| รวม | 400 | 398.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 127 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อสื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้อง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้องมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 128 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดที่ตั้งของสื่อความหมายมีความสอดคล้องกับพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.542 | 3.847 | 4.450 | .004* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 342.368 | .865 | | |
| รวม | 400 | 353.91 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 128 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อการจัดที่ตั้งของสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดที่ตั้งของสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดที่ตั้งของสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดที่ตั้งของสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 129 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.665 | 3.888 | 4.441 | .004* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 346.732 | .876 | | |
| รวม | 400 | 358.397 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 129 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 130 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 13.319 | 4.440 | 5.207 | .002* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 337.681 | .853 | | |
| รวม | 400 | 351.000 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 130 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 131 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.521 | 3.840 | 4.105 | .007* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 370.479 | .936 | | |
| รวม | 400 | 382.000 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 131 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 132 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความ
กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 9.383 | 3.128 | 3.272 | .021* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 378.527 | .956 | | |
| รวม | 400 | 387.91 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 132 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยุวชนชาวไทยต่อสื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มระดับการศึกษาใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 133 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความ
น่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 7.370 | 2.457 | 2.601 | .052 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 374.068 | .945 | | |
| รวม | 400 | 381.438 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 133 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 134 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 3.729 | 1.243 | 1.259 | .288 |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 390.911 | .987 | | |
| รวม | 400 | 394.64 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 134 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยชาวไทยต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อสื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 135 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 29.003 | 9.668 | 11.504 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 332.795 | .840 | | |
| รวม | 400 | 361.798 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 135 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยุโรปต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 136 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 26.002 | 8.667 | 10.847 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 316.436 | .799 | | |
| รวม | 400 | 342.438 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 136 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวยุโรปต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 137 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อความเพียงพอของห้องสุขา และถูกสุขอนามัย จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 29.984 | 9.995 | 9.924 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 398.814 | 1.007 | | |
| รวม | 400 | 428.798 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 137 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อความเพียงพอของห้องสุขา และถูกสุขอนามัย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อความเพียงพอของห้องสุขา และถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อความเพียงพอของห้องสุขา และถูกสุขอนามัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อความเพียงพอของห้องสุขา และถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อความเพียงพอของ

ห้องสุชา และถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับ
อนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อความเพียงพอของห้องสุชา และถูกสุขอนามัยมากกว่า กลุ่ม
การศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 138 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อความเพียงพอของจำนวน
ถังขยะ และเหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 16.944 | 5.648 | 5.803 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 385.446 | .973 | | |
| รวม | 400 | 402.39 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 138 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อ
ความเพียงพอของจำนวนถังขยะ และเหมาะสมในพื้นที่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่ม
การศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อความเพียงพอของจำนวนถังขยะ และเหมาะสมในพื้นที่
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post
Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่ม
การศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อความเพียงพอของจำนวนถังขยะ และเหมาะสมในพื้นที่แตกต่าง
กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อความเพียงพอของจำนวนถังขยะ และเหมาะสมในพื้นที่มากกว่า กลุ่ม
การศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 139 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการมีระบบบำบัดน้ำเสีย
จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 29.056 | 9.685 | 11.489 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 333.821 | .843 | | |
| รวม | 400 | 362.266 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 139 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการมีระบบบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการมีระบบบำบัดน้ำเสียแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการมีระบบบำบัดน้ำเสียแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการบำบัดน้ำเสียมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการบำบัดน้ำเสียมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการบำบัดน้ำเสียมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 140 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทาง
เสียง จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|--------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 30.861 | 10.287 | 11.872 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 343.129 | .866 | | |
| รวม | 400 | 373.99 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 140 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการด้านมลพิษทางเสียงมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 141 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 27.078 | 9.026 | 11.106 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 321.820 | .813 | | |
| รวม | 400 | 348.278 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 141 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการมลพิษทางอากาศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดการมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการมลพิษทางอากาศมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการมลพิษทางอากาศมากกว่า กลุ่มการศึกษา

ระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการมลพิษทางอากาศมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 142 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.669 | 7.556 | 9.585 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 312.171 | .788 | | |
| รวม | 400 | 334.84 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 142 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 143 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|--------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 41.336 | 13.779 | 17.216 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 316.941 | .800 | | |
| รวม | 400 | 358.277 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 143 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 144 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและ
ทรัพย์สิน จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|--------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 25.890 | 8.630 | 10.217 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 334.470 | .845 | | |
| รวม | 400 | 360.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 144 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาด ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 145 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 13.415 | 4.472 | 5.651 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 313.382 | .791 | | |
| รวม | 400 | 326.797 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 145 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการวางแผนการตลาดที่ชัดเจนมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 146 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 14.272 | 4.757 | 5.249 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 358.918 | .906 | | |
| รวม | 400 | 373.19 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 146 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการประชาสัมพันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการประชาสัมพันธ์มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 147 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.375 | 3.790 | 4.454 | .004* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 349.985 | .851 | | |
| รวม | 400 | 361.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 147 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนอย่างน้อย 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่า

ปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 148 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 11.375 | 3.792 | 4.290 | .005* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 349.985 | .884 | | |
| รวม | 400 | 361.36 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 148 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 149 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูล
อุทยานแห่งชาติทางเว็บไซต์ (website) จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 7.669 | 2.556 | 3.250 | .022* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 311.441 | .786 | | |
| รวม | 400 | 319.11 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 149 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานแห่งชาติทางเว็บไซต์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานแห่งชาติทางเว็บไซต์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 150 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการ
อย่างสม่ำเสมอ

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 13.940 | 4.647 | 5.571 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 330.300 | .834 | | |
| รวม | 400 | 344.24 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 150 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 151 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 15.747 | 5.249 | 5.930 | .001* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 350.531 | .885 | | |
| รวม | 400 | 366.278 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 151 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 152 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 22.824 | 7.608 | 8.459 | .000* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 356.173 | .899 | | |
| รวม | 400 | 378.997 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 152 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่งเที่ยวชาวไทยต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 153 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 9.524 | 3.175 | 3.507 | .015* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 358.516 | .905 | | |
| รวม | 400 | 368.04 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 153 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงานมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 154 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | df | SS | MS | F | P |
|-------------------------|-----|---------|-------|-------|-------|
| ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม | 4 | 10.410 | 3.470 | 3.686 | .012* |
| ความแตกต่างภายในกลุ่ม | 396 | 372.788 | .941 | | |
| รวม | 400 | 383.198 | | | |

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 154 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มการศึกษาระดับต่างๆ มีทัศนคติต่อคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ไม่พบกลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 2 ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง ด้านที่พักและร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ ด้านสื่อความหมายธรรมชาติ ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการตลาดและการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ตาราง 155 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

| | การคมนาคม | ที่พัก/อาหาร | แหล่งท่องเที่ยว | กิจกรรม | การจัดการ |
|-----------------|-----------|--------------|-----------------|---------|-----------|
| การคมนาคม | | | | | |
| Person | 1 | .571** | .517** | .484** | .522** |
| Sig.(2-tailed) | | .000 | .000 | .000 | .000 |
| N | 400 | 400 | 400 | 400 | 399 |
| ที่พัก/อาหาร | | | | | |
| Person | .571** | 1 | .703** | .804** | .791** |
| Sig.(2-tailed) | .000 | | .000 | .000 | .000 |
| N | 400 | 400 | 400 | 400 | 399 |
| แหล่งท่องเที่ยว | | | | | |
| Person | .517** | .703** | 1 | .738** | .722** |
| Sig.(2-tailed) | .000 | .000 | | .000 | .000 |
| N | 400 | 400 | 400 | 400 | .399 |

ตาราง 155 (ต่อ)

| | การ คมนาคม | ที่พัก/ อาหาร | แหล่ง ท่องเที่ยว | กิจกรรม | การจัดการ |
|----------------|---------------|------------------|---------------------|---------|-----------|
| กิจกรรม | | | | | |
| Person | .484** | .804** | .738** | 1 | .839** |
| Sig.(2-tailed) | .000 | .000 | .000 | | .000 |
| N | 400 | 400 | 400 | 400 | 399 |
| การจัดการ | | | | | |
| Person | .522** | .791** | .722** | .839** | 1 |
| Sig.(2-tailed) | .000 | .000 | .000 | .000 | |
| N | 399 | 399 | 399 | 399 | 399 |

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 155 สามารถแปลผลได้ว่า

1. ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับด้านที่พักแรมและร้านอาหาร มีค่าเท่ากับ .571 ซึ่งเป็นค่าบวก สามารถแปลผลได้ว่า ตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับด้านที่พักแรมและร้านอาหารมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับด้านแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเท่ากับ .517 ซึ่งเป็นค่าบวก สามารถแปลผลได้ว่า ตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเท่ากับ .484 ซึ่งเป็นค่าบวก สามารถแปลผลได้ว่า ตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

4. ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .522 ซึ่งเป็นค่าบวก สามารถแปลผลได้ว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้เสนอแนะข้อมูลด้านการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปไว้ ดังนี้

1. ด้านที่พักแรม ควรมีการจัดเขตพื้นที่สถานที่กางเต็นท์ให้เป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการรบกวนให้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ส่วนด้านร้านอาหาร เสนอให้มีการเพิ่มจำนวนร้านอาหารในบริเวณใกล้แหล่งท่องเที่ยว
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 2.1 ควรเพิ่มห้องสุขาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และควรมีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ
 - 2.2 ควรจัดถังขยะไว้ในบริเวณที่เหมาะสมและเพียงพอ
 - 2.3 ร้านขายสินค้ายังมีจำนวนน้อย และมีราคาแพง ควรมีการจัดบริการอย่างเหมาะสมและกำหนดราคาอย่างยุติธรรม
 - 2.4 การบริการของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ยังไม่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวตามที่คาดหวังไว้ และเจ้าหน้าที่ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรให้การดูแลในการทำกิจกรรมเพื่อป้องกันการรบกวนต่อสัตว์ป่าและกลุ่มนักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการส่องสัตว์ตอนกลางคืน ควรให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตน เพื่อลดผลกระทบทางด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้น
4. ด้านสื่อความหมายธรรมชาติ บ้ายสื่อความหมายควรมีความชัดเจนและควรให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในขณะท่องเที่ยวด้วย
5. ด้านอื่นๆ ในด้านของกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ นักท่องเที่ยวชาวไทยเสนอให้มีการรักษากฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เช่น ห้ามดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ห้ามเล่นการพนัน เพื่อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวโดยรวม และควรรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้ควรให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และศึกษาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ให้เกิดการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมทั้งแนวทางและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม นันทนาการ ตลอดจนการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลไปพัฒนาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งต้องการปลูกฝังจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 400 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะใช้ตารางสำหรับ Yamane (1967) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ และค่าความคลาดเคลื่อน .05 เปอร์เซนต์ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 839,134 คน (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2548) การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2550

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีทั้งแบบสอบถามปลายปิด (Close – ended question) และปลายเปิด (Open - ended question) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน แบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทั้งสิ้นได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนมากเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 51.5 มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.30 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.80

2. ทักษะคตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

2.1 ทักษะคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทักษะคติต่อการจัดการด้านการคมนาคมขนส่งในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับบวก คะแนนเฉลี่ย 3.41 กล่าวคือการเดินทางเข้าไปยังอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว

2.2 ทักษะคติต่อการจัดการด้านที่พักและร้านอาหาร

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทักษะคติต่อการจัดการด้านที่พักและร้านอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.08 กล่าวคือการจัดการของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีการจัดสถานที่กางเต็นท์อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ และมีร้านขายอาหารอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งยังไม่เพียงพอสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยว

2.3 ทักษะคติต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทักษะคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.57 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังมีความอุดมสมบูรณ์

ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และหากมีการควบคุมหรือการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยว

2.4 ทักษะการจัดการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.18 กล่าวคือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่สามารถทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้หลากหลาย และยังมีบางกิจกรรมซึ่งจะต้องมีการควบคุมพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อป้องกันการรบกวนให้กับสัตว์ป่าและกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นๆ

2.5 ทักษะการจัดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 2.91 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อการบริการของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้ ส่วนการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาตินั้นนักท่องเที่ยวยังไม่ค่อยพึงพอใจ

2.6 ทักษะการจัดการจัดการด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.24 โดยที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญกับสื่อความหมายว่ามีความสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อความหมายต่างๆ ด้วย เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่มยังไม่เชื่อว่าสื่อความหมายธรรมชาติจะสามารถลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

2.7 ทักษะการจัดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.11 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน

2.8 ทักษะคติต่อการจัดการด้านการตลาด

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาดของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 2.98 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่สามารถรับรู้และค้นหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จากกรมโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และทางเว็บไซต์ (website) ได้อย่างสะดวก ส่วนในด้านการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวนั้นควรมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

2.9 ทักษะคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 2.95 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นว่าคุณในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการวางแผนการดำเนินงานของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

3. เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่งจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการคมนาคมขนส่งของการเดินทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหารไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย และการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายชื่อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ การได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว และภายในอุทยานแห่งชาติมีบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองจำนวนน้อย โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายธรรมชาติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายชื่อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ คือ จำนวนห้องสุขาและถูกสุขอนามัย ถึงขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ และมีการบำบัดน้ำเสีย โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาด จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาดแตกต่างกันในบางเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายชื่อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ คือ มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

4.1 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 เรื่อง คือ การเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีทัศนคติแตกต่างกัน

4.2 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 เรื่อง คือ รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น การจัดร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัย การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น รูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น และมีการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

4.3 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และมีความดึงดูดใจ มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี ส่วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 เรื่อง คือ การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ มีความเหมาะสมในพื้นที่ การจัดกิจกรรมการส่องสัตว์มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนกมีความเหมาะสม การควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องที่มีทัศนคติความแตกต่างกัน คือ การล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรมและได้ศึกษาเรียนรู้ มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี และกลุ่มอายุ 20 - 30 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

4.5 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ความสะอาดและการให้บริการ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม ได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยดีและเต็มใจในการให้บริการ เจ้าหน้าที่มีความรู้และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีบริการร้านอาหารของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองในจำนวนเพียงพอ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

4.6 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 เรื่อง คือ สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมายมีความสอดคล้องกับพื้นที่ สื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากรท่องเที่ยว สื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว สื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องที่มีทัศนคติความแตกต่างกัน คือ สื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว สื่อความหมายมีความน่าสนใจควรแก่การศึกษาเรียนรู้ สื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี และกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

4.7 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 เรื่อง คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อมห้องสุขาเพียงพอและถูกสุขอนามัย ถึงขณะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ มีการบำบัดน้ำเสีย มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง มีการจัดการด้านมลพิษทางอากาศ มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม และนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอายุที่สูงกว่า

4.8 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านการตลาด จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว มีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ มีการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปีมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอายุที่สูงกว่า ส่วนในเรื่องการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ นั้นไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน

4.9 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 เรื่อง คือ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงาน และคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอายุที่สูงกว่า

5. เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

5.1 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง คือ การเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัย และเส้นทางการเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.2 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 เรื่อง คือ รูปแบบของสถานที่พักมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหารและสิ่งปฏิกูล รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น รูปแบบและการตกแต่งสะท้อน

ความเป็นท้องถิ่น การใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน และการจัดสถานที่ทางเดินที่
 อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษา
 ระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า
 ปริญญาตรี

5.3 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว
 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูด
 ใจ และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ โดยกลุ่มการศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่ม
 การศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนในเรื่องทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแล
 ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านกิจกรรมการ
 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11 เรื่อง คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความ
 หลากหลาย การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ การจัดกิจกรรมการ
 สองล้อ มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสม
 เส้นทางจักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติ การล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่
 กระทบต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ
 ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว บริการสิ่ง
 อำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้าง
 ประสพการณ์และจิตสำนึก โดยกลุ่มการศึกษาระดับต่ำกว่ามีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่ม
 การศึกษาในระดับที่สูงกว่า

5.5 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก
 และการให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการ
 ข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม ได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่มี
 อัธยาศัยดีและเต็มใจในการให้บริการ เจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสพการณ์ในการท่องเที่ยวเชิง
 นิเวศ เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่าง

สม่ำเสมอ ภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีบริการร้านอาหารของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง โดยกลุ่ม การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวก มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.6 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการสื่อความหมายธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 เรื่อง คือ สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย สื่อความหมาย มีความ ชัดเจน และถูกต้อง ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ สื่อความหมายช่วย เพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว และสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว โดยกลุ่ม การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี ส่วนในเรื่องสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร และสื่อ ความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษาใดที่มี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.7 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 เรื่อง คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุก สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ห้องสุขาเพียงพอและถูกสุขอนามัย ถึงขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ มีการบำบัดน้ำ เสีย มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง มีการจัดการมลพิษทางอากาศ มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่ง ท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและ ทรัพย์สิน โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มี ทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.8 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านการตลาด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ มีการ โฆษณาผ่านสื่อต่างๆ มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว มีการพัฒนาสินค้า และบริการอย่างสม่ำเสมอ โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับ อนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญา

ตรี ส่วนในเรื่องมีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับ การศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.9 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 เรื่อง คือ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คนในท้องถิ่นมีส่วน ร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงาน โดยกลุ่ม การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวก มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษาใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

6.1 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับ ด้านที่พักแรมและร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการ บริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .571, .517, .484, .522 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่า บวก สามารถแปรผลได้ว่า ตัวแปรทั้งหมดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน และมีความสัมพันธ์ไปใน ทิศทางเดียวกัน

6.2 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านที่พักแรมและร้านอาหาร กับด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการบริหารจัดการอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .703, .804, .791 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปรผลได้ว่า ตัวแปรทั้งหมดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันสูงมาก และมีความสัมพันธ์ไปใน ทิศทางเดียวกัน

6.3 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านแหล่งท่องเที่ยว กับด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .738, .722 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ สามารถแปรผลได้ว่า ตัวแปรทั้งหมด ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

6.4 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ กับด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .839 ซึ่งเป็นค่าบวก และมี

ค่าเช่าใกล้ 1 สามารถแปรผลได้ว่า ตัวแปรด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสัมพันธ์กันสูงมาก และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. จากการเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แตกต่างกัน พบว่า

1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความแตกต่างในด้าน เพศ มีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แตกต่างกันบางอย่างเรื่อง

1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความแตกต่างในด้าน อายุ มีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกันบางอย่างเรื่อง

1.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความแตกต่างในด้าน การศึกษา มีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกันบางอย่างเรื่อง

2. จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า

ตัวแปรด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านที่พักแรมและร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผล

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง และเชิงบวกตามลำดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานภาพด้านเพศ ด้านอายุ และระดับการศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีของ จริญญา เจริญสุใส (2544) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชายมักเดินทางเป็นกลุ่มได้ทุกแหล่งท่องเที่ยว ทำกิจกรรมได้หลากหลายและชอบในกิจกรรมที่มีการผจญภัย ส่วนนักท่องเที่ยวหญิงมักจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย เดินทางได้สะดวก และมีร้านขายสินค้าของที่ระลึกรวมอยู่ด้วย หากพิจารณาความแตกต่างของทัศนคติกับสถานภาพด้านอายุ กล่าวคือ บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความสามารถในการเดินทางแตกต่างกัน อันเนื่องจาก

ความรู้และประสบการณ์จากการเดินทางทำให้เกิดทัศนคติและแสดงพฤติกรรมออกมา สามารถวิเคราะห์ให้เห็นปัญหาหรือข้อบกพร่องและแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ และเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีการรักษาสภาพแวดล้อมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว รวมถึงการลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อม และหากพิจารณาความแตกต่างของทัศนคติกับสถานภาพด้านระดับการศึกษา กล่าวคือ ระดับการศึกษาเป็นตัวชี้ให้เห็นคุณภาพของนักท่องเที่ยว ด้วยสมมติฐานว่าการศึกษามักจะเป็นผู้ที่มีความคิดและแสดงออกถึงทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ดี เช่น มีแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยสรุปทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล ชวนจิต (2547) ศึกษาความรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สภาพพื้นฐานในด้าน เพศ อายุ การศึกษา การมีตำแหน่งในชุมชน และการเคยใช้ประโยชน์จากป่าแตกต่างกัน มีความรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน ในบางเรื่อง ซึ่งในเรื่องของทัศนคตินั้นจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลซึ่งอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ดังทฤษฎีของ ทิตยา สุวรรณะชญ (2527) อธิบายไว้ว่า "ทัศนคติ" หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งสะท้อนออกมาโดยการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยทัศนคติจะมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนความเข้าใจ ส่วนของความรู้สึก และส่วนของพฤติกรรม เช่นเดียวกับ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นความรู้สึกของบุคคลต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้ หรือในแนวความคิดของ Shaw and Wright (1976) อธิบายว่า ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือจินตนาการต่างๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง

ในด้านของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในแนวความคิดของนักท่องเที่ยวนั้น ควรมีการจัดเขตพื้นที่ในการให้บริการ (Zoning) อย่างชัดเจน และจัดองค์ประกอบของการจัดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เหมาะสม ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมยังคงอนุรักษ์ความเป็นธรรมชาติไว้ นอกจากนี้การจัดสื่อความหมายธรรมชาติควรให้มีความชัดเจน และให้ความรู้ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสำคัญพื้นฐานของการจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) กล่าวว่า ความยั่งยืนของธรรมชาติจะสามารถอยู่ได้นั้นไม่ควรทำให้เกิดผลร้ายต่อสภาพแวดล้อม และการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ นับเป็นอุปกรณ์สำคัญในการเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันนำภริมย์และแฝงด้วยความหมายเพื่อพัฒนาความรู้และสร้างจิตสำนึก สามารถโน้มน้าวให้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่แสดงออกมานั้นมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ จะต้องมีความใส่ใจในการให้บริการที่ดีและอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อสร้างความมั่นใจในการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจได้อีกด้วย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรูปแบบนี้ได้ในระยะยาว การจัดการในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดีนั้นควรได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกส่วน โดยเฉพาะคนในท้องถิ่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ยุพดี เสด็จพรธน (2548) จะต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว รวมทั้งให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญแหล่งท่องเที่ยว เช่น การนำสินค้าที่ระลึกที่เป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมาขาย การเป็นมัคคุเทศก์ การขายอาหาร การให้เช่าเดินเท้า การให้เช่าห้องพัก การจ้างงานในส่วนบริการอื่นๆ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ และนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ความสัมพันธ์ของสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีให้บริการแก่นักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น จำเป็นต้องจัดไว้เป็นบริการขั้นพื้นฐาน และนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้เกิดบริการท่องเที่ยวขึ้น เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 อ้างอิงจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) มีแนวทางการพัฒนาชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวในด้านการบริการขนส่ง เพื่อให้สามารถเดินทางเข้าถึงได้ การบริการที่พักแรม เพื่อให้สามารถพักค้างคืนได้ชั่วคราวได้อย่างสะดวกสบายและปลอดภัย การบริการอาหารและบันเทิงในขณะที่เดินทางท่องเที่ยว การบริการมัคคุเทศก์นำเที่ยวในการให้ความรู้ที่ถูกต้อง การบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อนำไปเป็นของฝากจากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การบริหารจัดการบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการก็มีความสำคัญ อาจกล่าวได้ว่าหากมีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ขาดการส่งมอบสินค้าและการบริการที่ดีแล้ว ความสำเร็จในด้านการให้บริการการท่องเที่ยวอาจไม่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นเท่านั้น

ดังนั้น องค์ประกอบทุกส่วนมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันโดยแยกออกจากกันไม่ได้ หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การดำเนินงานในส่วนอื่นจะไม่มีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านลบต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

ด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกันในบางเรื่อง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง ก่อนการเดินทาง เพื่อการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาะสมในการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดีของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ควรให้คำแนะนำและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ รวมถึงภาครัฐบาลและเอกชน ควรมีการวางแผนและจัดทำนโยบายที่สามารถควบคุมและปฏิบัติได้เกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว ตลอดจนการดำเนินการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติให้อยู่ภายใต้ขอบเขตและศักยภาพในด้านพื้นที่และด้านบุคลากรที่สามารถรองรับได้ เพื่อการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ หากการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าวเป็นการกระทำของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็คงจะไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันวางแผน ดำเนินการ และประเมินผล อันจะส่งผลกระทบต่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่ายได้ในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ และคนที่มีถิ่นอาศัยอยู่บริเวณรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อให้เกิดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และได้รับประโยชน์ทุกฝ่ายอย่างยุติธรรม





บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระปริยัติธรรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ม.ป.). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2538). นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ (Ecotourism) ปี 2538 – 2539. กรุงเทพฯ : นรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). สรุปนโยบายแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.
ม.ป.ท.: เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 1 กองการวางแผนโครงการ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2542). รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบาย
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). การดำเนินงานเรื่อง Ecotourism ในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินติ้ง.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2541). "Eco-Tour" JEC NEWS. ม.ป.ท.:
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- เขาใหญ่. (ม.ป.ป.). กะทัดรัด รู้ใจ เหมือนมีไกด์นำทาง. กรุงเทพฯ : แพนสยาม.
- จิตยา สุวรรณระฆ. (2527). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เดชา ไต้สูงเนิน. (2543). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร กรณีศึกษาบ้านม่วงคำ ตำบล
โป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนิจ เลี้ยวพานิช. (2544). ความพึงพอใจของพนักงานต่อการปฏิบัติงานบริการท่องเที่ยวที่
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ :
วีอินเตอร์ พรินท์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ : เพรส แอนด์
ดีไซน์.
- พระมหาสุทิตย์ อบอุ้น. (2541). การศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณีเส้นทางสายลำน้ำกก. วิทยานิพนธ์ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : กก
สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. (2541). โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวใน
พื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.). เชียงใหม่ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล หลักสูตรการจัดการการ
ท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. ม.ป.ท.: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการ
ท่องเที่ยวและกีฬา.
- ยศ สันติสมบัติ และคณะ. (2547). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
และการจัดการทรัพยากร. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบาย
การจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย.
- ยุพดี เสตพรรณ. (2548). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : พิเศษธุรกิจพิมพ์.
- ราณี อธิชัยกุล. (2544). เอกสารสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วุฒิ พงศ์ชัชวาล. (2533). ทัศนคติของนักโฆษณาเกี่ยวกับบทบาทของโฆษณาต่อการพัฒนา
สังคม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). กลยุทธ์ทางการตลาดและบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ :
ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศักดิ์ชาย พัทธ์ชวรงค์. (2545). เอกสารสอนชุดวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สถาบันวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2540). ประมวลความรู้เรื่องอุทยานแห่งชาติ
โดยสุเทพ : ปยุ. กรมป่าไม้. กรุงเทพฯ : กรมป่าไม้.
- ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ สำนักงานอุทยานแห่งชาติ. (2548). สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้า
มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติต่างๆ ปี 2548. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สินธุ์ สโรบล. (2546). การท่องเที่ยวโดยชุมชน: แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ.
กรุงเทพฯ : วนิตา เพลส.

สุรัสวดี คำมี. (2546). ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านทุ่งโป่ง
ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เสรี วงษ์มณฑา. (2541). กลยุทธ์การตลาด. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.

Shaw, M.E. & Wright I.M. (1976). Scale for the Measurement of Attitude. New York : Hill.





ภาคผนวก

มหาววิทยาลัยพระเชตุвр



หมายเลขแบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาทางวิชาการ ผลการศึกษาไม่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมในอนาคต ดังนั้นจึงขอได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อผลการศึกษาจะได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง และครบทุกตอน เพื่อการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 20 - 30 ปี
 3. 31 - 40 ปี 4. 41 - 50 ปี
 5. 51 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา 1. มัธยมศึกษา ปวช. 2. อนุปริญญา ปวส.
 3.ปริญญาตรี 4. สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยแบ่งทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการในด้านต่างๆ ดังนี้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับทัศนคติที่ท่านเห็นด้วยและตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

| ตัวแปรการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง | ระดับความคิดเห็น | | | | |
|--|------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 1. การเดินทางเข้าถึงอุทยานฯ เขาใหญ่มีความสะดวก | | | | | |
| 2. มีบริการยานพาหนะเชื่อมต่อจากจุดสิ้นสุดรถประจำทาง | | | | | |
| 3. ลักษณะของการเดินทางเข้าถึงมีความสอดคล้องในแต่ละพื้นที่ | | | | | |
| 4. ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัย | | | | | |
| 5. เส้นทางการเดินทางภายในอุทยานฯ มีความเชื่อมโยงกัน | | | | | |
| 6. รูปแบบของสถานที่พัก มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม | | | | | |
| 7. สถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | | | | | |
| 8. ร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหาร และสิ่งปฏิกูล | | | | | |
| 9. รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น | | | | | |
| 10. การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย | | | | | |
| 11. การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น | | | | | |
| 12. รูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น | | | | | |
| 13. มีการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน | | | | | |
| 14. มีการจัดสถานที่ทางเดินที่อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ | | | | | |

| ตัวแปรการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว | ระดับความคิดเห็น | | | | |
|---|------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 15. อุทยานฯ เขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูดใจ | | | | | |
| 16. ทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ | | | | | |
| 17. ทรัพยากรท่องเที่ยวในอุทยานฯ เขาใหญ่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | | | | | |
| 18. อุทยานฯ เขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า | | | | | |
| 19. มีการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | | | | | |
| 20. มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ | | | | | |
| 21. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความหลากหลาย | | | | | |
| 22. การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ | | | | | |
| 23. การจัดกิจกรรมการส่องสัตว์ มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ | | | | | |
| 24. การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสม | | | | | |
| 25. เส้นทางจักรยานมีบริหารจัดการระบบ ไม่บุงกรุกธรรมชาติ | | | | | |
| 26. การส่องแกม มีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม | | | | | |
| 27. กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้ | | | | | |
| 28. กิจกรรมต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม | | | | | |
| 29. มีการควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว | | | | | |
| 30. มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว | | | | | |
| 31. กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก | | | | | |

| ตัวแปรการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ | ระดับความคิดเห็น | | | | |
|---|------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ | | | | | |
| 32. ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม | | | | | |
| 33. ได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว | | | | | |
| 34. เจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยที่ดีและเต็มใจในการให้บริการ | | | | | |
| 35. เจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | | | | | |
| 36. เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ | | | | | |
| 37. ภายในอุทยานฯ มีบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง | | | | | |
| ด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ | | | | | |
| 38. สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย | | | | | |
| 39. สื่อความหมาย มีความชัดเจน และถูกต้อง | | | | | |
| 40. ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ | | | | | |
| 41. สื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร | | | | | |
| 42. สื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว | | | | | |
| 43. สื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว | | | | | |
| 44. สื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม | | | | | |
| 45. สื่อความหมายมีความน่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ | | | | | |
| 46. สื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ | | | | | |
| ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย | | | | | |
| 47. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ | | | | | |
| 48. อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม | | | | | |
| 49. ห้องสุขาเพียงพอ และถูกสุขอนามัย | | | | | |
| 50. ดงชยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ | | | | | |
| 51. มีการบำบัดน้ำเสีย | | | | | |
| 52. มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง | | | | | |
| 53. มีการจัดการมลพิษทางอากาศ | | | | | |

| ตัวแปรการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (ต่อ) | ระดับความคิดเห็น | | | | |
|--|------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 54. มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ | | | | | |
| 55. มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม | | | | | |
| 56. นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน | | | | | |
| ด้านการตลาด | | | | | |
| 57. มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน | | | | | |
| 58. มีการประชาสัมพันธ์ | | | | | |
| 59. มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ | | | | | |
| 60. มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว | | | | | |
| 61. มีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ (website) | | | | | |
| 62. มีการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ | | | | | |
| ด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น | | | | | |
| 63. คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ | | | | | |
| 64. คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน | | | | | |
| 64. คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงาน | | | | | |
| 66. คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล | | | | | |

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ





ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการทำวิทยานิพนธ์
ระดับปริญญาโท

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยมีคุณภาพ และมาตรฐานสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเป็นไปตามข้อ ๒๖.๒.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๖

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.๒๕๓๓ บัณฑิตวิทยาลัยจึงแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวกัโร โพธิ์ทอง รหัสประจำตัว ๔๘๙๑๒๔๓๕ สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีนันท์ พรหมสุวรรณ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ให้อาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยนเรศวร เรื่อง แนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๕

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๙

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร



ที่ ศธ 0527.02.01/๒๖๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก65000

23 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สุรพิชัย พรหมสิทธิ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางสาวก้าโร โพธิ์ทอง รหัสประจำตัว 48912435 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยว สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

งานบริการการศึกษา

โทร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 115 - 119

โทรสาร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 111



ที่ ศธ 0527.02.01/ 6513

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก65000

23 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางสาวก่าไร โพธิ์ทอง รหัสประจำตัว 48912435 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยว สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทรินันท์ พรหมสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ กุฬพัฒน์วิบูลย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

งานบริการการศึกษา

โทร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 115 - 119

โทรสาร 0-5526-1000 ต่อ 2444 กด 111



ที่ ศธ 0527.02.01/ ๒๕๕๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก 65000

27 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วยนางสาวกำไร โพธิ์ทอง รหัสประจำตัว 48912435 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยว สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาบัณฑิต โดย มี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

งานบริการการศึกษา

โทร 0-5526-1000 - 4 ต่อ 2444 กด 115 - 119

โทรสาร 0-5526-1000 - 4 ต่อ 2444 กด 111



ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพระนคร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล : นางสาวก้ำไร โพธิ์ทอง
เกิดเมื่อ : 30 สิงหาคม 2524
สถานที่เกิด : จังหวัดปราจีนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 3 หมู่ที่ 6 ตำบลไทรทอง อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว 27260
ตำแหน่งหน้าที่ : อาจารย์
สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543 : ม.6 จากโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม
อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว
พ.ศ. 2547 : ศศ.บ. (อุตสาหกรรมท่องเที่ยว)
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2549 : ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว)
จากมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

